

**NEUVOSTO-
LIITON
TALOUS-
UUDISTUS**

**TEOLLISUUDEN JOHTAMISTYÖN
PARANTAMISESTA,
SUUNNITTELUN KEHITTÄMISESTÄ
JA TEOLLISUUSTUOTANNON
TALOUDELLISTEN KIIHOKKEIDEN
VOIMISTAMISESTA**

***NKP:n keskuskomitean puhemiestistön
jäsenen, SNTL:n ministerineuvoston
puheenjohtajan A. N. Kosyginin alustus
NKP:n keskuskomitean kokouksessa
27. 9. 1965***

***NKP:n keskuskomitean
ensimmäisen sihteerin
Leonid Brezhnevin puhe 29. 9. 1965
siv. 58***

***NKP:n keskuskomitean
29. 9. 1965 hyväksymä päätös
siv. 89***

**Uutistoimisto Novostin
APN
julkaisu**

Kustannusosakeyhtiö Yhteistyö Helsinki 1965

**NKP:n keskuskomitean puhemiehistön
jäsenen, SNTL:n ministerineuvoston
puheenjohtajan
A. N. Kosyginin alustus
NKP:n keskuskomitean kokouksessa
27. 9. 1965**

Toverit! Keskuskomitean puhemiehistö tuo tämän täysistunnon käsiteltäväksi ehdotuksen teollisuuden suunnitelmallisen johtamistyön ja hallinto-organisaation parantamisesta. Tämä on erittäin tärkeä kysymys, jonka pikaista ratkaisemista vaatii kommunistinen rakennustyö maassamme.

NKP:n keskuskomitean lokakuun täysistunto pani alulle uuden suhtautumistavan tärkeisiin kansantaloudellisiin kysymyksiin — suhtautumisen, joka perustuu taloudellisen kehityksen objektiivisten lainmukaisuuksien perusteelliseen erittelyyn ja kaikinpuoliseen huomioon ottamiseen. Maamme sosialistisen rakennustyön historialliseen kokemukseen sekä koko sosialistisen maailman yhteisön kokemukseen nojautuen puolue perehtyy yhä perusteellisemmin yhteiskuntamme taloudellisten suhteiden olemukseen, jotta käytettäisiin oikein hyväksi sen taloudellisia lakeja ja valtavia luovia mahdollisuuksia.

Neuvostomaa on uuden viisivuotiskauden kynnyksellä. Meillä on edessämme suuren askeleen ottaminen eteenpäin taloudellisen rakennustyön ja kansan elintason huomattavan kohottamisen tiellä. Jotta selviydyttäisiin uusis-

ta tehtävistä teollisuuden — koko kansantalouden perustan — kehittämisessä ja luotaisiin olosuhteet, jotka edistävät teknisen ja taloudellisen edistyksen vauhdin nopeuttamista, on keskuskomitean puhemies ja ministerineuvoston mielestä välttämätöntä suorittaa joukko toimenpiteitä suunnittelun ja taloudellisen johtamistyön kehittämiseksi sekä tuotannon taloudellisten kiihokkeiden lisäämiseksi.

Näiden kysymysten oikealla ratkaisemisella on valtava poliittinen ja käytännöllinen merkitys. Liioittelematta voidaan sanoa: siitä kuinka ne ratkaistaan riippuu paljon kommunismin aineellisen ja teknisen perustan rakennustyön ohjelman menestyksellinen toteuttaminen, kansan hyvinvoinnin jatkuva kohottaminen ja maamme puolustuskyvyn lujittaminen.

Puolueen ja talouselämän aktiivihenkilöt, tekniset piirit ja lehdistö ovat useiden vuosien ajan käsitelleet laajasti ja vilkkaasti teollisuuden suunnitelmallisen johtamisen parantamista. Monia hyödyllisiä ehdotuksia on tehty.

NKP:n keskuskomitean tähän täysistuntoon tuotavien perustoimenpiteiden kaikinpuoliseen käsittelyyn ovat aktiivisesti osallistuneet Moskovan, Leningradin, Volgogradin, Minskin ja muiden kaupunkien monien tuotantolaitosten johtohenkilöt, puoluejärjestöjen johtajat, talousasiantuntijat ja muut työntekijät, tiedemiehet sekä suunnittelu- ja talousjärjestöjen asiantuntijat. Myös liittotasavaltojen ministerineuvostot, SNTL:n Gosplan (valtion suunnittelutoimisto), tiedeakatemia, ministeriöt, valtion komiteat ja virastot ovat käsitelleet ehdotuksia. Luonnoksen periaatteelliset asettamukset ovat saaneet yleisen hyväksymisen.

I. TEOLLISUUDEN KEHITTÄMINEN JA UUDET VAATIMUKSET TALOUDELLISEEN JOHTAMISTYÖHÖN NÄHDEN

Toverit! Teollisuutemme kehittyä sosialististen tuotantosuhteiden terveellä ja kestäväällä perustalla. Seitsen-

vuotissuunnitelman täyttämisen aikana on saavutettu huomattava tuotantovolyymien lisääntyminen; sen rakenne on parantunut; etummaisimmat alat kehittyvät huihmaavalla vauhdilla. Yhä uusia alueita, erikoisesti maan itäosassa, tulee mukaan teolliseen kehitykseen.

Tänä vuonna päättyvän seitsenvuotiskauden aikana lisääntyy teollisuustuotannon kokonaisuus 84 prosentilla suunnitellun 80 prosentin asemesta. Sähköenergian tuotanto lisääntyy kaksinkertaiseksi ja kohoaa vuoden 1958 235:sta miljardista kilowatista 509:n miljardiin kilowattiin tänä vuonna. Teräksen sulatus lisääntyy 55:stä miljoonasta tonnista 91 miljoonaan tonniin, mikä ylittää huomattavasti Englannin, Ranskan ja Saksan liittotasavallan yhteenlasketun terästuotannon. Öljyn tuotto kohoaa tänä vuonna 242 miljoonaan tonniin sen ollessa v. 1958 113 miljoonaa tonnia ja kaasun 130 miljardiin kuutiometriin vuoden 1958 30:sta miljardista kuutiometristä. Seitsenvuotiskauden tärkeä tulos on koneenrakennus- ja metallinjalostustuotannon lisääntyminen 2,4-kertaiseksi sekä kemian teollisuuden tuotannon lisääntyminen melkein 2,5-kertaiseksi. Kevyen- ja elintarviketeollisuuden tuotanto on lisääntynyt 1,5-kertaiseksi.

Seitsemän vuoden aikana on rakennettu ja otettu käyttöön yli 5.500 suurta teollisuuslaitosta. Perustuotantovarannot lisääntyivät kansantaloudessa 90 prosentilla, ja siinä luvussa teollisuudessa kaksinkertaisiksi. Tämä merkitsee, että me olemme seitsenvuotiskauden aikana ottaneet käytäntöön teollisuustuotantokapasiteettia määrän, joka on yhtä suuri kuin mikä teollisuudella oli käytettävissään vuonna 1958 sitä edeltäneen koko kehityksen tuloksena.

Neuvostoliiton teollisuuden tekninen taso kohoaa. Se ilmenee perustuotantovarantojen uusiintumisena ja herkeämättömänä kasvuna, energian käyttömäärän lisääntymisenä, uusien tuotantoalojen käyttöön ottamisena, uusimpien suurituottoisten laitteiden luomisena ja käyttöön ottamisena, tuotantoprosessien mekanisoinnina ja automatisoinnina. Niinpä energian käyttö yhtä työläistä

kohti on teollisuudessa lisääntynyt viimeisten seitsemän vuoden aikana yli puolitoistakertaiseksi.

Sähköenergian tuotannon, koneenrakennuksen ja metallijalostuksen sekä kemiallisen teollisuuden, toisin sanoen koko kansantalouden teknisen kehityksen turvaavien alojen osuus lisääntyy jatkuvasti koko tuotantomäärässä. Se on seitsemän vuoden aikana kasvanut 27:sta 35:n prosenttiin.

Tieteellämme ja tekniikallamme on huomattavia, yleismaailmallisen tunnustuksen saaneita saavutuksia ja niillä on johtava asema useilla rauhanomaisen tieteellisteknisen kehityksen tärkeillä aloilla. Yleisesti ovat tunnettuja kotimaamme suurenmoiset saavutukset avaruustutkimuksen alalla. Suuria mahdollisuuksia avautuu tekokuiden ja rakettien käyttämiselle tietoliikenteen kehittämistä, sääennusteiden laatimista ja merenkulkua varten. Neuvostoliitto on atomifysiikan ja atomitekniikan rauhanomaisen kehittämisen etujoukossa.

Suuria saavutuksia on sähköistämisen alalla, maailman suurimpien vesiturbiinigeneraattoreiden ja höyryturbiinien valmistamisessa sekä sähköenergian siirtämisessä pitkiä matkoja.

Neuvostoliittolainen tiede on antanut suuren panoksen kvanttigeneraattoreiden luomiseen. Fysiikan ja kemian alan saavutukset ovat antaneet suuret mahdollisuudet materiaalien jalostuksen uusien tehokkaiden teknisten prosessien luomista varten. Olennaista edistystä on saavutettu monien konstruktioaineiden lujuuden ja kestävyuden kohottamisessa. On alettu tuottaa teollisesti tekotimantteja, joita käytetään tahkoamisaineina. Tärkeitä saavutuksia on myös muilla tieteen ja tekniikan aloilla.

Teknisen kehityksen ansiosta syntyy ja kasvaa jatkuvasti uutta tuotantoa, tapahtuu sen muotoutumista vanhoista teollisuusaloista, erikoistuminen syvenee jatkuvasti. On otettu askel eteenpäin useiden erikoistuotannon alojen luomisessa, esimerkiksi varaosien, valutuotteiden, metallivalmisteiden, taosten ja muiden teollisuu-

dessa suuria määriä käytettävien valmisteiden tuotannossa.

Seitsenvuotissuunnitelman täyttämisen kuluessa on suoritettu useita suuria toimenpiteitä kansan aineellisen hyvinvoinnin tason kohottamiseksi. Työpäivää on lyhennetty, keskimääräinen työpalkka on kohonnut, huomattavalta osalta virkailijoita ja työläisiä on kokonaan poistettu tai alennettu palkasta pidätettävää veroa ja otettu käytäntöön kolhoosilaisten eläketurva. Kotimaan-kaupan tavaroiden valikoima on lisääntynyt huomattavasti ja väestön varustaminen useilla kulutustavaroilla on parantunut. Asuntorakennustoimintaa suoritetaan laajassa mittakaavassa.

Kaikki tämä on maineikkaan työväenluokkamme, insinöörien, teknikoiden, tiedemiesten luovan työn tulosta, puolue-, neuvosto-, ammatti- ja nuorisjärjestöjen joukkojen keskuudessa suorittaman suuren organisatorisen ja poliittisen työn tulosta.

Mutta jotta ymmärrettäisiin oikein sosialistisen teollisuuden jatkuvan kohoamisen tehtävät täytyy ottaa huomioon joukko seikkoja, jotka luonnehtivat yhteiskunnallisen tuotannon nykyistä kehitysvaihetta.

Tuotannon laajuus on kasvanut valtavasti, perusinvestointien määrä ja tuotantovarannot lisääntyneet. Taloudelliset yhteydet ovat laajentuneet ja monimutkaistuneet.

Tieteellis-teknisen kehityksen vauhti on nopeutunut. On lisääntynyt välttämättömyys ottaa mahdollisimman nopeasti käyttöön tieteen ja tekniikan uusimmat saavutukset.

Nykyaikainen tieteellis-tekninen vallankumous tuo etualalle sellaisia kysymyksiä kuin tekninen taso, laatu, tuotteen varmuus ja sen hyväksikäytön tehokkuus. Juuri tuotannon näille puolille siirtyy tänään sosialismin ja kapitalismin maiden rauhanomaisen taloudellisen kilpailun painopiste.

On välttämätöntä luoda valtavia kasaantumia perusinvestointeja varten ja samalla turvata kansan aineel-

lisen hyvinvoinnin huomattava kasvu. Tämä asettaa koko painollaan resurssien kasvun lähteiden laajentamisen tehtävän.

Tällöin kohoaa etutilalle, keskeisimmäksi ongelmaksi yhteiskunnallisen tuotannon tehokkuuden kaikinpuolinen kohottaminen, elävän ja aineellistuneen työn kuluksen säästäminen, perusinvestointien ja perustuotantovarantojen tuoton jatkuva ja huomattava lisääminen.

Tässä yhteydessä saa suuren merkityksen kamppailun voimistaminen kaikenlaista epätaloudellisuutta, tuhlaavaisuutta ja tuottamattomia kuluja vastaan. Hallintokoneistossamme on liikaa henkilökuntaa ja menoja. Tässä meidän täytyy saada aikaan ankara järjestys ja tiukka säästäväisyys.

Yhteiskunnan kannalta ei ole suinkaan samantekevää minkälaisin ponnistuksin ja kuluin, millä hinnalla tulos saadaan aikaan, millainen on työn tuottavuus niin jokaisessa tuotantolaitoksessa kuin myös jokaisen työntekijän kohdalla.

Neuvostoliiton tieteen, tekniikan ja kulttuurin kehityksen nykyisessä vaiheessa saa ratkaisevan merkityksen järkipäiväinen, säästäväinen taloudenpito poikkeuksetta kaikissa kansantalouden renkaissa, ja ennen kaikkea teollisuudessa.

Kuinka ovat asiat tuotannon tehokkuuden kohottamisen ja yhteiskunnallisen työn tuottavuuden kasvun suhteen?

Jotta voitaisiin arvioida oikein teollisuustuotannon tilaa on välttämätöntä saada selkeä kuva paitsi saavutuksista, myös puutteista ja vaikeuksista sekä vielä ratkaisemattomista tehtävistä, joita ilmenee teollisuuden toiminnassa.

On pantava merkille, että viime vuosina on tapahtunut kansantulon ja teollisuustuotteen määrien eräänlaista pienenemistä perustuotantovarantojen yhtä ruplaa kohti laskettuna. Työn tuottavuuden kasvun vauhti, joka myös osoittaa yhteiskunnallisen työn tehokkuutta, on

viimeisten vuosien aikana hiukan hidastunut. Me voimme ja meidän tulee parantaa tämä tilanne lähivuosina.

Täytyy sanoa, että taloustieteilijämme harrastavat vähän yhteiskunnallisen työn tehokkuuden analysoimista ja ehdotuksien tekemistä sen kohottamiseksi.

Maamme valtavia yhteiskunnallisia ja taloudellisia etuisuuksia tulee käyttää hyväksi niin, että ne turvaisivat välttämättömän vauhdin kansantulon kasvulle, tuotteiden valmistuksen lisääntymisen perustuotantovarantojen ruplaa kohti laskettuna sekä työn tuottavuuden jatkuvan kohoamisen.

Mitä suurempi on kansantulo, sitä enemmän voidaan suunnata varoja tuotannon kehittämiseen ja kansan hyvinvoinnin kohottamiseen. Siksi meidän tulee pyrkiä siihen, että jokaisesta perusvarantoihin sijoitetusta ruplasta saatava tulo kasvaa jatkuvasti.

Tosiasia, että perusvarantoja käytetään meillä vielä riittämättömästi hyväksi, pakottaa tekemään valtavia investointeja uusien tuotantovarantojen luomista varten. Tämä ei voi olla ilmenemättä kansantulon jakaantumisessa ja sen osuuden suuruudessa, joka käytetään kansan kulutukseen.

Eräs tärkeimpiä tehtäviä on lisätä lähivuosien aikana kulutukseen käytettävän kansantulon osuutta. Perusinvestointien absoluuttisten lukujen tulee kuitenkin myös kasvaa järjestelmällisesti. Siihen meillä on mahdollisuuksia. Niitä täytyy käyttää vain järkevästi hyväksi. Se vaatii kansan työllä luotujen valtavien ja alati kasvavien tuotantovarantojen hyväksikäytön jatkuvaa parantamista ja yhteiskunnallisen työn tuottavuuden kohottamista.

On tunnustettava, että sosialistisen talouselämän suomia etuisuuksia ja mahdollisuuksia ei käytetä vielä läheskään täydellisesti hyväksi. Vaikka teollisuutemme kehittyy menestyksellisesti ja kokonaisuudessaan ylitämme seitsenvuotissuunnitelman tavoitteet, niin emme ole tyytyväisiä saavutettuihin tuloksiin erityisesti sellaisilla

aloilla kuin kevyt-, elintarvike-, kemiallinen-, metsä- ja paperiteollisuus sekä rakennustarviketeollisuus.

Me tiedämme toverit, että läheisessä menneisyydessä on tehty paljon virheitä suunnittelussa, on ollut harkitsematonta voluntaristista suhtautumista vaikeiden talousongelmien ratkaisemiseen. Tämä johti talouselämän eri alojen välttämättömän tasasuhtaisuuden rikkomiseen. Meillä ei ollut pitkään aikaan tarpeellista tasasuhtaisuutta maatalouden ja teollisuuden kehittymisen välillä. Maatalouden jälkeenjääminen heijastui teollisuuden kehitysvauhdin hidastumisena, erityisesti kulutustavaroita tuottavilla aloilla.

NKP:n keskuskomitean maaliskuun täysistunnossa käsiteltiin yksityiskohtaisesti tämän jälkeenjääneisyyden syitä ja laadittiin konkreettiset toimenpiteet maataloustuotannon kaikkien alojen kehityksen nopeuttamiseksi. Täytyy sanoa suoraan, että vasta maaliskuun täysistunto hahmotteli tehokkaat toimenpiteet tuon epäsuhteen poistamiseksi. Näiden toimenpiteiden johdonmukainen suorittaminen ilmenee jo käytännöllisessä työssä.

Väärä suhde muodostui myös ryhmä "A":n teollisuuden ja ryhmä "B":n teollisuuden kehityksen välille. Jo useiden vuosien ajan on ryhmä "B":n teollisuus jäänyt jälkeen kehityksessään. Tämä jälkeenjääminen johtuu paitsi siitä, että itse suunnitelmissa on edellytetty kasvuvauhdin hidastumista ryhmä "B":n teollisuuden aloilla, mutta myös siitä, että vieläpä nämä suunnitelmassa olevat tavoitteet ovat jääneet järjestelmällisesti saavuttamatta.

Maatalouden ja ryhmä "B":n teollisuuden kehitysvauhdin jälkeenjääminen sai aikaan tunnetun epäsuhteen kulutustavaratuotannon ja tuotantovälinetuotannon välillä. Se ei voinut olla ilmenemättä väestön reaalitylojen kasvuvauhdissa ja aineellisten kiihokkeiden tasossa. Keskeisenä tehtävänä on tämän jälkeenjääneisyyden poistaminen kohottamalla koko yhteiskunnallisen tuotannon tehokkuutta.

Eräitä kielteisiä ilmiöitä syntyi kansantaloudessa myös

raskaan teollisuuden eri alojen suunnitelman täyttämisen tuloksena, pääasiassa otettaessa käytäntöön tuotantokapasiteettia. Se aiheutti määrätynlaisia vaikeuksia toimitettaessa raaka-aineita ja puolivalmisteita tuotantoa varten, kuten tapahtui esimerkiksi kemiallisessa teollisuudessa.

Vakavia puutteita on perusrakennustoiminnassa: uuden kapasiteetin käyntiin saamisen aika viivästyy, käyntiin saatetun laitoksen kustannukset kallistuvat, valtion varoja jähmettyy paljon paikalleen.

Nykyisissä olosuhteissa, jolloin tekniikka kehittyy nopeaa vauhtia, tuotantolaitosten hidasa rakentaminen johtaa siihen, että asennettavat laitteet teknisessä mielessä usein vanhentuvat ennen kuin ne saadaan käyntiin.

Suuret virheet perusrakennustyössä johtuvat suuresta määrin suunnittelun epätyytyvästä tilasta. Perusrakennustöiden liian suuret suunnitelmat aiheuttavat varojen hajaantumista, synnyttävät finanssi- ja materiaali-vaikeuksia ja aiheuttavat vahinkoa kansantaloudelle.

Pääosa järjestyksen aikaansaamiseksi suunnittelussa tulee olla SNTL:n Gosplanilla. Virastojen ja paikallisten elinten painostuksesta huolimatta Gosplanin on pidettävä suunnitelmissa tiukasti kiinni perustöiden määrän sekä finanssi- ja materiaaliresurssien välisestä suhteesta. Tätä linjaa meidän tulee noudattaa johdonmukaisesti ja lujasti jo vuoden 1966 suunnitelmassa, mikä nopeuttaa paljon taloutemme kehitystä ja supistaa keskenräiseksi jäävää perusrakennustoimintaa.

On tarpeellista tarkistaa myös perustöiden suunnittelujärjestelmää. Rakennusjärjestöjen toiminnan arviointia ei tule suorittaa kulutettujen varojen mukaan, vaan valmiiden tuotteiden mukaan, toisin sanoen tehtaiden ja asuntojen tosiasiallisen käyttöön ottamisen mukaan.

Perusrakennustoiminnan perinpohjainen parantaminen vaatii suoritettavaksi monia toimenpiteitä sellaisilla aloilla kuin rahoitus, kannattavuuteen perustuvien suhteiden parantaminen urakoitsijan ja tilaajan välillä, suunnittelu- ja arvioimistyön sekä itse rakennustoimin-

nan parantaminen. Nämä toimenpiteet meidän tulee laatia niin, että hiukan myöhemmin käsitellään yksityiskohtaisesti ja kokonaisuudessaan kaikki perusrakennustoiminnan suunnittelua ja järjestämistä koskevat kysymykset.

Perustuotantovarantojen ruplaa kohti lasketun tuotteiden valmistuksen vähentyminen liittyy huomattavassa määrin uuden kapasiteetin käyttöön ottamisen hidastumiseen. Suunniteltujen tavoitteiden saavuttaminen käyttöön otetuissa tuotantolaitoksissa kestää useissa tapauksissa 4 vuotta ja jopa kauemminkin. Erityisen huonosti saadaan tuotantokapasiteetti käyttöön kemiallisessa teollisuudessa, rautateollisuudessa, rakennusaineteollisuudessa, selluloosa- ja paperiteollisuudessa. Useimmin tämä johtuu siitä, ettei uutta tuotantoa oteta käytäntöön yhtenäisenä kokonaisuutena, on virheitä ja puutteita suunnitelmissa ja teknisissä prosesseissa. Paljon vaikuttaa myös huono organisaatio varustettaessa uutta tuotantoa raaka-aineilla ja niiden toimintaan tarvittavien henkilöiden koulutuksen viivästyminen.

Vakavaa jälkeenjääneisyyttä kapasiteetin käyttöön ottamisessa on synteettisen kautsun tehtailla, esimerkiksi Kuibyshevissä, Volzhkissa, Jefremovskissa, missä on luotu kapasiteettia uusien kautsulajien tuottamista varten. Kansantalous ei saa niin suurta määrää synteettistä kautsua kuin mitä välttämättä tarvitsemme. Huonosti käytetään hyväksi toiminnassa olevaa kapasiteettia kaksosuperfosfaatin valmistamisessa. Niinpä vuonna 1963 Voskresenskin kemiallisilla tehtailla käyttöön otetusta kapasiteetista käytetään hyväksi vain 17 prosenttia, ja vuonna 1964 käyttöön otetulla Volhovskin alumiinitehtaalla 32 prosenttia.

Uuden kapasiteetin käyttöön ottamisen nopeuttaminen on tieteellis-teknisen kehityksen peruskysymys.

Teollisuus on tällä hetkellä sellaisessa kehitysvaiheessa, jolloin sen kasvuvauhdin kaikissa kasvuvaiheissa määräävät tekninen kehitys ja tieteellisten saavutusten mahdollisimman nopea soveltaminen tuotantoon. Tässä

suhteessa meillä on olennaisia puutteita, jotka vaikuttavat vakavasti teollisuustuotannon kasvun vauhtiin ja monien tuotantolaitosten uusilla laitteilla varustamiseen.

Tieteellisten saavutusten hitaan käyttöön ottamisen syynä on yhtäältä useiden tieteellisten töiden riittämätön viimeistely käytännöllistä hyväksikäyttöä varten, ja toisaalta se, että teollisuus omaksuu hitaasti tiedemiesten suunnittelemaa korkeatuottoisia teknologisia prosesseja, koneita ja tehokkaita materiaaleja. Muutamia esimerkkejä:

Muutamia vuosia sitten tiedemiehemme ensimmäisinä maailmassa suunnittelivat erittäin tehokkaan menetelmän metallien työstämiseksi nesteen avulla korkean paineen alaisena. Sen avulla voidaan muokata jopa vaikeasti muotoutuvia metalleja erittäin tarkasti, parantaa metallien ominaisuuksia, supistaa tuotantopinta-alaa, yksinkertaistaa teknologisia laitteita ja suorittaa työstöä suurella nopeudella. Uuden menetelmän laajaa käyttöön ottamista varten tarvitsi järjestää korkeapainelaitteiden tuotanto. Tähän mennessä ei kuitenkaan ole aloitettu tällaisten laitteiden valmistamista.

Myös muutama vuosi sitten tiedemiehemme suunnittelivat periaatteellisesti uudet puolijohtimiin perustuvat sähkömuuntajat. Erotuksena entisistä vanhoista, mekaanisista muuntajista näillä on huomattavasti korkeampi hyötykoeffiicientti ja pienempi koko. Puolijohtimiin perustuvien muuntajien silminnähtävästä paremmuudesta huolimatta on niiden teollisen tuotannon laaja kehittäminen anteeksiantamattomasti pysähdyksissä.

Yli viisi vuotta sitten neuvostoliittolaiset tiedemiehet keksivät menetelmän sangen tehokkaan konstruktiomateriaalin — polypropylenin valmistamista varten. Polypropylenistä voidaan tehdä putkia, armatuureja, erilaisten koneiden ja yhdistelmäkoneiden osia, jotka kestävät kemiallista vaikutusta, radio- ja sähköteollisuuden tarvitsemia osia, erilaisia filmejä ja nauhoja teollisuutta, maataloutta ja joukkokulutusta varten sekä erittäin kestävää kuitua. Polypropylenin ensimmäinen kotimainen

teollinen tuotanto piti panna käyntiin vuonna 1964. Mosgorsovnaarhos ja Kemian teollisuuden valtionkomitea eivät kuitenkaan ole vielä tähän mennessä panneet käyntiin sen valmistusta.

Tieteellisten tutkimustöiden ja tieteen ja tekniikan saavutusten tuotantoon soveltamisen suunnitelmat jäävät järjestelmällisesti täyttämättä. Erityisen huonosti ovat asiat uusien koneiden luomisen ja valmistamisen aloittamisen suhteen. Tuotannon sarjamekanisointia ja automaatiota toteutetaan hitaasti ja tällöin automaation joidenkin toimenpiteiden tehokkuus on hyvin pieni. Uusia teknologioita prosesseja sovelletaan tuotantoon riittämättömästi.

Useilla aloilla ei koneiden ja laitteiden tuotannon rakenne vastaa nykyajan vaatimuksia. Tähän saakka ovat esimerkiksi tarkkuusvalukoneet sekä takomo- ja puristinlaitteet muodostaneet aivan merkityksettömän osan valmistettujen metallinjalostuslaitteiden yhteismäärässä.

Meidän on välttämättä laajennettava huomattavasti edullisimpien koneiden ja laitteiden valmistusta. Ensi tilassa on lisättävä takomo- ja puristuslaitteiden, tarkkuusvalukoneiden sekä niiden koneiden ja laitteiden tuotantoa, joita käytetään työstettäessä metallia sähköfysiikkalisilla, sähkökemiallisilla tai muilla korkeatuottoisilla menetelmillä.

Kotimaisen koneenrakennuksen kehittämisen rinnalla tulee käyttää entistä laajemmin hyväksi ulkomaalaisen tekniikan saavutuksia.

Valmisteittemme laadun tulee olla yhtä hyviä kuin alan maailman parhaat saavutukset. Sitä varten meidän tulee kaikissa tuotantolaitoksissa kohottaa teknologista ja tuotantokuria, kohottaa tuotantokulttuuria, jotta todella tyydyttäisimme sekä kotimaan että viennin tarpeet.

Suuri merkitys tuotannon kehitysvauhdin nopeuttamiselle ja kansan hyvinvoinnin kohottamiselle on työvoimavarojen järkipäisellä käyttämisellä. Nykyään meillä on 85 prosenttia työkykyisestä väestöstä työssä yhteis-

kunnallisen talouden piirissä tai opiskelee; naisten kohdalla luku on 75 prosenttia. Muu osa väestöstä työskentelee yksityisessä apu- tai kotitaloudessa. Luvuista näkyy, että on mahdollista saada vedetyksi lisää työvoimaa yhteiskunnalliseen tuotantoon ja palveluammatteihin.

Huomattavia työvoimareservejä on pienissä kaupungeissa, erityisesti Ukrainan ja Valkovenäjän länsialueilla, Takakaukaasian useilla alueilla sekä myös Venäjän liittotasavallan muutamilla keskialueilla. Tulee panna merkille, että eräänä syynä tällaiseen tilanteeseen on taloudellisten järjestöjen, komiteoiden ja ministeriöiden pyrkimys kehittää tuotantoa ja rakentaa uusia tuotantolaitoksia etupäässä suuriin kaupunkeihin. Sitä ei voida mitenkään tunnustaa oikeaksi pyrkimykseksi.

Gosplanin tulee tutkia työvoimavarat maan eri alueilla ja edellyttää kansantaloussuunnitelmissa sellainen tuotannon ja rakennustoiminnan sijoittelu, joka turvaisi mahdollisimman täydellisen työvoimavarojen hyväksikäytön kansantaloudessa.

Puolueen keskuskomitean puhemiehistö ja SNTL:n ministerineuvosto ovat tarkasti analysoineet kansantalouden puutteet ja tuoneet esille syyt taloudellisen kasvun vauhdin hidastumiseen. Erittely osoittaa, että tunnetut vaikeudet taloutemme kehityksessä ovat luonteeltaan väliaikaisia ja ne täytyy poistaa lyhyessä ajassa.

NKP:n keskuskomitean puhemiehistön ja SNTL:n ministerineuvoston mielestä tulee teollisuuden vastaisen kehityksen ja kansan elintason kohottamisen ajankohtaisia ongelmia ratkaistaessa kiinnittää perushuomio teollisuuden johtamistyön menetelmien ja muotojen parantamiseen. Teollisuuden nykyiset johtamistyön, suunnittelun ja kiihokkeiden muodot eivät enää vastaa nykyaikaisia teknisiä ja taloudellisia olosuhteita eivätkä tuotantovoimien kehitystasoa.

Tuotantolaitosten taloudellista aloitteellisuutta ja niiden oikeuksia on kavennettu ja niiden vastuu riittämätön. Kannattavuudella on usein vain muodollinen mer-

kitys. Käytännössä oleva teollisuuden työntekijäin aineellisen kannustamisen järjestelmä saa heidät heikosti kiinnostumaan tuotantolaitoksen yleisten tulosten parantamisesta ja on usein ristiriidassa koko kansantalouden etujen kanssa.

Nykyisissä olosuhteissa tarvitaan suurta joustavuutta ja operatiivisuutta tuotannon johtamisessa ja suunnittelussa. On äärimmäisen tärkeätä ottaa aikanaan huomioon muuttuva taloudellinen tilanne, liikutella resursseja, liittää rohkeasti — ei ainoastaan ylhäältä vaan myös alhaalta — tuotanto väestön kasvaviin tarpeisiin ja kysyntään, juurruttaa nopeasti tieteellis-teknisiä saavutuksia tuotantoon, löytää tuotantolaitoksen konkreettisissa olosuhteissa parhaimmat keinot taloudellisten tehtävien ratkaisemiseksi.

Tämä kaikki voidaan saavuttaa vasta silloin, kun keskitetty suunnitelmallinen johtamistyö on sopusoinnussa tuotantolaitosten ja kollektiivien taloudellisen aloitteellisuuden kanssa, tuotannon kehittämisen aineellisten kiihokkeiden ja taloudellisten kannusteiden kanssa, täydellisen kannattavuuden kanssa. Silloin taloudellisen johtamistyön järjestelmä on riittävästi sopeutunut tuotannon tehokkuuden kohottamisen tehtäviin.

Täysistunnon käsiteltäväksi tuodun ehdotuksen lähökohtana on keskitetyn suunnitelmallisen johtamistyön johtava osuus talouselämämme kehityksessä. Tästä periaatteesta poikkeaminen veisi kiertämättömästi sosialistisen suunnitelmatalouden etuisuuden menettämiseen.

Suunnittelumenetelmien kehittäminen ja teollisuustuotannon taloudellisten kiihokkeiden voimistaminen antavat asianmukaisen tuloksen vain yhdistettynä sellaisiin johtamistyön organisatorisiin muotoihin, jotka vastaavat saavutettua tuotantovoimien kehitystasoa, ja tehtäviin, joita kommunismin aineellisteknisen perustan luominen nostaa esille tässä vaiheessa.

Nykyisissä oloissa, jolloin tuotannollistekniset ongelmat ovat erittäin monimutkaisia, teollisuuden tehokas

johtamistyö voidaan saada aikaan vain ottamalla täydellisesti huomioon jokaisen alan erikoispiirteet ja tehtävät. Tuotannon erikoistuminen on teknisen edistyksen sekä tuotannon kehityksen ja nykyaikaistamisen tärkeä kohta. Siksi taloudelliseen hallintoon kuuluu kiinteästi johtamistyön teollisuusalaperiaatteen turvaaminen.

Viime vuosina on tunnetusti rikottu johtamistyön teollisuusalaperiaatetta, mikä on aiheuttanut tiettyä vahinkoa tuotannon ja tekniikan kehittymiselle. Nyt ehdotetut toimenpiteet tekevät mahdolliseksi tilanteen parantamisen.

Johtamistyön teollisuusalaperiaatteen tulee kuitenkin liittyä alueperiaatteeseen, teollisuusalojen välisiin tehtäviin, jotka koskevat koko kansantalouden sekä tasavaltojen ja maan eri alueiden talouden yleistä kehitystä, tasavaltojen taloudellisten oikeuksien laajentamiseen.

NKP:n keskuskomitean täysistunnon käsiteltäväksi esitetään ehdotukset, ensiksi, suunnittelun kehittämisestä, tuotantolaitosten taloudellisen aloitteellisuuden sekä taloudellisten kiihokkeiden voimistamisesta, ja toiseksi, teollisuuden hallinto-organisaation parantamisesta. Ensimmäinen kysymysryhmä liittyy läheisesti näinä päivinä vahvistettuun uuteen Asetukseen sosialistisesta tuotantolaitoksesta ja toinen ryhmä — säädökseen liittotasavaltojen taloudellisten oikeuksien laajentamisesta. Kaikki nämä kysymykset muodostavat yhden kokonaisuuden.

Ehdotettujen toimenpiteiden perustarkoituksena on saattaa suunnitelmallisen johtamistyön järjestelmä ja taloudenpidon menetelmät kommunistisen rakennustyön tehtävien mukaisiksi, kehittää edelleen sosialistisen tuotantotavan tärkeimpiä puolia ja etuisuuksia ja turvata tällä tavalla taloutemme entistä nopeampi liike kommunismin johtavalla tiellä.

Saanan siirtyä kysymyksiin, jotka liittyvät suunnittelun kehittämiseen ja teollisuustuotannon taloudellisten kiihokkeiden voimistamiseen.

II. SUUNNITTELUN PARANTAMINEN JA TEOLLISUUSTUOTANNON TALOUDELLISEN KANNUSTAMISEN LISÄÄMINEN

Mitä päälinjoja noudattaen ehdotetaan parannettavaksi talouselämän suunnitelmallisen johtamisen muotoja ja taloudenhoitomenetelmiä kussakin tuotantolaitoksessa?

Ensiksikin on hahmoteltu useita toimenpiteitä valtion talouselämän suunnittelun tieteellisen tason kohottamiseksi.

Kansantaloussuunnitelmiin sisältyvien tuotannon kasvun ja kansantulon kasvun vauhdin sekä tärkeimpien mittasuhteiden pitää olla optimaalisia, ts. niiden tulee taata käytettävissä olevien mahdollisuuksien parhain, tehokkain hyväksikäyttö sosialismin objektiivisia taloudellisia lakeja vastaavasti. Nykyajan tieteellis-teknisen vallankumouksen olosuhteissa on suunnittelun tehtävänä sisällyttää suunnitelmiin tieteen ja tekniikan viimeisten saavutusten nopeassa vauhdissa tapahtuva käytäntöönottaminen. Suunnitelma pitää laatia tieteellis-teknisen kehityksen näköalojen pohjalla. On välttämättä tehostettava pitkän tähtäyksen suunnitelmien osuutta ja luotava suunnittelua varten tieteellisesti perusteltujen ohjeiden järjestelmä.

Siten me voimme estää mahdollisuuden voluntarismin ilmenemiselle suunnittelussa ja luoda edellytykset yhteiskunnallisen tuotannon tehokkuuden lisäämiselle.

Toiseksi ehdotetaan kokonaista toimenpiteiden järjestelmää, jotka koskevat tuotantolaitosten ja yhtymien taloudellisen itsenäisyyden ja aloitteellisuuden laajentamista ja tuotantolaitosten osuuden lisäämistä talouselämämme perustavana talousyksikkönä. Tuotannon keskittymisen kasvun ja tuotantoyhteyksien laajenemisen olosuhteissa ovat vallitsevat taloudellisen itsenäisyyden puitteet käyneet ahtaiksi nykyisille sosialistisille tuotantolaitoksille ja jarruttavat niiden mahdollisuutta kohot-

taa työn tuottavuutta ja tuotannon tehokkuutta. Tuotantolaitosten taloudellisen itsenäisyyden lisääntyminen ja työväenluokan poliittisen tietoisuuden ja aktiivisuuden kasvu antavat mahdollisuuden siihen, että kollektiivit puoluejärjestöjen johdolla osallistuvat entistä laajemmin tuotannon johtamiseen.

Tätä varten on tarpeen poistaa liiallinen tuotantolaitosten taloudellisen toiminnan säännösteleminen, antaa tuotantolaitoksille tuotannon kehittämiseen tarvittavat varat ja säätää tuotantolaitosten laajenevien oikeuksien vankat lakisääteiset takeet.

Kolmanneksi, ehdotetaan itsekannattavuuden voimistamista ja kehittämistä, tuotannon taloudellisten kiihokkeiden tehostamista sellaisten keinojen kuin hinnan, voiton, palkinnon ja luoton avulla. On lisättävä tuotantolaitosten kiinnostusta käyttämään parhaalla tavalla tuotannon kasvussa ja tulojensaannin lisäämisessä valtavia rikkauksia — tuotantolaitosten käyttöön annettuja tuotantovarantoja.

Tarkoituksena on tehostaa voimakkaasti työläisten ja viranhaltijain kiinnostusta tuotantolaitosten yleisten työtulosten parantamista kohtaan ja siten lujittaa taloudellisessa rakennustyössä kansanjoukkojen omatoimisuuden ja aloitteellisuuden laajenemisen taloudellista pohjaa ja niiden suurempaa osallistumista tuotannon johtamiseen.

Ehdotetut toimenpiteet tähtäävät työtätekevien aineelliseen etuun perustuvan kiinnostuksen leniniläisen periaatteen johdonmukaiseen toteuttamiseen, siihen, että löydetäisiin uusia reservejä itse tuotantolaitoksissa ja luotaisiin uusia lähteitä työläisten ja viranhaltijain työpalkkojen kohottamista varten.

Teollisuuden suunnittelun parantamisesta ja tuotantolaitosten taloudellisen itsenäisyyden laajentamisesta

Tuotantolaitosten taloudellisen itsenäisyyden laajentamiseksi ehdotetaan ylhäältä käsin tuotantolaitoksille vahvistettujen tavoitteiden määrän vähentämistä. Samal-

la suunnitelmaan jätettävien tavoitteiden tulee olla suunnattu tuotannon tehokkuuden lisäämiseen.

Käytäntö osoittaa, että tuotannon volyymitavoite ei ohjaa tuotantolaitosta sellaisten tavoitteiden valmistamiseen, jotka todella ovat kansantaloudelle ja väestölle välttämättömiä, ja monissa tapauksissa jarruttaa tuotteiden lajivalikoiman ja laadun parantamista. Usein tuotantolaitokset valmistavat heikkolaatuisia tuotteita, joita kuluttajat eivät tarvitse ja jotka siitä syystä jäävät realisoimatta.

Tuotantolaitosten suunnitelmiin ehdotetaan otettavaksi bruttotuotantotavoitteiden tilalle tavoitteet niiden realisoitujen tuotteiden määrästä. Tuotteiden realisointitavoitteen saavuttaminen vaatii tuotantolaitosta kiinnittämään enemmän huomiota tuotteiden laatuun. Heikkolaatuisia tuotteita valmistavalla tuotantolaitoksella tulee olemaan vaikeuksia sellaisten tuotteiden markkinoimisessa, eikä se näin ollen pysty täyttämään suunnitelmaansa. Nykyisin voimassa olevan järjestyksen vallitessa, jolloin tuotantolaitoksen toimintaa arvioidaan tuotannon kokonaismäärän perusteella sellainen tuotantolaitos katsottaisiin suunnitelman täyttäneeksi.

Ei kuitenkaan ole riittävää arvostella tuotantolaitoksen työtä pelkästään markkinoitujen tuotteiden määrän perusteella. Kansantalous tarvitsee tietynlaisia tuotelaatuja yleisten tarpeiden tyydyttämiseksi. Siitä syystä täytyy suunnitelmatavoitejärjestelmässä säilyttää joukko tavoitteita tuotteiden tärkeimpien nimikkeiden kohdalla.

Mikäli taloudelliset yhteydet tuotantolaitosten välillä on hyvin järjestetty ja sopimusjärjestelmää kehitetty, voidaan valtion suunnitelmaan sisällytettävien valmistettävien tuotteiden luetteloa yhä enemmän supistaa, muodostaa se suurennetuksi ryhmänimikkeistöksi.

Kun tuotteiden markkinoimistavoitteen tarkoituksena on liittää tuotanto lähemmin kulutukseen, niin voiton, kannattavuuden tavoite palvelee parhaiten tuotantolaitosten ohjaamista tuotannon tehokkuuden kohottami-

seen. Voiton määrä kuvaa merkittävässä määrin kunkin tuotantolaitoksen panosta siihen maan puhtaaseen tuloon, joka käytetään tuotannon laajentamiseen ja kansan hyvinvoinnin kohottamiseen.

Voittotavoitteen säätäminen ei tietenkään suinkaan heikennä, vaan päinvastoin lisää omakustannusten alentamiskysymyksen merkitystä. Tuotteiden tuotantokustannusten alentaminen on talousjohtajien erittäin tärkeä tehtävä. Omakustannustavoitteisiin on kiinnitettävä erityistä huomiota tuotantolaitosten teknisessä, tuotannollisessa ja finanssisuunnitelmassa.

Valtiota kiinnostaa se, että varoja kasaantuisi jatkuvasti ei vain kunkin tuoteyksikön tuotantokustannuksia alentamalla, vaan myös lisäämällä tuotteiden määrää, laajentamalla ja uudistamalla lajivalikoimaa, parantamalla tuotteiden laatua. Voitto erotukseksi omakustannuksista heijastaa täydellisemmin kaikkia näitä tuotantolaitosten tuotannollisen toiminnan puolia. Tällöin on tärkeätä ottaa huomioon paitsi voiton määrä ja lisääntyminen, myös kannattavuustaso, ts. on tiedettävä paljonko on saatu voittoa tuotantovarantojen kutakin ruplaa kohti.

Olennaisia muutoksia edellytetään myös tuotantolaitosten työn suunnitteluun.

Tätä nykyä tuotantolaitoksille annetaan neljä työtä koskevaa tavoitetta — työn tuottavuus, työntekijäin lukumäärä, keskimääräinen työpalkka ja työpalkkarahasto. Luetelluista tavoitteista on aikomus antaa tuotantolaitoksille vain yksi — työpalkkarahasto. Se ei tietenkään merkitse, että muut tavoitteet olisivat menettäneet merkityksensä. Työn tuottavuuden, työntekijäin lukumäärän ja keskimääräisen työpalkan kasvun tavoitteet pysyvät entiseen tapaan tuotantosuunnitelman välttämättöminä aineksina. Onko sitten välttämätöntä vahvistaa ylhäältä käsin tuotantolaitoksille kaikki nämä tavoitteet? Käytäntö on osoittanut, että sellainen suunnittelutapa sitoo tuotantolaitosten aloitteellisuutta työn tuottavuuden kohottamiskeinojen valinnassa.

On tehty ehdotuksia, ettei tuotantolaitosten työpalkkarahastoakaan määrättäisi. Olisi kuitenkin ennenaikaista luopua työpalkkarahaston suunnittelusta. Kansantalouudessa täytyy taata välttämätön keskinäissuhde tuotettujen yleisten kulutustavaroiden määrän ja väestön ostokyvyn välillä. Viimeksimainittuun taasen vaikuttaa suuressa määrin työpalkkarahasto.

Vastaisuudessa, kun pystytään merkittävästi laajentamaan kulutustavaroiden tuotantoa ja hankkimaan välttämättömät kulutustavarareservit, voidaan luopua työpalkkarahaston vahvistamisesta tuotantolaitoksille. Ensimmäisessä tämä on tarkoitus toteuttaa kulutustarvikkeita tuottavilla aloilla.

Näin ollen tuotantolaitoksille vahvistetaan ylhäältä käsin:

- tuotteiden markkinointimäärä;
- tuotteiden perusnimistö;
- työpalkkarahasto;
- voittojen summa ja kannattavuus;
- maksut talousarvioon ja määrärahat talousarviosta;
- Näiden lisäksi niille myös säädetään:
 - keskitettyjen investointien määrä ja tuotantokapasiteetin ja perusvarantojen käyttöönotto;
 - perustavoitteet uuden tekniikan soveltamisessa;
 - materiaali- ja teknisen varustelun tavoitteet.

Muut taloustoiminnan tavoitteet tuotantolaitokset suunnittelevat itsenäisesti ilman niiden ylempänä olevien järjestöjen vahvistamista. Se vapauttaa tuotantolaitokset tarpeettomalta holhouksesta ja antaa niille mahdollisuuden tehdä taloudellisesti edullisimpia ratkaisuja konkreettisten tuotanto-olosuhteiden mukaan.

Tuotantolaitosten itsenäistä taloustoimintaa laajentaessaan valtio vastedeskin noudattaa yhtenäistä politiikkaa teknisen kehityksen, perusinvestointien, hintojen, työn maksun ja finanssien aloilla sekä huolehtii valtion tilastollisen laskennan ja tilinpidon noudattamisesta yhtenäisen järjestelmän mukaan.

Suunnittelu- ja talousjärjestöjen eräänä päätehtävänä on tuotteiden laadun parantaminen kuluttajien ja nykyisen teknisen tason vaatimuksia vastaavasti.

Suunnitelmiin tulee sisällyttää tärkeimmät teknisen tason ja tuotteiden laadun tavoitteet ja niitä varten välttämättömät finanssi-, työvoima- ja materiaaliresurssit.

On välttämätöntä tehostaa valtion standardien osuutta tehokkaana tuotteiden laadun parantamisen keinona. Standardeja pitää jatkuvasti kehittää tieteen ja tekniikan saavutukset huomioon ottaen. On syytä ottaa käytäntöön valtion tuotteiden laatutodistukset.

Tuotantolaitosten normaalille taloustoiminnalle on usein aiheutettu häiriöitä sillä, että niille ylhäältä käsin annettuihin suunnitelmiin ei ole sisällytetty välttämättömiä teknisiä ja taloudellisia laskelmia ja perusteluita, eivätkä suunnitelman erilliset osat ole olleet keskenään nivoutuneita. Suunnittelussa ja taloustoiminnassa välttämättömien teknisten ja taloudellisten ohjeiden laatimiseen ei näihin saakka ole kiinnitetty riittävästi huomiota. Vahvistettuja suunnitelmia usein muutetaan, mikä aiheuttaa hajanaisuutta tuotantolaitosten toiminnassa ja alentaa tuotannon tehokkuutta. Eräänä perustavimmista tehtävistä suunnittelun parantamisessa on laatia tuotantolaitoksille sellaiset vakaat suunnitelmat, jotka nojautuvat tieteellisesti perusteltuihin normeihin ja teknisiin ja taloudellisiin laskelmiin, ja joissa otetaan huomioon teollisuusalojen ja tuotantolaitosryhmien konkreettiset erikoispiirteet.

Suunnittelun tieteellisen tason kohottaminen asettaa talousalan tiedemiesten tehtäväksi analysoida nykyisiä maan teknisen ja taloudellisen kehityksen prosesseja, saada selville hahmottuvat tendenssit ja perspektiivit. Erityinen huomio tulee kiinnittää uuden tekniikan taloudellisen tehokkuuden kohottamiseen, tuotannon ja kuluksen rakenteellisiin muutoksiin, talousyhteyksien tutkimiseen, piirien talouselämän kokonaiskehittämiseen ja maan alueelliseen työnjakoon.

Nykyoloissa, jolloin tärkeimmäksi tehtäväksi asetetaan tuotannon teknisen tason ja sen tehokkuuden kohottaminen, ei tuotantolaitosten taloustoiminnan suunnitelmallinen johtaminen voi rajoittua vuosisuunnitelmiin. Pitkän tähtäyksen suunnitelmille ei ole annettu asiaankuuluvaa merkitystä. Monissa tuotantolaitoksissa niitä ei ole lainkaan laadittukaan, ja siellä missä noita suunnitelmia on ollut, niitä ei tavallisesti ole sidottu kansantalouden kehittämissuunnitelmiin. Nykyisen pitkän tähtäyksen suunnittelun järjestämisen suurimpia puutteellisuuksia on myös se, ettei pitkän tähtäyksen suunnitelmiin vahvistettuja tavoitteita, muun muassa seitsenvuotissuunnitelman tavoitelukuja, ole jaoiteltu eri vuosille.

Tällainen asiantila johtaa siihen, että tuotantolaitokset eivät tunne ennakolta oman tuotantonsa kehitysperspektiivejä eivätkä voi ajoissa suorittaa tuotannon valmisteluja eivätkä solmia kiinteitä yhteyksiä alihankkijoihin ja kuluttajiin.

Perusmuodoksi suunnittelussa ehdotetaan otettavaksi viisivuotissuunnitelma, jossa tärkeimmät tavoitteet on jaoiteltu vuosittain siten, että tuotantolaitokset harjoittaisivat tuotannollis-taloudellista toimintaansa tähän suunnitelmaan nojautuen.

Viime aikoina on kansantaloussuunnitelmiin sisältynyt riittämättömästi teollisuuden eri alojen tuotannon tehokkuuden kohottamiseen tarkoitettuja toimenpiteitä, mikä johtuu teollisuuden johtamisen tuotantoalaperiaatteen rikkomisesta. Tehtävänä on niin teollisuuden johtamisessa kuin myös kansantaloussuunnitelmassa tehostaa teollisuustuotantoalan merkitystä ja huolehtia siitä, että tuotantoaloittain tapahtuva suunnittelu sopeutuu oikein yhteen tasavalloittain ja talouspiireittäin tapahtuvan suunnittelun kanssa.

Tässä yhteydessä tulee puhua SNTL:n Gosplanin tehtävistä. Gosplanin tulee kiinnittää huomiota oikeiden kansantaloudellisten määräsuhteiden ja yhteyksien varmistamiseen, yhteiskunnallisen tuotannon tehokkuuden

kohottamiseen, voimavarojen etsimiseen kansantulon nopeutuvaa kasvua ja kansan hyvinvoinnin kohoamista varten. Erityinen merkitys tällöin on oleva kansantaloudellisten taseiden entistä perusteellisemmalla ja huolellisemmalla laatimisella, muun muassa kansantuloa ja sen käyttöä, työvoimavarojen ja niiden koko maan mitassa sekä piireittäin tapahtuvaa käyttämistä, väestön rahatulojen ja menojen, finanssivarojen, sekä tärkeimpiä materiaaleja koskevilla taseilla.

Tuotantolaitosten taloudellisen kannustamisen lisäämisestä ja itsekannattavuuden tehostamisesta

Suunnittelumuotojen ja menetelmien paraneminen antaa mahdollisuuden asettaa uudella tavalla kysymyksen itsekannattavuuden tehostamisesta ja kehittämisestä. V. I. Lenin on sanonut, että jokaisen tuotantolaitoksen täytyy toimia tuottavasti, peittää täydelleen tuloillaan menonsa ja tuottaa voittoa.

Itsekannattavien tuotantolaitosten ja niiden johtohenkilöiden tulee kantaa täysi vastuu toiminnan taloudellisista tuloksista. Kannattavuutta koskevien Leninin ajatusten täytyy juurtua lujasti taloudelliseen toimintaamme. Johdonmukaisesti toteuttamalla ja edelleen kehittämällä noita ajatuksia meille selkenee tie monien ajankohtaisiksi käyneiden kommunistisen rakennustyön tehtävien ratkaisemiseen nykyvaiheessa.

Mitä sitten on käytännössä tehtävä, jotta uusissa olosuhteissa lujitettaisiin ja kehitettäisiin kannattavuutta?

Ensiksikin on luotava olosuhteet, joiden vallitessa tuotantolaitokset voisivat itsenäisesti ratkaista tuotannon parantamisen kysymykset ja olisivat kiinnostuneita käyttämään niiden käyttöön annettuja tuotantovarantoja entistä paremmin tuotteiden tuotannon ja saadun voiton määrän lisäämistä varten. Sitä varten on jätettävä tuotantolaitoksille enemmän varoja niiden voitoista, jotta

ne voisivat kehittää tuotantoa, parantaa tekniikkaa, aineellisesti kannustaa työntekijöitä ja parantaa tuotantolaitoksen työläisten ja viranhaltijain työ- ja elinoloja. Tuotantolaitoksille jätettävien varojen suuruus on asetettava suoranaiseen riippuvuuteen siitä, kuinka tehokkaasti tuotantolaitokset käyttävät hyväkseen niille annettuja tuotantovarantoja sekä lisäävät markkinoitujen tuotteiden määrää, lisäävät tuotannon kannattavuutta ja parantavat tuotteiden laatua. Samalla täytyy rajoittaa valtion suorittamaa perusinvestointien takaisinpalautumatonta finanssiointia ja laajentaa luoton käyttöä.

Toiseksi on voimistettava kannattavuusperiaatetta tuotantolaitosten välisissä suhteissa, huolehdittava tavara-toimitusvelvoitteiden tiukasta noudattamisesta ja tehostettava aineellista vastuuta velvoitteiden noudattamisessa.

Kolmanneksi on tarpeen itsekannattavuuden pohjalla saada koko tuotantolaitoksen kollektiivi, jokainen työosasto ja tuotantolohko tuntemaan aineelliseen etuun perustuvaa kiinnostusta ei vain omien tavoitteidensa toteuttamiseen, vaan myös tuotantolaitoksen toiminnan yleisten tulosten paranemiseen. Tällöin tulee kannustajärjestelmä luoda sellaiseksi, että tuotantolaitoksia kiinnostaisi korkeampien suunnitelmatavoitteiden laatiminen ja toteuttaminen, sisäisten voimavarojen parempi hyväksikäyttäminen.

Lyhyesti sanoen on kysymys siitä, että tuotantolaitosten koko toiminta suunnataan etsimään tuotannon taloudellisuuden parantamisen, tuotantolaitosten tulojen lisäämisen ja siten maan koko kansantulon lisäämisen keinoja.

Nykyisen järjestyksen vallitessa investoinnit tapahtuvat melkein poikkeuksetta keskitetyn suunnitelman perusteella ja kaiken lisäksi huomattavalta osaltaan uusien tuotantolaitosten rakentamiseen. Käynnissä olevilla tuotantolaitoksilla ei monissa tapauksissa ole käytettävissään välttämättömiä varoja eivätkä ne siitä syystä pysty aikanaan vaihtamaan vanhentunutta tuotantokalustoa. Se jarruttaa työn tuottavuuden kasvua, tuotteiden laa-

dun parantamista ja tuotannon kannattavuuden lisäämistä.

Ehdotetaan, että jokaiseen tuotantolaitokseen muodostettaisiin oma tuotannon kehittämisrahasto tuotantolaitoksen voitosta saaduilla varoilla. Sitä paitsi tähän rahastoon tulee liitettäväksi osa niistä kuoletusvaroista, jotka on tarkoitettu perusvarantojen täydelliseen uusimiseen. Nykyisin tämä osa kuoletusvaroista siirretään keskitettyä linjaa kokonaan perusrakennustoiminnan rahoittamiseen, eivätkä tuotantolaitokset itse voi määrätä noista varoista.

Näiden toimenpiteiden toteuttamisen tuloksena se tuotannon kehittämisrahasto, jota tuotantolaitokset voivat itsenäisesti käyttää tuotannon tekniseen parantamiseen, tulee olemaan summaltaan huomattavasti suurempi kuin nykyisin. Se ilmenee seuraavista tiedoista.

Tuotantolaitosten rahaston käyttö uuden tekniikan soveltamiseen ja tuotannon kehittämiseen teollisuudessa oli vuonna 1964 120 miljoonaa ruplaa. Sen lisäksi noihin tarkoituksiin käytettiin pankkiluottoa 600 miljoonaa ruplaa, siis yhteensä 720 miljoonaa ruplaa. Uusissa olosuhteissa kehittämisrahasto käsittää vuonna 1967 suunnitteen 4 miljardia ruplaa, siinä luvussa kuoletusvaroista saadut 2,7 miljardia ruplaa.

Kannattavuuden voimistuminen ja tuotannon taloudellinen kannustaminen riippuvat siitä, millä perusteella valtio antaa varoja tuotantolaitokselle ja missä järjestyksessä tuotantolaitos tulouttaa osan tuloistaan valtion talousarvioon.

Investointien finanssiointi tapahtuu tätä nykyä valtion talousarviosta ilman takaisinpalautusta. Tuotantolaitosten johtajia ei suuresti huoleta se mitä tuotantolaitosten uusimistyöt tulevat maksamaan ja mikä teho lisäinvestoinneista saadaan, koska tuotantolaitokset eivät ole velvolliset maksamaan takaisin saamiaan varoja. Täytyy siis saada sellainen järjestelmä, jonka vallitessa talousjohtajat pitäisivät huolta mahdollisimman taloudellisesta varojen käytöstä rakennustoimintaan sitä silmälläpitäen,

että luotaisiin uusia työosastoja ja kohteita vähimmin investoinnein, saataisiin ne ajoissa toimimaan ja pikemmin saavuttamaan suunnitellun kapasiteettinsa.

Eräs tämän tehtävän ratkaisukeinoista on siirtyminen korvauksettomasta varojen perusrakennustoimintaan antamisesta pitkäaikaisiin luottoihin. Tarkoituksena on, että luotonantosysteemiä sovellettaisiin ensivuorossa toimivien tuotantolaitosten investointeihin nähden. Mitä tulee uuteen rakennustoimintaan niin siinä ilmeisesti on tarkoituksenmukaista antaa pitkäaikaista luottoa niille rakennustyömaille, joihin käytetyt varat korvautuvat verrattain lyhyessä ajassa.

Tärkeä merkitys tuotannon tehokkuuden aikaansaamiselle on tuotantolaitokselle annettavien käyttövarojen oikealla ja taloudellisella käytöllä. Nykyisin jokainen käyttövarojen riittämättömyys korvataan tuotantolaitokselle valtion talousarvion varoista. Siitä syystä ei voida puhua tosiasiallisesta itsekannattavuudesta jos tuotantolaitokset itse asiassa eivät kannata mitään taloudellista vastuuta niille annettujen käyttövarojen käyttämisestä. Ehdotetaan, että vastaisuudessa luovutaan täydentämästä tuotantolaitosten käyttövaroja budjettivaroista korvauksetta ja että niille tarvittaessa annettaisiin väliaikaista luottoa siihen tarkoitukseen. Tällainen järjestys panee tuotantolaitokset suhtautumaan taloudellisesti niille annettujen käyttövarojen käyttämiseen.

Tarkoituksena on samoin muuttaa tapaa, jolla tuotantolaitokset suorittavat maksut tuloistaan valtion budjettiin.

Tätä nykyä tuotantolaitosten voitoistaan budjettiin tulouttavat summat eivät ole riippuvaisia niiden käyttöön annetuista tuotantovarannoista. Tämä on yhtenä syynä siihen, että tuotantolaitokset pyrkivät saamaan valtiolta enemmän rahaa investointeihin ja käyttövarojen täydennykseen ryhtymättä puolestaan tarvittaviin toimenpiteisiin niiden järkipäisesti käyttämiseksi. Usein tuotantolaitos ostaa sille tarpeetonta tuotantokalustoa vain käyttääkseen saamansa varat.

Kuten ja mainittiin, on tuotantovarantojen tehokas

käyttö useilla teollisuusaloilla viime vuosina heikentynyt. Siitä syystä on hyvin tärkeää saada tuotantolaitokset kiinnostuneiksi siitä, että ne laajentaisivat tuotantoa ja lisäisivät ei ainoastaan yleistä voittosummaa, vaan myös niiden käyttöön annettujen tuotantovarojen kutakin ruplaa kohti saadun voiton määrää. Sitä varten on tarpeen suorittaa tuloutus budjettiin tuotantolaitosten voitoista riippuen niiden käyttöön annettujen perusvarantojen arvosta ja tuotantovarojen maksuna olevista käyttövaroista.

Perusvarannoista suoritettavien maksujen ja käyttövarojen normit säädetään pitempää ajanjaksoa, useita vuosia silmälläpitäen siten, että normaalisti toimivalle tuotantolaitokselle jäisi sanotun maksun jälkeen voittoa tuotantolaitoksen kannustamisrahaston perustamista varten ja suunnitelmakulujen peittämiseen. Tuotantolaitokselle, joka paremmin käyttää perusvarantojaan ja käyttövarojaan, jää enemmän voittoa kannustamisrahaston muodostamista varten, mikä takaa välttämättömän aineellisen kiinnostuneisuuden tuotantolaitokselle annettujen kansan varojen hyväksikäytön parantamiseen.

Uusi tekniikka, uusi tuotantokalusto, käyntiinpannut tuotantolaitokset tai työosastot eivät kaikissa tapauksissa voi kohta antaa täyttä taloudellista tehoa, ja sen johdosta tuotantolaitoksilla saattaa syntyä väliaikaisia finanssivaikeuksia. Siksi ehdotetaan, että maksu varannoista perittäisiin vasta sen jälkeen kun suunnitelman edellyttämä määräaika uuden tuotantokapasiteetin täydelleen käyttöönottamisesta on kulunut umpeen.

Tähdennettäköön, että varannoista ehdotettavat maksut eivät ole mitään lisämaksuja budjettiin niiden maksujen lisäksi, joita tuotantolaitokset nykyisin suorittavat; kysymys on siitä, että huomattava osa tuotantolaitosten budjettiin suorittamista maksuista ohjataan uuteen uomaan. Vastaisuudessa varannoista suoritettava maksu muodostuu yhdeksi tärkeimmistä valtion talousarvion tulopuolesta ja vastaavasti muiden maksujen, siinä luvussa myös liikevaihtoveron, osuus supistuu.

Tarkoituksena on myös laajemmin soveltaa itsekan-
nattavuusperiaatetta tuotantolaitosten välisissä suhteissa.
Tuotantolaitosten taloudellinen vastuu toisiaan kohtaan
on tätä nykyä perin riittämätön. Taloudellinen sopimus
ei vielä ole saanut sille kuuluvaa sijaansa tuotantolaitos-
ten välisissä taloudellisissa suhteissa.

Tuotantolaitosten ja järjestöjen aineellista vastuuta
tuotetoimituksia koskevien sopimusvelvoitteiden täyttä-
mättä jättämisestä ehdotetaan tehostettavaksi siten, että
aiheutettujen tappioiden korvaaminen olisi sääntönä.
Rautatie-, vesi-, auto- ja muun liikenteen alalla toimivat
järjestöt ovat entistä enemmän vastuussa siitä, jos tuot-
teita ei ajoissa kuljeteta pois tuotantolaitoksista ja ni-
iden kuluttajille kuljettamista jarrutetaan. On välttämä-
töntä, että suunnitelmia ja konstruktioita tekevät järjes-
töt samoin vastaisivat omissa luonnoksissaan, teknologi-
sissa kaavoissaan ja konstruktioissa olevista virheistä,
mikäli nuo puutteellisuudet ovat aiheuttaneet aineellisia
tappioita ja lisäkuluja rakennustoiminnassa ja kohteiden
käyttöön ottamisessa.

Tuotteiden markkinointitavoitteiden asettaminen saat-
taa toimittavien tuotantolaitosten aseman ja niiden va-
rantojen muodostumisen riippuvaksi ostajien maksuista.
Jokaisen tuotantolaitoksen tulee tietenkin itse vastata
maksujen ajoissa suorittamisesta ja aikanaan tapahtu-
vista tilisuorituksista toimittajien kanssa. Itsekannatta-
vuussuhde tuotantolaitosten välillä vaatii maksukurin
tehostamista. Samalla tulee toimittajien ja kuluttajien
välisten maksutoimitusten keskeytymättömyyden turvaa-
miseksi lisätä valtionluottojen osuutta taloudellisessa
kiertokulussa.

*Toimenpiteistä, joilla tehostetaan työntekijäin aineelli-
seen etuun perustuvaa kiinnostusta tuotantolaitosten
työskentelyn parantamiseen*

Tuotantokollektiivin ja jokaisen työntekijän kiinnostu-
neisuus tuotantolaitosten työskentelyn yleisten tulosten

parantamiseen on tällä kertaa aivan epätydyttävä. Tuotantolaitosten mahdollisuudet lisätä työläisten ja virkailijoiden työn maksua tuotantolaitosten itsensä muodostamista tulolähteistä ovat äärimmäisen rajoitetut.

Noin puolella teollisuuslaitoksista ei ole omaa voitoista muodostettua rahastoa, ja siellä, missä tuotantolaitoksilla sellainen rahasto on, se ei ole kovinkaan suuri ja siitä maksettavat palkkiosummat vähämerkityksellisiä. Melkein kaikki palkkiot ja rahapalkinnot maksetaan, ei voitoista, vaan työpalkkarahastosta. Tuotantolaitoksen saavuttamat tulokset voittojen lisäämisessä ja tuotannon kannattavuuden parantamisessa eivät tunnu välittömästi tuotantolaitoksen työntekijäin työpalkoissa.

Jotta lisättäisiin tuotantolaitosten työntekijäin aineelliseen etuun perustuvaa kiinnostuneisuutta on tämän käytännön muuttaminen välttämätöntä. Pitää saada aikaan sellainen järjestys, jonka vallitessa tuotantolaitosten mahdollisuudet työläisten ja viranhaltijain työpalkan lisäämiseen määräytyisivät ennen muuta tuotannon kasvun, tuotteiden laadun paranemisen, voittojen lisääntymisen ja tuotannon kannattavuuden lisääntymisen perusteella. Työläisten ja viranhaltijain ohjepalkkoja ja kuukausipalkkoja tullaan vastedeskin korottamaan keskitetysti. Kuitenkin täytyy tuotantolaitosten käytettävissä olla työpalkkarahaston rinnalla omia lähteitä työntekijäin palkitsemiseksi yksilöllisten saavutusten perusteella ja tuotantolaitoksen toiminnan hyvien yleistulosten perusteella.

Sellaisena lähteenä tulee olla osa tuotantolaitoksen saamasta voitosta. Työläisille ja viranhaltijoille annetaan voittovaroista paitsi pitkin vuotta maksettavia palkkioita hyvistä työsuorituksista, myös kertapalkintoja vuoden lopussa. Tällöin tulee ottaa huomioon keskeytyksettömän työsuhteen pituus tuotantolaitoksessa, mikä vaikuttaa suotuisasti ammattitaitoisen työntekijäkunnan pysyvyyteen.

Nykyisin käytännössä olevan aineellisen kannustamistavan vallitessa ei tuotantolaitoksia kiinnosta sisällyttää

suunnitelmiin sisäisten voimavarojensa mahdollisimman täydellistä hyväksikäyttöä, koska tuotantolaitosten toiminnan ja työntekijäin kannustamisjärjestelmän arviointi rakentuu kokonaisuudessaan ennen muuta suunnitelman ylittämisen kannustamiseen. Tällainen järjestelmä herättää tuotantolaitoksissa pyrkimystä saada mahdollisimman alhaisia tavoitteita tuotantomäärien, työn tuottavuuden kasvun ja omakustannusten alentamisen suhteen ja mahdollisimman korkeita työpalkkarakaston, työntekijäin lukumäärän, perusinvestointien ja materiaalivarantojen suhteen, jotta tuotantosuunnitelman ylittäminen olisi helpompaa. Se vaikeuttaa oikeiden tuotantosuunnitelmien laatimista. Miten tätä järjestystä ehdotetaan muutettavaksi?

Jokaisessa tuotantolaitoksessa tullaan muodostamaan saaduista voittovaroista työntekijäin aineellisen kannustamisen rahasto. Aineellisen kannustamisen rahastoon suoritettavien siirtojen tulee tapahtua vakaiden normien mukaan, jotka on määrätty useiksi vuosiksi eteenpäin ja sillä tavoin, että aineellisen kannustamisen rahaston suuruus riippuisi tuotteiden markkinoinnin määrän tai voiton lisääntymisestä ja suunnitelmaan sisältyvästä kannattavuuden tasosta. Suunnitelman ylittämisestä annettavien palkkioiden summa on suhteellisesti pienempi kuin se summa, mikä maksetaan suunnitelmaan sisällytettyjen tavoitteiden täyttämisestä. Tämä kannustaa tuotantolaitoksia saamaan ajoissa selville voimavarat ja ottamaan itselleen suurempia suunnitelmatavoitteita.

Aineellisen kannustamisen rahasto lisääntyy myös riippuen uuden tuotteen ominaispainosta ja niistä tuotantolaitoksen saamista lisätuloista, jotka kertyvät hinnan lisäyksenä tuotteiden laadun paranemisesta. Tuotantolaitokset ovat halukkaita soveltamaan nopeammin tuotantoon uusia tuotteita ja parantamaan niiden laatua.

Koska tuotannon ja omakustannusten rakenne samoin kuin suhde voiton ja työpalkan välillä eri aloilla on erilainen on tarkoituksena erilaistaa aineellisen kannustamisen rahastoon eri tuotannonaloilla ja mahdollisesti

tuotantolaitosryhmissä suoritettavien siirtojen normit ottamalla huomioon työpalkkarahastojen suuruus.

Tuotantolaitoksiin pitää perustaa myös sosiaali- ja kulttuuritoimenpiteiden ja asuntorakennustuotannon rahasto. Tämän rahaston varat käytetään asuntorakennustuotantoon (tähän tarkoitukseen myönnettyjen keskitettyjen resurssien lisäksi), lastenlaitosten, pioneerileirien, lepokotien ja sanatorioiden rakentamiseen ja ylläpitoon sekä muihin sosiaali- ja kulttuuritarpeisiin.

Näin ollen mitä paremmin tuotantolaitos työskentelee, sitä enemmän sillä on mahdollisuuksia ei vain työpalkkojen korottamiseen, vaan myös työntekijäin asunto- ja elinolojen parantamiseen sekä sivistyksellisten ja terveydenhoidollisten toimenpiteiden suorittamiseen.

Ehdotetut muutokset suunnittelun ja taloudellisen kannustamisen menetelmiin eivät nojaudu vain teoreettisiin päätelmiin, vaan myös jo saadun käytännöllisen kokemuksen antamiin tuloksiin.

Jo vuosina 1964 ja 1965 useissa ompelu-, jalkine- ja tekstiiliteollisuuden tehtaissa alettiin soveluttaa uusia suunnittelun ja taloudellisen kannustamisen menetelmiä. Noiden tehtaiden toimintaa arvostellaan teollisuustuotteiden markkinointisuunnitelman täyttämisen tuloksien ja voittosuunnitelman täyttämisen perusteella.

Viime aikoina on useiden alojen tuotantolaitoksissa sovellettu myös uutta johtajien ja insinööriteknisten työntekijäin sekä viranhaltijoiden palkintojärjestelmää, jonka pyrkimyksenä on lisätä työntekijäin kiinnostusta tuotannon kasvua ja tuotteiden laadun parantamista kohtaan. Ensimmäiset käytettävissämme olevat tulokset vahvistavat valitun suunnan oikeaksi. Uuden järjestelmän erään käytännöllisen kokemuksen soveltamisesta tahtoisin kertoa hieman yksityiskohtaisemmin. Kysymyksessä ovat autoliikenteen tuotantolaitokset.

Autoliikenteen tuotantolaitosten taloudellisessa toiminnassa on suuria puutteellisuuksia. Kaikista ajoista on tyhjääajoja lähes puolet. Jokavuotisissa suunnitelmissa luonnollisestikin edellytetään tavoitteita tyhjänäajojen

vähentämiseksi, autokannan huoltoon liittyvien kulujen pienentämiseksi, autojen kuormituksen lisäämiseksi jne. Käytännössä siitä on kuitenkin ollut vähän tuloksia. Miten monenlaisia todisteluja autoliikennelaitokset esittävätkään niille asetettujen suunnitelmatavoitteiden täyttämättä jäämisen puolusteluksi.

Viisi kuukautta sitten SNTL:n ministerineuvosto antoi työ- ja palkkakysymyksiä hoitavan komitean tehtäväksi yhdessä Moskovon ja Leningradin kaupunginneuvostojen toimeenpanevien komiteoiden kanssa sovelluttaa eräissä autoliikennetalouksissa uutta suunnittelun ja taloudellisen kannustamisen järjestelmää. Sellainen järjestelmä otettiin käytäntöön Moskovassa kolmessa ja Leningradissa kahdessa laitoksessa. Ne ovat suuria, toimintasuunnaltaan erilaisia autoliikennetalouksia, jotka toimivat rakennustoiminnan, myymäläverkoston ja teollisuuden palveluksessa harjoittaen kiitolinjakuljetuksia kaupunkien välillä.

Noiden tuotantolaitosten taloudellista itsenäisyyttä laajennettiin; niille ylhäältä käsin asetettujen suunnitelmatavoitteiden määrää supistettiin; annettiin suuria oikeuksia suunnitelman ylittävän voiton ja työpalkkarahaston säästön käyttämisessä työntekijäin aineelliseen kannustamiseen ja sosiaali- ja kulttuuriolojen parantamiseen sekä myös laitosten tuotantoperustan kehittämiseen.

Hiljattain SNTL:n ministerineuvoston puhemiehistö käsitteli ensimmäisiä työkokemustuloksia ja kuuli kahden moskovalaisen autoliikennelaitoksen johtajien selostukset. Näiden laitosten ensimmäiset työn tulokset jo osoittivat, että uuden suunnittelun ja taloudellisen kannustamisen järjestelmän soveltamisesta koituu suurta hyötyä. Laajat oikeudet ja mahdollisuudet saatuaan autoliikennetalouksien työntekijät löysivät keinoja toimintansa parantamiseksi, autojen kuormituksen tehostamiseksi, ennen muuta vähentämällä tyhjänäajojen määrää. Ne laajensivat palveleмиensa tuotantolaitosten ja järjestöjen piiriä ja paransivat tuntuvasti palvelutoimintansa laatua, pyrkivät saamaan asiakkaansa kiinnostu-

neiksi seisokkiajan pienentämisestä autojen lastauksessa ja purkamisessa, paransivat autojen korjausten ja huollon järjestämistä, myivät tarpeettomat autot ja kalusteet ja vähensivät laitoksistaan liian henkilökunnan.

Uusi suunnittelun ja taloudellisen kannustamisen järjestelmä lisäsi työntekijäin kiinnostusta työnsä tuloksia kohtaan. Neljän kuukauden aikana (toukokuu—elokuu 1965), jolloin työskenneltiin uusissa olosuhteissa, tyhjäajot supistui 15 prosentilla ja sen ansiosta tavarankuljetukset lisääntyivät 34 prosentilla. Työn tuottavuus lisääntyi 31 prosentilla, ja liikevoitto lisääntyi yli kaksinkertaiseksi. Se antoi mahdollisuuden työntekijäin työpalkkojen korottamiseen. Näiden viiden autoliikennetalouden suunnitelman ylittänyt liikevoitto oli neljän kuukauden aikana 969 000 ruplaa. Samoin kuin ennenkin ne siirsivät 40 prosenttia voitosta budjettiin, ja loppusumman — yli 550 000 ruplaa — käyttivät tuotannon parantamiseen ja reservien muodostamiseen sekä sosiaalisiin ja sivistyksellisiin tarpeisiin ja työntekijäin aineelliseen kannustamiseen.

Vaikea on tietenkin uskoa, että kaikissa autoliikennetalouksissa työ paranee heti juuri tällä tavalla. Siitä huolimatta kokeilun tulokset ovat ilmeisen selviä. Emme voi olla näkemättä siinä sitä uutta, mikä tuottaa suurta hyötyä myös muilla kansantalouden aloilla.

Siirtyminen teollisuustuotannon taloudellisen kannustamisen uusiin muotoihin ja menetelmiin vaatii hinnanmuodostusjärjestelmän parantamista. Hintojen tulee yhä kasvavassa määrin heijastaa yhteiskunnallisesti välttämättömiä työkuluja, turvata tuotantokustannusten ja kiertokulun kustannusten korvautuminen ja voiton saaminen jokaisesta normaalisti työskentelevästä tuotantolaitoksesta.

Käytännössä vallinnut suunnittelun ja kansantalouden johtamisen taloudellisten menetelmien aliarvioiminen sekä itsekannattavuuden heikentyminen liittyvät melkoisessa määrin suuriin puutteellisuuksiin hinnanmuodotuksessa. Ellei ole perusteltuja hintoja niin myöskään

taloudelliset laskelmat eivät muodostu tarpeeksi luotettaviksi, ja se taas vuorostaan on omiaan edistämään subjektiivisten ratkaisujen tekemistä.

Nyt tulee teollisuustuotteiden tukkuhintoja määrätäessä pakolliseksi perustella tieteellisesti kannattavuuden taso teollisuusaloilla. Normaalisti työskentelevien tuotantolaitosten tulee saada tuotteidensa markkinoinnista tukkuhintojen mukaan voittoa ja niillä tulee olla mahdollisuus vastaavasti muodostaa kannustusrahastoja sekä omistaa tarvittavia varoja toimintansa laajentamista varten, perusvarannoista suoritettavia maksuja varten ja muita budjettiin suoritettavia tuloutuksia varten.

Hintojen tehtävänä on esittää suurta osaa myös niiden kysymysten ratkaisemisessa, jotka liittyvät tuotteiden laadun parantamiseen ja tuotteiden tarkoituksenmukaiseen pitkäikäisyyteen ja kestävyYTEEN. Siksi määrätäessä hintoja uusille, entistä paremmille valmisteille tulee ottaa huomioon myös niiden valmistajien lisäkulut ja se taloudellinen hyöty, jonka kuluttajat saavat käyttäessään näitä laadultaan parempia tuotteita. Tässä tapauksessa luodaan tuotteiden valmistajille entistä suurempi kiinnostus tuotteiden parantamiseen, ja kuluttajien on taloudellisesti edullisempaa käyttää sellaisia tuotteita.

Tämän täysistunnon valmistelujen aikana NKP:n keskuskomitea ja SNTL:n ministerineuvosto päättivät perustaa SNTL:n Gosplanin yhteyteen valtion hintakomitean. Sen tehtäväksi annetaan laatia ja esittää tammi-kuun 1. päivään mennessä 1966 ehdotukset peruslinjaksi teollisuustuotteiden tukkuhintojen suunnittelussa, pitäen lähtökohdana sitä, että on välttämätöntä lähentää hinnat mahdollisimman suuressa määrin yhteiskunnallisesti välttämättömien työkulujen tasolle. Näiden hintojen tulee turvata hahmoteltujen toimenpiteiden toteuttaminen suunnitellun parantamisen ja tuotantolaitosten taloudellisen kannustamisen alalla.

Hinnanmuodostusjärjestelmän kehittäminen ja tukkuhintojen määräämistävän parantaminen edistävät teolli-

suuden työskentelyn taloudellisten tavoitteiden parane-
mista, lisäreservien etsintää ja teollisuustuotteiden oma-
kustannusten järjestelmällisen ja jatkuvan alentamisen
turvaamista. On itsestään selvää, että vähittäishintoja
voidaan tarkistaa vain alentamisen suuntaan.

Kokemus on osoittanut, että kaikkien tuotelaatujen
tukkuhintatason laskelmat ja uusien hinnastojen valmis-
taminen kaikille teollisuusaloille vaatii huomattavan pal-
jon aikaa. On ilmeistä, että uudet hinnat voidaan käy-
tännöllisesti katsoen ottaa voimaan vuosina 1967—1968.

Samalla Gosplanin, finanssiministeriön ja hintakomi-
tean tulee suorittaa tarpeelliset tarkistukset voimassa-
oleviin hintoihin niillä teollisuusaloilla, joilla siirtyminen
uusiin taloudellisen kannustamisen olosuhteisiin tapah-
tuu ennen tuota määrääaikaa, jotta poistettaisiin näiden
tuotantoalojen valmistaiden hinnoista perustelematon
kannattavuuden erilaisuus.

Tällainen sisältö peruspiirteissään on tärkeimmissä
ehdotuksissa suunnittelun parantamisesta ja teollisuus-
tuotannon kannustamisesta. Ehdotettu suunnittelun ja
kannustuksen järjestelmä on perusolemukseltaan sovel-
lettavissa myös rakennustoimintaan, rautatieliikenteeseen
ja useille muille kansantalouden aloille. Sitä ei
kuitenkaan saa ulottaa noille aloille mekaanisesti, otta-
matta huomioon niiden talouden erikoispiirteitä ja niiden
edessä olevia tehtäviä. Tähän suuntaan käyvää työtä
jatketään asteittain.

III. TEOLLISUUDEN HALLINTO-ORGANISAATIOITA ON PARANNETTAVA

Kansantalouden hallinto-organisaatiomuotojen kehittä-
minen leniniläisen demokraattisen sentralismin periaat-
teen pohjalla sekä vanhentuneiden hallintomuotojen
aikanaan tapahtuva poistaminen ovat objektiivinen vält-
tämättömyys. Se johtuu tuotantovoimien ja sosialististen
tuotantosuhteiden kehityksen tarpeista.

Todellisella taloushallinnon parantamisella ei ole tietystikään mitään yhteistä perustelemattomien pikaisten muutosten kanssa, jotka ovat irrallaan reaalista talouselämästä ja ristiriidassa objektiivisten talouslakien vaatimusten kanssa.

Viime vuosina on maassamme suoritettu laajoja kansantalouden hallintouudistuksia. Vuodesta 1957 lähtien teollisuuden ohjaus on tapahtunut kansantalousneuvostojen välityksellä. Eri teollisuusalojen ministeriöt lakkautettiin ja niiden alaisuuteen kuuluneet tuotantolaitokset siirrettiin kansantalousneuvostojen valvontaan.

Kansantalousneuvostojen välityksellä tapahtuvalla teollisuuden hallinto-organisaatiolla oli joitakin myönteisiä puolia. Useissa tapauksissa suoritettiin rinnakkaisaloja edustavien tuotantolaitosten hyödyllinen yhdistäminen, perustettiin konekorjaamoja, puolivalmiste- ja työkalutehtaita palvelemaan eri alojen teollisuuslaitoksia.

Mutta ajan mittaan alkoi teollisuushallinnossa ilmetä vakavia puutteita. Tuotannollis-teknisen kokonaisuuden muodostavan teollisuusalan johtotyö oli jakautunut lukuisten taloudellisten piirien kesken ja osoittautui täysin häiriintyneeksi. Eri alat ikään kuin "liukenivat" taluspiirien talouteen. Eri alojen tuotantolaitosten johtaminen on useissa kansantalousneuvostoissa yleisluontoisten eikä erikoistuneiden hallintoelimien hallussa. Monia teollisuusaloja varten kansantalousneuvostoilla ei ole tarpeellista ammattitaitoista henkilöstöä.

Tällainen tilanne pakotti etsimään keinoja näiden puutteiden poistamiseksi. Vuonna 1960 perustettiin tasavaltojen kansantalousneuvostoja Venäjän federatiiviseen neuvostotasavaltaan, Ukrainan ja Kazahstanin neuvostotasavaltoihin ja vuonna 1962 suoritettiin kansantalousneuvostojen yhdistäminen. Perustettiin Neuvostoliiton kansantalousneuvosto ja eri teollisuusalojen valtion komiteat. Nämä organisatoriset lisätoimenpiteet eivät kuitenkaan pystyneet poistamaan tämän hallintojärjestelmän peruspuutteita.

Eri alojen komiteat eivät vaikuttaneet ratkaisevalla

tavalla teollisuustuotannon teknisen tason kohoamiseen. Riittävien oikeuksien puuttumisen vuoksi niistä muodostui itseasiassa neuvontaelimiä, jotka olivat irrallaan tuotantolaitoksista sekä tuotannon koko kysymyskompleksista.

Nyt on kansantaloudessa syntynyt sellainen tilanne, että uusia teknisiä suunnitelmia käsittelevät ja hyväksyvät yhdet elimet, tuotanto- ja perusrakennussuunnitelmia toiset elimet, huolto- ja hankintas suunnitelmia kolmannet elimet. Itseasiassa ei ole yhteiselintä, joka voisi käsitellä teollisuusalan kehitystä koskevia kysymyksiä kokonaisuudessaan ja tehdä niiden perusteella ratkaisuja.

Kaikki tämä vahingoitti teknistä edistymistä, teollisuustuotannon ja erikoistumisen kehitystä sekä eri talouspiireissä olevien tuotantolaitosten rationaalisia tuotantosuhteita.

Luopuminen teollisuusalaperiaatteesta aiheutti eri alojen johtamistyön tason alenemisen, teknisen politiikan yhtenäisyyden häiriintymisen ja ammattitaitoisen henkilöstön hajasijoituksen sekä synnytti moniasteisen hallintojärjestelmän. Syntyi lukuisia elimiä, jotka eivät ole välittömästi vastuussa eri alojen kehityksestä. Kaikki tämä johti loputtomaan ja vastuuttomaan kysymysten pohtimiseen sekä operatiivisuuden katoamiseen johtotyöstä.

Näin ollen tuli ajankohtaiseksi kysymys teollisuuden hallinto-organisaation ratkaisevasta parantamisesta. Teollisuuden menestyksellinen kehittyminen vaatii kunkin alan tekniikan, talouden ja tieteellisten tutkimusten yhtenäistä johtamista. Asianmukainen teollisuutta johtavien voimien keskittäminen sosialistisen taloudenpitojärjestelmän olosuhteissa on mahdollinen ainoastaan hallinnon erikoisalaperiaatetta sovellettaessa.

Kuvaavaa on se, että teollisuuden kehitysvaatimukset ovat tuoneet esille uuden organisaatiomuodon — itsekannattavuuden periaatteella toimivat eri alojen yhtymät. Itsekannattavuuden periaatteella toimivien tuotan-

toyhtymien muodostuminen kansantalousneuvostojen puitteissa osoittaa, että elämässä raivaa tietään eteenpäin parempi hallinto-organisaation muoto — teollisuusalamuoto. Tämä muoto edistää tuotannon erikoistumisen, yhteistoiminnan ja keskittämisen paranemista, antaa mahdollisuuden ammattitaitoisen henkilöstön entistä järkiperaisempään käyttöön, luo suotuisat edellytykset teknisen ja taloudellisen johdon parantamiselle.

Teollisuuden johtamistyön parantamiseksi on välttämätöntä muodostaa erikoisalaperiaatteen mukaan toimivat elimet. Tällaisiksi elimiksi muodostuisivat eri teollisuusalojen ministeriöt, joilla on kaikki oikeudet eri tuotannon alojen johtamiseen ja myös koko vastuu näiden alojen kehityksestä.

Ministeriöt suorittavat suunnittelutyön, ohjaavat tuotantoa ja ratkaisevat teknillis-poliittisia, materiaalilla ja kalustolla varustamista koskevia sekä rahoitus-, työ- ja palkkakysymyksiä. Niiden alaisina toimivat myös teollisuusalojen tieteelliset tutkimuslaitokset. Tämä helpottaa tuotantolaitosten taloudellista ja tuotannollista toimintaa, koska kaikki tähän toimintaan liittyvät tärkeimmät periaatekysymykset ratkaistaan tästä lähtien samassa elimessä — ministeriössä.

Ministeriöt ovat tästä lähtien vastuussa kansantalouden ja kuluttajaväestön tarpeiden tyydyttämisestä tärkeimpien tarvikkeiden osalta. Niiden on tehtävä aloitteita uusien, edistyksellisten tuotteiden valmistamisesta sekä turvattava näiden tuotteiden nopea ja operatiivinen valmistus lisääntyvää tarvetta vastaavasti.

On selvää, että keskitetyn, suunnitelmallisen talousjohdon tulee olla sopusoinnussa liittotasavaltojen, paikallisten elinten ja tuotantolaitosten aloitteiden kehityksen kanssa.

Teollisuusalojen tuotannolliset ja tekniset erikoispiirteet huomioon ottaen suunnitellaan eri teollisuusalojen ministeriöiden perustamista: koko Neuvostoliittoa käsittäviä, tasavaltojen ja koko maan sekä tasavaltojen ministeriöitä.

Yleisliittolaiset ministeriöt ehdotetaan perustettaviksi koneenrakennusteollisuuden eri aloja varten, jotka erityisesti vaativat yhtenäistä teknistä johtoa koko maan mittakaavassa, jotta voitaisiin toteuttaa valmistaiden, detaljiryhmien ja detaljien standardisointi, yhdenmukaistaminen ja normalisointi, sekä turvata niille maailman tieteen ja tekniikan nykyistä korkeata tasoa vastaava laatu. Näihin päämääriin voidaan päästä ainoastaan sillä edellytyksellä, että koneenrakennusteollisuuden tuotantolaitoksilla on yhteinen koko maata käsittävä johto.

Koneenrakennusteollisuuden eri alojen johtamista varten ehdotetaan perustettaviksi seuraavat yleisliittolaiset ministeriöt:

Raskaan-, voimatalous- ja liikennealan koneenrakennuksen ministeriö,

Rakennus-, tie- sekä kunnallissalan koneenrakennuksen ministeriö,

Traktori- ja maatalouskoneiden koneenrakennuksen ministeriö,

Autoteollisuuden ministeriö,

Sähköteknisen teollisuuden ministeriö,

Hienomekaanisten laitteiden, automatisointi- ja ohjelmointilaitteiden ministeriö,

Ölly- ja kemiallisen alan koneenrakennuksen ministeriö,

Työstö- ja työkaluteollisuuden ministeriö,

Kevyen- ja elintarviketeollisuuden sekä talouskoneiden koneenrakennuksen ministeriö.

Muut teollisuuden alat ehdotetaan siirrettäviksi tasavaltalais-yleisliittolaisten järjestöjen alaisuuteen. Tämä tarkoittaa, että liittotasavalloille turvataan mahdollisuus osallistua näiden alojen tuotantolaitosten johtamiseen. Perustetaan sekä SNTL:n tasavaltalais-yleisliittolaiset ministeriöt että samannimiset ministeriöt liittotasavaltoihin, jolloin tasavallat, sopimuksesta SNTL:n vastaavan ministeriön kanssa, saavat itse ratkaista, peruste-

taanko tasavaltaan kyseisen alan ministeriö vai hallinto (taloudellinen yhtymä).

Ehdotetaan muodostettaviksi seuraavat Neuvostoliiton tasavaltalais-yleisliittolaiset ministeriöt:

Rautametallurgian ministeriö,
Värimetallurgian ministeriö,
Kivihiiliteollisuuden ministeriö,
Kemiallisen teollisuuden ministeriö,
Raakaöljyteollisuuden ministeriö,

Öljynjalostus- ja öljykemiallisen teollisuuden ministeriö,

Metsä-, selluloosa-, paperi- ja puunjalostusteollisuuden ministeriö,

Rakennusaineteollisuuden ministeriö,
Kevyen teollisuuden ministeriö,
Elintarviketeollisuuden ministeriö,
Lihanjalostus- ja meijeriteollisuuden ministeriö.

Tasavaltalais-yleisliittolaiset teollisuusalojen ministeriöt tai hallinnot (yhtymät) liittotasavalloissa kuuluvat liittotasavaltojen ministerineuvostojen sekä SNTL:n vastaavan tasavaltalais-yleisliittolaisen ministeriön alaisuuteen ja tuotantolaitosten johtamisessa ne noudattavat SNTL:n tasavaltalais-yleisliittolaisten ministeriöiden antamia määräyksiä.

Mitä taas tulee tasavallan omassa hallinnassa olevaan teollisuuteen, niin tässä kysymyksessä saavat tasavallat itse päättää ministeriöiden ja taloudellisten yhtymien perustamisen tarkoituksenmukaisuudesta. Tasavalloissa olevien elinten tärkeänä tehtävänä on kehittää kaikin tavoin paikallista teollisuutta, jolla on suuri merkitys väestön tarpeiden tyydyttämisen kannalta.

NKP:n keskuskomitea ja SNTL:n ministerineuvosto ovat käsitelleet ja tehneet päätöksen, joka edellyttää uusien oikeuksien myöntämistä liittotasavalloille suunnittelussa, perusrakennustoissa, rahoituksessa, työ- ja palkkakysymyksissä. Meidän on myös vastaisuudessa kiinnitettävä vakavaa huomiota liittotasavaltojen aloite-

kyvyn kehittämiseen taloudellisen ja kulttuurirakennus-toiminnan alalla.

Ministeriöiden organisointi ei saa missään tapauksessa aiheuttaa hallintokoneiston työntekijämäärän kasvua. Päinvastoin heidän lukumääräänsä on supistettava. On pyrittävä ministeriöiden yksinkertaiseen rakenteeseen ja vähälukaiseen henkilökuntaan, koska tuotantolaitoksille ja taloudellisille yhtymille myönnetään laajat oikeudet eikä ole tarpeellista muodostaa koneistoa, joka suoritaisi tuotantolaitosten pikkumaista holhousta.

Erikoisalojen ministeriöiden perustaminen vaatii Gosplanin osuuden voimistamista. Teollisuusalahallinnon keskitettyjen elimien olemassaolo tekee entistä merkityksellisemmäksi talouselämän eri alojen ja maan eri talouspiirien sopusointuisen kehityksen.

Gosplan toimii nykyisin SNTL:n yleisliittolaisen kansantalousneuvoston alaisena. Kuitenkin Gosplanin tehtävänä on, kuten V. I. Lenin aikoinaan tähdensi, koko kansantalouden tieteellinen suunnittelu. Siksi ehdotetaan SNTL:n Gosplanin alistamista, tasavaltalais-yleisliittolaisen elimen ominaisuudessa, välittömästi SNTL:n ministerineuvostolle.

Jotta voitaisiin varmistaa oikea alueellinen suunnittelu sekä luonnonrikkauksien, työvoima-, voimatalous- ja muiden varojen täydellinen hyväksikäyttö talouspiireissä, tulevat liittotasavaltojen gosplanit suorittamaan tasavaltojen kansantalouden kehittämisen suunnitelmien luonnosten laatimisen, tasavaltalaisten ja tasavaltalais-yleisliittolaisten elinten alaisuuteen kuuluvat tuotannon alat mukaan luettuina. Tasavaltojen suunnittelutoimistojen tulee laatia myös ehdotukset kyseisen tasavallan alueella sijaitsevien yleisliittolaisten elinten alaisuuteen kuuluvien tuotantolaitosten tuotantosuunnitelmista.

Tällä tavoin liittotasavaltojen suunnittelutoimistoista muodostuu elimiä, jotka valmistelevat tasavallan teollisuuden kokonaiskehityksen kysymyksiä yhteisten kansantaloudellisten etujen pohjalta. Tämä antaa liittotasa-

valloille mahdollisuuden ehkäistä virastojohdoisuustendenssin mahdolliset ilmentymät.

SNTL:n tieteellisten tutkimustöiden valtiollinen koordinoitukomitea ehdotetaan muutettavaksi SNTL:n ministerineuvoston alaisena toimivaksi yleisliittolaiseksi tieteellis-tekniseksi valtion komiteaksi. SNTL:n valtion rakennustoimikunta, joka kuuluu tällä hetkellä SNTL:n kansantalousneuvoston alaisuuteen, olisi tarkoituksenmukaista muuttaa SNTL:n ministerineuvoston alaisena toimivaksi valtion rakennusasiain komiteaksi säilyttämällä se tasavaltalais-yleisliittolaisena elimenä.

Ehdotetaan lakkautettaviksi SNTL:n korkein kansantalousneuvosto, SNTL:n kansantalousneuvosto, tasavaltujen ja talouspiirien kansantalousneuvostot.

Kansantalouden hallinnossa ovat tärkeällä sijalla kysymykset materiaali- ja teknisen varustamisen organisoinnista. Siitä, miten materiaali- ja tekninen varustaminen toimii, riippuu suuressa määrin aineellisten varojen järkipäivä käyttö, työn tuottavuuden, tuotannon kannattavuuden ja valmiiden tuotteiden laadun kohottaminen. Jotta materiaali- ja tekninen varustaminen vastaisi kansantalouden tarpeita, on se suunniteltava ja johdettava yhtenäisenä järjestelmänä.

Vuoteen 1957 saakka oli voimassa materiaali- ja teknisen varustamisen virastojärjestelmä, johon kuului suuret määrät pikku konttoreita ja varastoja, jotka jäljittelivät toistensa työtä. Se oli suuri kustannuksia kysyvä huoltoverkosto, joka ei suonut mahdollisuuksia kansantalouden aineellisten varojen joustavaan hyväksikäyttöön.

Viime vuosina suoritettujen toimenpiteiden varustamisen ja menekin organisoinniseksi alueellisen periaatteen mukaan toivat jonkinlaista parannusta tähän järjestelmään. Supistettiin hyvin paljon pienien varustelu- ja menekki-järjestöjen määrää. Perustettiin suurempia ja paremmin varustettuja erikoisvarastoja, (eri aloja käsittäviä) yleiskonttoreita ja varastoja. Entistä täydellisemmin käytetään hyväksi paikallisia resursseja.

Vastaisuudessa SNTL:n Gosplan jakaa materiaali- ja tekniset varat SNTL:n ministeriöille, joiden käytettävissä varat tulevat olemaan. Ministeriöt vuorostaan jakavat varat alaisuudessaan oleville kuluttajille.

Varojen realisoinnin suorittavat varustelu- ja menekialan pääkonttorit sekä materiaali- ja teknisen varustamisen alueelliset elimet, jotka ovat myös tällä hetkellä toiminnassa.

Varojen käyttöä varten suunnitelmien mukaisesti materiaaleihin, koneisiin ja raaka-aineisiin ehdotetaan säilytettäväksi nykyisin toimivat materiaali- ja teknisen huollon alueelliset elimet, joilla on käytettävissään konttoreiden, erikois- ja yleisvarastojen verkosto. Niille asetetaan vastuu kyseisillä alueilla sijaitseville tuotantolaitoksille myönnettävien aineellisten varojen realisoinnista ja ne velvoitetaan kontrolloimaan näiden tuotantolaitosten tuotteiden toimituksia muiden alueiden kuluttajille.

Vastaisuudessa pitäisi materiaali- ja teknisen varustamisen alalla kehittää entistä laajemmiksi suorat yhteydet valmistajatuotantolaitosten ja kuluttajatuotantolaitosten välillä. On siirryttävä vähitellen eri materiaalien ja koneiden tukkukauppaan kulutusalueilla sijaitsevien alueellisten huolto- ja myyntivarastojen kautta.

Materiaali- ja teknisen huollon johtamisen turvaamiseksi maassa ehdotetaan muodostettavaksi SNTL:n ministerineuvoston alainen tasavaltalais-yleisliittolainen materiaali- ja teknistä varustamista suorittava valtion komitea. Sen tehtäväksi annetaan varustelu- ja huoltosuunnitelmien ja eri alojen välisten yhteisten toimitusten toteuttaminen sekä valmisteiden toimitussuunnitelmien määräaikaisen toteuttamisen kontrolli. Tällä hetkellä Neuvostoliiton kansantalouselneuvoston yhteydessä toimivat, tasavaltajien välisiä valmisteiden toimituksia hoitavat hallinnot ehdotetaan luovutettaviksi tämän komitean alaisuuteen.

Mikään varustelu- ja huoltojärjestelmän organisaatio ei kuitenkaan pysty turvaamaan kansantalouden etuja, jollei ryhdytä soveltamaan tuotantolaitosten ja järjestö-

jen todellista vastuuta ja riittävää aineellista kiinnostusta taloussopimusten toteuttamiseen nähden.

Tällainen on peruspiirteittäin teollisuuden taloudellisten johtaelinten uusi järjestelmä, jota uudistusten yhteydessä hahmotellaan.

Ensinäkemältä saattaisi luulla, että ehdotetaan yksinkertaisesti paluuta entisiin ministeriöihin. Mutta tällainen ajattelutapa merkitsee useiden uusien seikkojen jättämistä vaille huomiota, erheellistä ajattelua. Organisoitavat ministeriöt toimivat toisenlaisissa, uusissa olosuhteissa, jolloin teollisuuden johtamistyön hallinnolliset tehtävät liittyvät itsekannattavuusmenetelmien ja taloudellisten kiihokkeiden huomattavaan voimistamiseen, ja tuotantolaitosten taloudellisia oikeuksia ja aloitteellisuutta olennaisesti laajennetaan.

Teollisuusalojen sisällä kehitetään itsekannattavuusyhitymien verkkoa — yhtymien, jotka johtavat välittömästi omia tuotantolaitoksiaan. Tämä johto perustuu yhä suuremmassa määrin itsekannattavuuspohjalle, jolloin kuitenkin luonnollisesti noudatetaan tarkoin valtion suunnitelmia. Ministeriöt nojaavat toiminnassaan itsekannattavuusyhitymiin luovuttamalla niille monet operatiiviset tehtävät. Lisäksi ministeriöiden omissa puitteissa — tämä koskee erityisesti kevyen ja elintarviketeollisuuden ministeriötä — monet niiden päähallinnot tulevat toimimaan itsekannattavuusperiaatteella. Ministeriöt keskittävät toimintansa oman alansa edistyksellisen kehityksen pääsuuntiin. Pääpaino asetetaan taloudellisiin kiihokkeisiin sekä reaalisen avun antamiseen tuotantolaitoksille ja yhtymille niiden työn parantamisessa ja täydellisen itsekannattavuusperiaatteen johdonmukaisessa käytäntöönottamisessa.

Teollisuuden taloudellisten johtamismenetelmien kehittäminen muuttaa keskinäisten suhteiden luonteen tuotantolaitosten ja ylempänä olevien elinten välillä. On luovuttava totutuista käsityksistä, että taloudellisten johtaelinten ja tuotantolaitosten välisissä kanssakäymisissä ensinmainituilla on vain oikeuksia ja jälkimmäisillä vain

velvoituksia. Taloudellisten johtamismenetelmien kehitys sekä itsekannattavuusperiaatteen laajamittainen soveltaminen teollisuudessa vaativat molemminpuolisten oikeuksien ja velvoitusten käytäntöönottoa näissä suhteissa ja sekä tuotantolaitosten että teollisuuden johtoelinten vastuun lisäämistä.

Tuotantolaitosten työntekijöiden laajalla osanotolla on pitkän aikaa pohdittu sosialistisen valtiollisen tuotantolaitoksen asetusluonnosta. Tätä asetusta on käsitelty NKP:n keskuskomiteassa ja SNTL:n ministerineuvostossa ja se otetaan käytäntöön täysistunnon jälkeen. Asetus ratkaisee ajankohtaiset kysymykset paitsi tuotantolaitosten, myös rakennustuotannon, maatalouden ja liikenteen taloudellisen toiminnan alalla.

Tuotantolaitosten oikeuksia käyttövarojen, kuoletusmaksujen ja ylimääräisten laitteiden sekä muiden aineellisten arvojen myynnistä saatujen varojen käyttöön laajennetaan. Tuotantolaitosten varoilla rakennetut asunnot jaetaan yksinomaan ao. tuotantolaitoksen työntekijöiden kesken. Tuotantolaitoksille myönnetään entistä laajemat oikeudet sellaisten varojen käyttöön, jotka ovat vuoden mittaan säästyneet työpalkkavarannosta. Tuotantolaitokset saavat itsenäisesti, ilman rekisteröintiä finanssielimissä, vahvistaa rakenteen ja henkilökunnan kokoonpanon sekä hallinnolliset menoarviot. Tuotantolaitosten taloudellista aloitteellisuutta ja omatoimisuutta lisätään myös muiden, niiden tuotannollista toimintaa koskevien kysymysten ja ratkaisujen osalta. Asetus tuotantolaitoksesta epäilemättä edistää taloudellisen kannattavuuden lujittumista tuotantolaitoksissa.

Ehdotettavat toimenpiteet teollisuuden hallinto-organisaation parantamiseksi ja sen taloudellisten johtamismenetelmien voimistamiseksi perustuvat yhtenäisen valtiollisen suunnittelun ja tuotantolaitosten täydellisen kannattavuuden muodostamaan kokonaisuuteen, keskitettyyn teollisuusalahallintoon ja laajaan paikalliseen taloudelliseen aloitteellisuuteen, yksilöpäällikkyyperiaatteen ja tuotantokollektiivien osuuden korottamiseen. Täl-

lainen taloushallintojärjestelmä vastaa nykyajan vaatimuksia ja antaa mahdollisuuden sosialistisen järjestelmän etuisuuksien entistä parempaan hyväksikäyttöön.

Sosialistisen talouselämämme nopea kehitys tuo myös vastaisuudessa esille yhä uusia ongelmia kansantalouden hallinnollisten kysymysten parantamisen alalta. Se vaatii tämän alan tieteellisten tutkimusten jälkeensä jääneisyyden päättävistä poistamista ja yhteiskunnallisen tuotannon hallinto-organisaation tieteellisen pohjan perusteellista muokkaamista.

IV. TEOLLISUUDEN UUSI SUUNNITELMALLISEN JOHTAMISEN JÄRJESTELMÄ TOTEUTETTAVA KÄYTÄNNÖSSÄ JÄRJESTYNEESTI

Toverit! Täysistunnon päätökset aiheuttavat teollisuuden suunnitelmalliseen johtamistyöhön suuria muutoksia. Se on itseasiassa tärkeä taloudellinen reformi, joka käsittelee teollisuustyöntekijäin koko monimiljoonaisen armeijan — työläisten, virkailijoiden, insinöörien, teknikoiden, talousmiesten ja talousalan johtajien — tuotannollisen toiminnan.

Siirtyminen uuteen taloudelliseen ja organisatoriseen menetelmään teollisuudessa vaikuttaa epäilemättä myönteisesti koko kansantalouteen. On mahdollista kohottaa koko taloudenhoidon järjestelmä laadullisesti uudelle tasolle. Se antaa mahdollisuuden ottaa käytäntöön lisälähteitä kotimaamme aineellisen vaurauden kasvua ja neuvostokansan elintason kohottamista varten.

Menestys ei kuitenkaan tule itsestään tässä asiassa. Luotujen suotuisien mahdollisuuksien reaalisesti tekemistä varten on välttämätöntä: tarkka, järjestynyt valmistautuminen teollisuuden taloudellisen johtamistyön siirtämiseksi uusiin työolosuhteisiin; teollisuuden palveluksessa olevan henkilöstön taloudellisen toiminnan tason kohottaminen uusia tehtäviä ja vaatimuksia vastavaksi; työtätekevien, tuotantolaitosten kollektiivien luovan aktiivisuuden laaja kehittäminen.

Teollisuuden johtamistyön kehittämiseksi suunnitellut toimenpiteet tulee toteuttaa tarkasti suunnitellun ohjelman mukaan asteittain ja järjestyneesti. Ministeriöiden järjestäminen vaatii tietyn ajan. Uuteen hallintojärjestelmään siirtyminen tulee suorittaa sillä tavalla, että turvataan valtion suunnitelmien täyttäminen ja teollisuuden normaali työskentely.

Kaikki tuotantolaitokset eivät toistaiseksi siirry ministeriöiden johtamiksi, kansantalousneuvostojen tulee jatkaa toimintaansa ja kantaa täysi vastuu alaiensa tuotantolaitosten keskeyttämättömästä työstä. Samoin ovat erikoisalojen valtionkomiteat vastuussa velvollisuuksiensa täyttämisestä.

Näihin aikoihin päättyy vuoden 1966 kansantaloussuunnitelman ja valtion budjetin laatiminen. Suunnitelma ja budjetti on laadittu teollisuuden hallinnon nykyisin voimassa olevan rakenteen mukaan. Siksi on välttämätöntä, että liittotasavaltojen ministerineuvostot, kansantalousneuvostot ja valtion tuotantokomiteat saattaisivat ajoissa suunnitelmat tuotantolaitoksiin saakka.

Uusien ministeriöiden muodostamisen yhteydessä tulee mahdollisimman lyhyessä ajassa määrätä ne tuotantolaitokset, jotka kullekin ministeriölle siirretään, ja tätä vastaavasti määritellä kansantaloussuunnitelman ja budjetin tavoitteet jokaisella alalla uuden hallintorakenteen mukaisesti. Gosplanin tulee järjestää tämä työ huolellisesti ja se suoritetaan myös sen tarkkailun alaisena. Finanssiministeriön on myös välttämätöntä järjestää vastaava työ vuoden 1966 valtion budjetin muotoilemiseksi teollisuuden uutta hallintorakennetta vastaavaksi.

Gosplanin, Finanssiministeriön, Valtion työ- ja palkka-asiain komitean, Valtion hintakomitean, Valtionpankin sekä myös teollisuusministeriöiden tulee hyväksytyjen päätösten pohjalla tänä vuonna ja erityisesti vuosien 1966—1967 kuluessa tehdä suuri työ ja valmistaa asetukset, metodiset ohjeet ja säännöt, joissa otetaan huomioon kukin alan ja jopa tuotantolaitosryhmän erikoispiirteet.

Tähän työhön tulee vetää mukaan myös tuotantolaitosten työntekijöitä, tunnettuja spesialisteja ja tiedemiehiä.

Teollisuuden hallintoelinten uuteen järjestelmään siirtymisen yhteydessä täytyy suorittaa talousalan työntekijöiden uusi sijoittelu. Kommunistisen puolueen keskuskomitean, liittotasavaltojen ministerineuvostojen, ministeriöiden sekä paikallisten puolue-, neuvosto- ja taloudellisten järjestöjen on kiinnitettävä vakavaa huomiota tähän suureen ja tärkeään tehtävään.

Yhtä välttämätöntä on lujittaa ammattitaitoisilla työntekijöillä tuotantolaitoksia: siellähän loppujen lopuksi ratkaistaan asian onnistuminen. Samanaikaisesti tulee valita huolellisesti asiantuntijat uudelleen järjestettäviä ministeriöitä varten, mistä riippuu paljon teollisuuden hallinnon koko työn tehokkuus. Meidän tulee mahdollisimman tarkasti huolehtia talousalan henkilöstöstä ja käyttää järkevästi jokaista työntekijää.

Neuvostovallan vuosina on maassa kasvatettu tuhansia sosialistisen tuotannon kyvykkäitä ja arvovaltaisia organisaattoreita. Teollisuuslaitoksissa työskentelee nykyään yli kaksi miljoonaa spesialistia, jotka ovat saaneet erikoiskoulutuksen korkeakouluissa tai opistoissa. Siellä työskentelee yli neljä miljoonaa kommunistia. Se on valtava voima, johon nojaten voimme ratkaista vaikeimmatkin tehtävät. Puolue ja kansa pitävät suuressa arvossa asiantuntijoita, tuotannon järjestäjiä, osoittavat heille suurta luottamusta ja antavat kaikinpuolista tukea heidän vaikeassa yhteiskunnallisesti hyödyllisessä työssään.

Vaativuudet tuotannollisella ja talouselämän alalla työskenteleviin nähden kasvavat suuresti. Nämä vaatimukset asettaa itse elämä. Asioiden tuntemukseen perustuva aloitteellisuus, operatiivisuus, uuden vaistoaminen, kyky käyttää jokaisessa konkreettisessa tilanteessa mahdollisimman tehokkaasti hyväksi tuotantovaroja — siinä uusien vaatimusten ydin.

Talousalan johtohenkilöiden oikeuksien laajentaminen asettaa heille myös entistä suuremman vastuun puo-

luen ja valtion edessä. Heidän tulee itse yhdessä tuotantokollektiivin kanssa ratkaista se, mikä ennen usein ratkaistiin heidän puolestaan ylhäältä käsin.

Uusissa olosuhteissa kasvaa jyrkästi teollisuuden uusien työntekijöiden koulutuksen merkitys. Tässä suhteessa on suuria puutteita, joihin ovat huomattavassa määrin syyllisiä korkeakoulutuksen ja keskiasteen erikoiskoulutuksen ministeriö ja Gosplan. Vakavaa epäsuhetaisuutta on sallittu insinöörien ja teknikoiden valmistuksessa, jonka seurauksena meillä ei riitä asiantuntijoita eräillä aloilla kun toisilla taas on tungosta.

Asiat ovat huonosti insinööri-tekni- sen henkilöstön taloudellisen valmentamisen suhteen. Nykyisissä oloissa on sietämätöntä, että insinööri, konstruktori tai suunnittelija ei voi perusteellisesti olla selvillä tuotannon taloudellisesta puolesta.

Taloustieteilijöiden valmistus saa nyt ensisijaisen merkityksen. Entistä suuremman huomion kiinnittäminen tähän asiaan on sitäkin välttämättömämpää, kun maassa on suurta puutetta taloudellisen koulutuksen saaneista henkilöistä. Vuoden 1965 alkuun mennessä oli talousalan korkeakoulutuksen saaneiden asiantuntijain lukumäärä Neuvostoliiton kaikkien spesialistien yhteismäärästä vain 6 prosenttia, mikä on jopa hieman vähemmän kuin vuoden 1940 lopussa.

On otettava uudelleen käytäntöön aikaisempi ja hyväksi osoittautunut johtavien työntekijöiden ammattitaidon kohottamisen järjestelmä. Tämä työntekijöiden valmentamismuodon poistaminen oli vakava virhe.

Useissa tuotantolaitoksissa ei käytetä oikein hyväksi insinööri-tekni- stä henkilökuntaa: tuotantolaitosten ja rakennustyömaiden johtohenkilöt sekä insinööri-tekni- set työntekijät kääntävät usein huomion tuotannollisesta työstään hedelmättömiin kokouksiin. Osa spesialisteista työskentelee heille kuulumattomissa tehtävissä, laatii kaikkia mahdollisia selvityksiä, tilastoja ja tiedonantoja.

Kaikki nämä työntekijöiden valmentamisessa ja käyt- tämisessä ilmenevät puutteet täytyy poistaa.

Teollisuuden johtajat ovat henkilökohtaisesti täydellisesti vastuussa valtion heidän johdettavakseen antamasta tuotantopisteestä. Tämä vastuullisuus, yksilöpäällikkyyden osuus tuotannossa kasvaa nyt erityisesti. Mutta yksilöpäällikkyyteen tulee yhdistyä se, että työläiset ja virkailijat mahdollisimman laajasti osallistuvat tuotantolaitoksen taloudellisen elämän ja tuotannon johtamisen tärkeiden kysymysten käsittelyyn. Johtajan työn onnistumisen määrää hänen kollektiiviin nojautumisensa ja auktoriteetti, jonka hän saavuttaa suurilla käytännöllisillä ominaisuuksillaan ja periaatteellisuudellaan.

Talouselämän johtamistyön parantamista ei voida ajatella ilman, että sen demokraattisia periaatteita kehitetään jatkuvasti ja ilman että voimistetaan merkittävästi joukkojen osallistumista tuotannon johtamiseen. Tuotantolaitosten kollektiivien ja tehtaan yhteiskunnallisten järjestöjen osuutta on lisättävä suunnittelun, tuotannon sisäisten reservien mobilisoinnin, työtulosten arvioinnin ja työntekijäin kannustamisen ongelmia ratkaistaessa. Tuotantolaitoksen rahastojen laajentamisen yhteydessä lisääntyy suuresti yhteiskunnallisten järjestöjen merkitys näiden rahastojen oikeassa hyväksikäytössä. Kaikissa työntekijöissä tulee kehittää kaikin tavoin isännän tunnetta tuotantoon suhtautumisessa. Tuotantolaitoksen menestyksellistä toimintaa ei voida ajatella ilman tiukkaa työ- ja tuotantokuria, ilman että jokaiselta johtohenkilöltä, insinööriltä, virkailijalta ja työläiseltä vaaditaan heidän velvollisuuksiensa ja saamiensa tehtävien tarkkaa suorittamista.

Tärkeä keino vedettäessä työläisiä ja virkailijoita kamppailemaan tuotantolaitoksen toiminnan tulosten puolesta on kollektiivinen työehtosopimus. Sen merkitys lisääntyy nyt huomattavasti. Tuotantolaitoksen työläisten ja virkailijoiden tulee käsitellä kollektiivinen työehtosopimus laajasti ja huolellisesti siinä mielessä, että heidän kiinnostuneisuutensa työn yleisten tulosten parantamiseen kasvaa huomattavasti. Tuotantolaitoksen jokaisen työläisen ja virkailijan täytyy tietää millaisia

konkreettisia toimenpiteitä suoritetaan, jotta tuotantolaitos toimisi paremmin ja kannattavammin, miten tuotantolaitoksen toiminnan paraneminen vaikuttaa työ- ja muihin oloihin ja työntekijöiden ansioihin sekä millaisen vastuun kollektiivinen työehtosopimus asettaa työläisille ja virkailijoille. Talousalan johtohenkilöt ja ammattijärjestöt ovat velvolliset parantamaan kollektiivisten työehtosopimusten solmimistapaa ja varmistamaan, että sopimuksessa edellytettyjen velvoitusten täyttämistä tarkkaillaan järjestelmällisesti.

Teollisuuden johtamistyön kehittämismenetelmien menestyksellinen toteuttaminen vaatii puolue- ja ammattijärjestöiltä sekä tuotantolaitoksen johtajilta työtätekevien sosialistisen kilpailun organisaation perinpohjaista parantamista. Taloudellisten menetelmien kehittäminen luo lujan taloudellisen perustan sosialistiselle kilpailulle. Sosialistinen kilpailu tulee suunnata siihen, että uutta tekniikkaa juurrutetaan mahdollisimman nopeasti, työjärjestetään tieteellisesti, tuotannon kannattavuutta lisätään, valmistaiden laatua parannetaan ja työn tuottavuutta kohotetaan kaikin tavoin. Kaikki tuotantolaitoksessa ilmenevä uusi ja etummainen on sosialistisen kilpailun avulla levitettävä laajalle. Tämä on tärkeä edellytys, jotta jokaisessa tuotantolaitoksessa saavutettaisiin uusi entistä korkeampi sosialistisen taloudenhoidon taso.

Puolue-, ammatti-, neuvosto- ja talouselinten tehtävänä on järjestää laaja selonteko kaikkien työtätekevien keskuudessa suunnitelluista toimenpiteistä, jotka koskevat suunnittelun kehittämistä ja teollisuuden tuotannon taloudellisten kiihokkeiden voimistamista, teollisuuden hallinnon parantamista, ja mobilisoida heitä ponnistelemaan jokaisen tuotantolaitoksen ja koko teollisuuden menestyksellisen työn turvaamiseksi.

Toverit! Sosialistisen talouden kehityksen ohjaava ja suuntaava voima tiellä kommunismiin on leniniläinen kommunistinen puolueemme. Se on aina huolehtinut siitä että löydetäisiin tehokkaimmat keinot ja menetelmät maamme edessä olevien suurten taloudellisten teh-

tävien ratkaisemisessa. Puolueemme keskuskomitean tämä täysistunto käsittelee ja tekee tärkeitä periaatteellisia päätöksiä. Niiden käytännössä toteuttaminen ja niin muodoin taloutemme kehittämisen menestyminen riippuu ratkaisevasti puolueemme, puoluejärjestöjen, kaikkien kommunistien poliittisesta ja organisatorisesta työstä.

Itse ehdotettujen toimenpiteiden luonteesta johtuu, että puolueen johtamistyön osuus talouselämään nähden kasvaa entisestään. Huomattavasti lisääntyy liittotasavaltojen kommunististen puolueiden keskuskomiteoiden, puolueen aluepiiri- ja aluekomiteoiden vastuu siitä, että teollisuuden johtamistyö on tieteellistä, vapaata nurkkakuntalaisuuden kuin myös virastojohtoisuudenkin vaikutuksesta, ja että mahdollisimman täydellisesti käytetään kommunistisen rakennustyön eduksi mahdollisuuksia, joita uudet johtamismenetelmät antavat. Erityisesti lisääntyy nykyisissä olosuhteissa puolueen alue- ja aluepiirikomiteoiden vastuu teollisuuden johtamisesta.

Panematta itseään taloudellisten elinten tilalle ja holhoamatta niitä pikkumaisesti puoluekomiteat ovat ylhäältä alas asti velvolliset käyttämään niiden vallassa olevia keinoja ja menetelmiä työskentelemällä ennen kaikkea ihmisten, työntekijöiden, työläisten ja tuotannossa olevan sivistyneistön parissa. Tärkeintä on tällöin osata mobilisoida teollisuutemme työntekijöiden aloitteellisuus ja aktiivisuus, akkumuloida niiden kokemus ja luova energia.

Tuotantolaitoksen oikeuksien laajenemisen ja niiden itsenäisyyden lisäämisen yhteydessä kasvaa myös tuotannon piirissä olevien puoluejärjestöjen osuus. Niiden toiminnassa tulee olla tärkeä asema sellaisilla kysymyksillä kuin tuotannon lisäämisen reservien etsiminen, tuotteiden laadun parantaminen ja tämän yhteydessä taloudellisten kannusteiden oikea hyväksikäyttäminen. Vain puoluejärjestöjen tehtävänä on kehittää kaikin tavoin moraalisia kiihokkeita työhön nähden, kamppailla

työtätekevien kommunistisen tietoisuuden jatkuvan kasvamisen puolesta.

Ei ole epäilystäkään siitä, että kaikkien puoluejärjestöjemme uupumattomalla työllä tuotannon johtamistyön parantamiseksi ehdotetut toimenpiteet antavat suotuisia tuloksia ja palvelevat menestyksellisesti kommunistisen yhteiskunnan luomista maahamme.

Toverit! Tämän täysistunnon työ herättää epäilemättä suurta huomiota ulkomailla. Olemme varmoja, että sosialistisissa maissa olevat ystävämme, jotka erittäin kiinnostuneena seuraavat Neuvostoliiton elämää ja taloudellista kehitystä, ottavat tyytyväisinä vastaan täysistunnon päätökset. Mutta vihollisemme tietysti pyrkivät vääristelemään näiden päätösten olemusta. Jo nyt porvarilliset ideologit, kuultuaan Neuvostoliiton taloudellisen reformin valmisteleminen, yrittävät selittää sitä suunnitelmallisen sosialistisen talousjärjestelmän heikkouden osoitukseksi. Porvarillinen lehdistö, paisutellen taloudellisen toimintamme todellisia ja suurimmaksi osaksi luuloteltuja puutteita, puhuu neuvostotalouden ”kriisistä” ja ”kaaoksesta”. Nähtävästi meillä käyty keskustelu kansantalouden suunnittelun johtamistyön parantamisesta heijastuu tällä tavoin vääristyneenä eräiden porvarillisten ”Neuvostoliiton tuntijain” aivoissa. Me ajatellaamme sitä, kuinka tehdä työmme entistä tehokkaammaksi ja käyttää entistä täydellisemmin hyväksi sosialismin mahdollisuuksia, mutta he hokevat kuten aikaisemminkin, yhteiskunnallisen tuotantojärjestelmämme luhistumisesta, Neuvostoliiton palaamisesta kapitalistisen talouselämän kannalle, suunnitteluun perustuvan pohjan korvaamisesta markkinasäätelyn luonnonvoimaisella mekanismilla.

Turhia toiveita! Talousjärjestelmän ydin on siinä, kenen käsissä on valtiollinen valta sekä tuotantovälineet, minkä luokan etujen mukaisesti kehitetään tuotantoa ja jaetaan tulo. Tämä on peruskysymys, ja me olemme tässä kysymyksessä olleet ja tulemme aina olemaan marxismin-leninismien horjumattomalla kannalla. Neu-

vostoliitto on voittaneen sosialismin järkkymätön maa. Se luo varmana kommunismin aineellis-tekniistä perustaa. Sosialistinen omistus kehittyi Neuvostoliitossa kommunistisen omistuksen suuntaan. Joidenkin porvarillisten taloustieteilijäin puheet, että neuvostotalous siirtyi asteittain takaisin kapitalismin raiteille, osoittavat vain sitä, että he halusivat esittää toiveensa todellisuutena.

Me ymmärrämme, että propagandistinen kohu neuvostotalouden "vaikeuksista" ja sen "porvarilliseksi muuttumisesta" on tarkoitettu aivan muuhun. Vihollisemme pelkäävät, että monet Aasian ja Afrikan riippumattomat maat valitsevat sosialistisen kehitystien, ottavat oppia Neuvostoliitosta ja muista sosialistisista maista, kehittävät niiden kanssa taloudellisia ja poliittisia suhteita.

Puhumalla jostakin neuvostotalouden "kriisistä" he haluavat diskriminoida sosialismin, sen taloudelliset menetelmät, sen tehokkuuden taloudellisella alalla ja heittää varjon maamme talouspolitiikan ylle. Mutta ne ovat käyttökelvottomia keinoja. Päätökset, joita täysistuntomme tekee, avaavat uusia mahdollisuuksia sosialistisen talousjärjestelmän etuisuuksien entistä paremmalle hyväksikäytölle.

Ehdotetun talousreformin tärkein kansainvälinen merkitys on, että se lujittaa sosialismin asemia kahden erilaisen yhteiskuntajärjestelmän taloudellisessa kilpailussa.

Talouselämän menetelmien uudistamista suoritetaan melkein kaikissa eurooppalaisissa sosialismin maissa. Jotkin eroavuudet konkreettisten kysymysten ratkaisemiseen nähden kuvastavat eri maiden taloudellisen tilan erikoispiirteitä. Suoritettavien muutosten ytimenä on suunnittelun tieteellisen tason kohottaminen, tuotannon taloudellisten kannusteiden voimistaminen, taloudellisuuden lisääminen ja tuotantolaitosten itsenäisyyden laajentaminen.

Kaikille Euroopan sosialistisille maille on luonteenomaista teollisuuden johtamistyön teollisuusala-periaatteen syventäminen, missä yhteydessä näissä maissa esit-

tävät yhä kasvavaa osaa tuotannolliset yhteenliittymät, jotka toimivat kannattavuuden periaatteen pohjalla.

Sosialistisen talouselämän uusiin menetelmiin siirtyminen meidän maassamme ja muissa Euroopan sosialistisissa maissa luo paremmat edellytykset sosialistisen kansainvälisen työnjaon syventämisestä sekä kansantaloussuunnitelmien kiinteää ja keskinäisesti edullista koordinoitua varten. Tässä myöskin ilmenee nyt tehtävien täysistunnon päätösten suuri kansainvälinen merkitys.

NKP:n keskuskomitean puhemiehistö ja SNTL:n ministerineuvosto katsovat, että teollisuuden johtamistyön ja suunnittelun uusiin muotoihin ja menetelmiin siirtyminen lujittaa eri maiden kansojen välisen yhteistyön neuvostoliittolaisen politiikan taloudellista perustaa. Suoritettava uudistus on kotimaansa kukoistuksesta kiinnostuneen neuvostokansan perusetujen mukainen. Sen käytännöllisen toteuttamisen tuloksena on mahdollista saavuttaa neuvostoihmisten elämän paraneminen, kohottaa entistä korkeammalle kotimaamme mahtia ja puolustuskykyä, nopeuttaa liikettämme eteenpäin, kommunismiin.

Sallikaa esittää toivomus, että NKP:n keskuskomitean puhemiehistön ja SNTL:n ministerineuvoston suunnitellamat toimenpiteet teollisuuden ja johtamistyön jatkuvan kehittämisen alalla saavat keskuskomitean jäsenten täydellisen kannatuksen sekä puolueen ja kansan yksimielisen hyväksymisen.

NKP:n keskuskomitean ensimmäisen sihteerin Leonid Brezhnevin puhe 29. 9. 1965

I. TEOLLISUUDEN TOIMINTA — KOMMUNISMIN RAKENNUSTYÖN TEHTÄVIEN TASOLLE

Toverit!

Tämänkertaisen kokouksen käsiteltäväksi on tuotu kysymys, jolla on poikkeuksellisen tärkeä merkitys puolue- ja valtioelämässämme, koko neuvostokansan elämässä. Keskuskomitean puhemiehistön valmistamissa ehdotuksissa kosketellaan teollisuuden hallinnon ja suunnittelun edelleen kehittämisen perusongelmia.

Valmistaessaan nämä ehdotukset keskuskomitean puhemiehistö lähti siitä, että tulee valmistella tietä ja poistaa kaikki esteet, jotka jarruttavat sosialismin taloudellisia lakeja pääsemästä täysin tehokkaasti vaikuttamaan. Lähdemme siitä, että teollisuuden hallinnon uusi organisaatorinen rakenne, toimenpiteet suunnittelun ja taloudellisten tehtävien parantamiseksi luovat edellytykset teollisuutemme entistäkin menestyksellisemmälle kehitykselle. Niiden tulee edistää teollisuuden kaikkien työntekijöiden — työläisestä ylimpään johtajaan saakka — luovan aloitteellisuuden mahdollisimman täydellistä ilmenemistä.

Toveri A. N. Kosyginin selostuksessa tuotiin yksityiskohtaisesti esille kokouksen käsiteltäväksi esitettyjen toimenpiteiden sisältö.

On kuitenkin välttämätöntä vielä kerran tähdentää, että puolueen keskuskomitean puhemiehistö ei ottanut esille kysymystä teollisuuden hallinnon parantamisesta, suunnittelun kehittamisestä ja teollisuustuotannon taloudellisten kiihokkeiden osuuden lisäämisestä siksi, että meillä olisi ilmennyt joitakin romahduksia teollisuuden toiminnassa. Mitään tämäntapaista ei meillä tietenkään ole tapahtunut.

Meidän teollisuutemme toimii hyvin. Tästä puhuvat riittävän vakuuttavaa kieltään teollisuutemme kasvua luonnehtivat numerot ja ne tosiseikat, jotka on esitetty niin selostuksessa kuin myös kokouksessa käytetyissä puheenvuoroissa. Monilla teollisuuden lohkoilla työläisemme ja tekninen henkilökuntamme ovat yltäneet erinomaisiin saavutuksiin.

Kommunistisen puolueen johdolla neuvostokansa on luonut mahtavan ja kaikin puolin kehittyneen teollisuuden. Tällä perustalla me olemme menestyksellisesti ratkaisseet tehtävän kansantaloutemme tarpeiden tyydyttämisestä. Tällä perustalla me olemme luotettavasti taanneet Neuvostoliiton puolustuskyvyn ja antaneet maineikkaille asevoimillemme ensiluokkaisen ja uudenaikaisimman taistelukuluston. Meidän teollisuutemme tyydyttää entistä paremmin neuvostoihmisten tarpeet. Kulutustavaroiden tuotanto on huomattavasti lisääntynyt ja kasvaa herkeämättä.

On yleisesti tunnettua, että teollisuuden kokonaistuotannon määrässä Neuvostoliitto on toisella sijalla maailmassa ja monilla tärkeillä tuotannon aloilla johtava maa.

Kaikki tämä on niin sanoaksemme tuotannon määrällistä puolta. Mutta on muistettava, että teollisuudessamme tapahtuu myös nopeita laadullisia muutoksia.

Teollisuudessamme lisääntyy yhä enemmän sellaisten tuotannonalojen osuus, jotka määräävät teknisen edistyksen tason. Käytäntöön otetaan tuotantoprosesseja, joiden käytäntöön soveltaminen näytti vielä äsken kaukaiselta asialta. Ihmisen palvelukseen alistetaan erittäin

korkeita tai äärimmäisen alhaisia lämpö- tai painetiloja sekä keskitetään valtavia energiamääriä. Yhä laajempaa ja monipuolisempaa on meillä myös ydinenergian, tietokoneiden ja kybernetiikan alan kojeiden käytäntöön soveltaminen.

Teollisuutemme valtavasti laajentuneet mahdollisuudet ja mittasuhteet lisäävät huomattavasti myös työntekijöille asetettavia vaatimuksia ja vaikeuttavat huomattavasti tehtäviä, jotka liittyvät koko tuotannon organisointiin, johtamiseen ja suunnitteluun.

Teollisuutemme kehityksen objektiivinen suuntaus on se, että yksityiset tuotannonalat erottuvat yhä selvemmin ja kehittyvät omia erikoisteitään. Jokaisella niistä on oma teknologiansa ja omat erikoispiirteensä tekniikan kehityksessä. Jokaisella tuotannonalalla tieteellisteknisten saavutusten soveltaminen ja käyttöön saattaminen sekä henkilökunnan koulutus- ja lisäämistehtävät ovat toisistaan poikkeavia. Tämän lisäksi kansantalousneuvostojen kautta tapahtuva teollisuuden hallintojärjestelmä on joutunut ristiriitaan tuotannon alojen kehityksen suuntauksen kanssa.

Seurauksena on juuri sellainen tilanne, josta monet täällä puheenvuoroja käyttäneet toverit aivan oikein ovat kertoneet. Ei saa sopeutua siihen, että muodostuneet teollisuuden johtamismuodot ja taloudellisessa toiminnassa esiintyvät suuret epäkohdat eivät salli meidän täydessä määrin tuoda esiin ja käyttää kansan etujen mukaisesti hyväksi yhteiskuntajärjestelmämme koko parremmuutta. Tähän sisältyy tänään täysistunnossa käsittelemämme kysymyksen perusajatus.

Valmistaessaan kokoukselle tehtäviä ehdotuksia keskuskomitean puhemieshistö piti ohjenuoranaan Vladimir Iljitsh Leninin useaan otteeseen esittämiä ohjeita. Hän käsitti neuvostotaloutemme yhdeksi kokonaisuudeksi ja katsoi, että on välttämätöntä turvata taloudellinen yhtenäisyys koko maan mitassa sekä taata neuvostotasavaltajien kiinteä taloudellinen liitto.

Vladimir Iljitsh korosti voimakkaasti, että jos koko

maata käsittävältä keskukselta riistettäisiin valtuudet pitää välittömästi valvonnassaan määrätyn teollisuustuotannon alan tuotantolaitokset koko maassa, niin se "olisi alueellista anarko-syndikalismia eikä kommunismia". (Lenin teokset osa 36, sivu 392)

Kuten käytäntö on osoittanut, kansantalousneuvostojen kautta tapahtuvan teollisuuden johtamisjärjestelmän vallitessa ei tosiasiassa kyetty tarvittavassa määrin täyttämään näitä tärkeitä yhtenäisen taloudellisen johdon vaatimuksia. Tämä on myös ymmärrettävää, sillä yhdelläkään kansantalousneuvostolla ei ollut mahdollisuuksia johtaa määrättyä teollisuudenalaa kokonaisuudessaan, vaan sen määrättävissä on vain tuon tai tämän alan yksityisiä tuotantolaitoksia. Tämä on käynyt myös erittäin selvästi ilmi monien kokouksessamme esiintyneiden tovereiden puheenvuoroissa.

Teollisuusaloittain suoritettava johtamistyö tekee mahdolliseksi turvata paremmin yhtenäisen teknisen ja taloudellisen johdon, käyttää entistä järkiperaisemmin työläisiä ja teknistä henkilökuntaa sekä soveltaa tuotannossa yhä tehokkaammin tieteen ja tekniikan saavutuksia. Tässä juuri on teollisuuden aloittain tapahtuvan hallintojärjestelmän valtava paremmuus.

Tuotannon ala ei voi rajoittua määrättyihin tiukkoihin puitteisiin, se ei luonteensa puolesta tule toimeen ilman jatkuvaa yhteyttä toisiin teollisuuden aloihin ja koko kansantalouteen. Ei ollut suinkaan sattuma, että myös kansantalousneuvostojen alueellisesti jakaantuneen teollisuuden johtamisjärjestelmän puitteissa jouduimme säilyttämään aloittain tapahtuvan teollisuuden suunnitteluperiaatteen. On sanottava, että tämä suojasi meidät monilta epäkohdilta.

Teollisuuden nykyisen hallintorakenteen puitteissa on tieteellisten tutkimuslaitosten ja suunnittelujärjestöjen johtaminen meillä itseasiassa eristettynä tuotannosta. Kansantalousneuvostoilla, joiden määräysvaltaan teollisuus kuuluu, ei ole käytettävissään riittävästi tiedemiehiä, suunnittelijoita ja teknologeja. Toisaalta taas val-

tionkomiteoilla, joiden alaisuuteen tieteellis-tekniset ja suunnittelujärjestöt kuuluvat, ei ole tarvittavia valtuuksia soveltaa työnsä tuloksia tuotannossa ja niiden on tästä johtuen pakko säännöllisesti tyytyä ei ketään velvoittavien suositusten antamiseen. Tämän tuloksena on syntynyt tilanne, että tieteen, tekniikan ja etummaisesta kokemuksen saavutusten soveltamista teollisuudessa jarrutetaan useinkin keinotekoisesti. Tämä luonnollisesti vaikuttaa kielteisesti koko teollisuuden kehitykseen.

Tahtoisin vielä erityisen voimakkaasti korostaa tärkeimmän tehtävämme — teollisuutemme teknisen tason ja tiedemiestemme ja suunnittelijoihimme kaikkein parhaimpien saavutusten tuotantomme soveltamisen merkitystä.

Tässä yhteydessä herää vielä eräs kysymys. Meidän tulee nähdäkseni ryhtyä vakavasti harkitsemaan onko oikea meillä nykyään vallitseva järjestelmä, jonka puitteissa samaan tuotannonalaan kuuluvat kymmenet tuotantolaitokset pyrkivät muista piittaamatta kehittämään omaa tuotteittensa suunnittelua. Esitän yhden kuvaa- van esimerkin.

Harkovin traktoritehdas valmistaa DT-74-merkkistä traktoria ja Volgogradin traktoritehdas DT-75-merkkistä traktoria. Ne ovat molemmat samantehoisia ja niiden käyttötarkoitus sama, mutta tästä huolimatta ne poikkeavat rakenteellisesti toisistaan.

Vastaavanlaisia ilmiöitä on myös autoteollisuudessa. Lihatshevin autotehdas valmistaa esimerkiksi kuorma-autoa ZIL-130 ja Gorkin autotehdas GAZ-53 A-autoa. Molemmat kuorma-autot ovat kantavuudeltaan samaa luokkaa, mutta rakenteellisesti täysin erilaisia. Niiden moottorit, takasillat, vaihdelaatikot ja muut perusosat eivät ole yhdenmukaistettuja eikä niitä voida korvata toisillaan.

Tarvitseeko osoittaa, missä määrin epätaloudellista tämä on ja kuinka se vaikeuttaa traktoreittemme ja autojemme käyttöä.

Tämän tyyppinen tarpeeton rinnakkaisuus on todennäköisesti levinnyt varsin laajalle. Eikö juuri tästä puhunut toveri V. S. Tolstikov, joka esitti paljonpuhuvan tosiseikan: meri- ja jokihinaajien suunnittelusta vastaa meillä kymmenen eri hallinnoille alistettua suunnittelujärjestöä. Tästä nähtävästi johtuu, että samantehoisia hinaajia rakennetaan kymmenen eri luonnoksen mukaan.

Esittäessäni kyseiset esimerkit haluaisin vielä kerran tähdentää, että uudelleen muodostettavien ministeriöittemme ja suunnitteluelimemme tulee välittömästi ryhtyä harkitsemaan vakavasti yhtenäisen teknisen politiikan toteuttamista teollisuutemme eri tuotannonaloilla.

Tarkastellessamme nyt kokouksessamme teollisuuden johdon parantamisen kysymyksiä, emme tarkoita mekaanista palaamista vanhaan kansantalousneuvostoja edeltäneeseen järjestelmään, vaan teollisuusalahallintoa, joka perustuu suunnittelun ja tuotantolaitosten taloudellisen toiminnan arvioinnin uusiin periaatteisiin ja keskitetyn hallinnon sekä myös tuotantolaitosten operatiivisen ja taloudellisen omatoimisuuden laajentamisen jatkuvaan kehittämiseen.

Jotta voitaisiin käyttää täysin hyväksi sosialistisen tuotantotavan tarjoamat kaikki mahdollisuudet, ehdotetaan taloudellisen hallinnon talousmenetelmiä tehosttaviksi. Aineellisten kiihokkeiden järjestelmää apuna käyttäen tulee herättää jokaisen työläisen, työnjohtajan, teknikon, insinöörin ja tuotantolaitoksen toimihenkilön välitön kiinnostus uuden tekniikan soveltamiseen, teknologian kehittämiseen, työn tuottavuuden ja tuotteiden laadun kohottamiseen. Juuri näitä päämääriä palvelee jokaisen yksityisen tuotantolaitoksen oikeuksien laajentaminen, jota edellytetään äskettäin annetussa asetuksessa sosialistisista tuotantolaitoksista.

Keskuskomitean puhemiehistön ehdottamien toimenpiteiden tarkoituksena on kohottaa mahdollisimman paljon tuotantolaitostemme henkilökunnan luovaa aloitteellisuutta. Me — jos niin voi sanoa — ryhmitämme uudelleen voimamme ja tarkistamme mahdollisuutemme, jotta

voisimme kulkea eteenpäin yhä nopeammin ja vieläkin paremmin kehittää valtiomme taloutta.

Kysymys keskityksen oikeasta soveltamisesta paikalliselinten oikeuksien, aloitteellisuuden ja vastuun kanssa on periaatteellinen suuren politiikan kysymys. Uuden järjestelmän puitteissa liittyvät teollisuuden hallinnossa erinomaisesti yhteen keskitys ja demokratia. Tämä ilmenee mm. liittotasavaltojen ministeriöiden ja eräiden teollisuuden alojen taloudellisten yhtymien perustamisessa ja myös siinä, että liittotasavaltojen valtuuksia suunnittelun, perusrakennustöiden, rahoituksen, työvoiman ja palkkojen aloilla lisätään. Tämä tekee mahdolliseksi liittää hyvin yhteen yleisvaltiolliset edut jokaisen tasavallan etujen kanssa.

Liittotasavaltojemme johtavat työntekijät ovat hankkineet suuren määrän teollisuuden johtamistehtävässä tarvittavaa kokemusta. Tämä kokemus tulee epäilemättä käytetyksi myös uuden teollisuuden hallintojärjestelmän vallitessa.

Siirtymällä uuteen hallintojärjestelmään vähennämme niiden portaiden lukumäärää, jotka ovat tuotantolaitoksen ja keskushallinnon välillä. Tästä on varmasti etua. Tässä yhteydessä on kuitenkin tarpeen korostaa, että uusi järjestys vaatii päätösten teossa työntekijöiltämme ja kaikilta renkailta enemmän itsenäisyyttä, vastuuta ja rohkeutta.

Tähän saakka voimassaolleen hallintojärjestelmän aikana, jolloin samojen kysymysten parissa askarteli samanaikaisesti useita järjestöjä (talousalueen kansantalousneuvosto, tasavallan kansantalousneuvosto, yleisliittolainen kansantalousneuvosto ja korkein kansantalousneuvosto), muodostui tilanne, jossa jotkut työntekijät voivat tarpeen tullen vyöryttää syyn omista epäonnistumisistaan tai puutteistaan toisen hallinnollisen laitoksen niskoille ja selittää kaikkia vaikeuksia "objektiivisista tekijöistä" johtuviksi. Näissä olosuhteissa monet vieläpä hyvätkin johtajat alkoivat menettää välittömän vastuun tunnetta heille uskotuissa asioissa.

Viittaa vain yhteen käytännöstä otettuun esimerkkiin. Nopeuttaakseen vuoriöljyn poraustöitä Volgan varren naftatyöläiset päättivät koota tarvittavan koneisto- ja työkalukompleksin turbiiniporausta varten ja korvata porausputket kaapeliletkuilla. Tämän avulla olisi voitu vähentää varsin huomattavasti porauksessa tapahtuvia lasku- ja nostotoimenpiteitä. Tuntuisi siltä, ettei asian tärkeys ollut kenellekään epäselvä. Sitävastoin jo mainitun kaluston ja kaapeleiden toimitusaikataulusta sopiminen vei lähes vuoden. Valitettavasti aikataulukysymystä ei vieläkään ole saatu päätökseen, sillä tätä varten tarvitaan valtion komiteoihin ja kansantalousneuvostoihin kuuluvien 15 erilaisen järjestön edustajien allekirjoitukset. Neljän valtionkomitean puheenjohtajan ja kahden tasavallan kansantalousneuvoston johtajan on vahvistettava aikataulu. Osoittautuu, ettei vieläkään olla lähelläkään jutun päättymistä. Toveri Zarobjan kertoi täällä tänään toisesta tapauksesta, jolloin selvän kysymyksen sopimiseen tarvittiin eri hallinnoista 30 allekirjoitusta. Tämänkaltaisista byrokraattisista menetelmistä on aika tehdä loppu. Vastaavanlaiset kysymykset voidaan ja tulee ratkaista huomattavasti yksinkertaisemmin.

Voitaisiin esittää vielä lukuisa joukko muita tosiseikkoja siitä, kuinka todellinen työnteko on korvattu muodollisilla toimenpiteillä, monilukuisten komissioiden perustamisella, liiallisilla suostumuksilla, kuinka henkilöt sen sijaan, että tekisivät itse heille kuuluvat asiat pyrkivät kaikkiin keinoin siirtämään ne jollekin toiselle.

On selvää, että näiden epäkohtien poistamiseksi eivät riitä yksinomaan hallintojärjestelmässä tapahtuvat uudelleenjärjestelyt. Tarvitaan sekä hallinnollisten että erityisesti puolue- ja yhteiskuntajärjestöjen pitkäaikaista ja hellittämätöntä työtä ihmisten kasvattamiseksi sekä vastuuttomuuden, virastokankeuden ja byrokraattisen asioihin suhtautumistavan juurimiseksi pois lopullisesti. Hyvin tärkeitä on myös rohkeasti ja itsenäisesti työhön kykenevien työntekijöiden valitseminen.

Toverit! Selostuksessa ja puheenvuoroissa puhuttiin jo tehtävistä, jotka tulevat uudelleen perustettavien ministeriöiden päätettäväksi. Toistamatta jo sanottua haluaisin kosketella lyhyesti seuraavaa:

Me kiinnitämme ministeriöihin suuria toiveita. Täällä kokouksessa tulee sanoa täysin lujasti, että ministeriöiden ja henkilökohtaisesti ministerien on kannettava koko vastuu puolueen ja valtion edessä johtamansa tuotannonalan toiminnasta. Niiden tehtävänä on taata teollisuudenalojen kaikinpuolinen kehittyminen tieteen ja tekniikan nykysaavutusten perustalla siten, että voidaan entistä täydellisemmin tyydyttää kansantalouden tarpeet niin teollisuustuotteiden määrän, tuotevalikoiman kuin laadunkin suhteen. Eräs ministeriöiden tärkeimmistä tehtävistä on kaikin puolin kohottaa ja lujittaa valtiollista kurinalaisuutta, taata ensiluokkainen järjestys ja korkea kulttuuri tuotantolaitosten toiminnassa.

Asetettujen tehtävien menestyksellistä ratkaisemista varten ministeriöillä tulee olla korkein valta alallaan ja niiden tulee olla todellisia hallituselimiä. Ministeriöiden ja kansantalousneuvostojen monivuotinen kokemus osoittaa, etteivät lukuisat oikeuksia koskevat rajoitukset ja myös välistä ilmenevä pikkuholhous ole eduksi asialle. Päinvastoin, huomattavien valtuuksien antaminen johtajille luo edellytykset sille, että heidän kykynsä pääsevät paremmin esille. Kaikki nämä kysymykset nostivat aivan oikein esille puheenvuoroissaan B. E. Butom ja muut toverit.

Meidän tulee pyrkiä mahdollisimman yksinkertaiseen tuotantolaitosten hallintojärjestelmään. Erityisen huolellisesti tulee valmistella jokaisen ministeriön rakenne, niin jo olemassaolevien kuin myös muodostettavien; vähentää tuotantolaitosten tuotannollisen toiminnan hallintoportaiden lukumäärää siten, että ministeriön koneisto olisi mahdollisimman joustava, pystyisi operatiivisesti, tarkasti ja ammattitaitoisesti ratkaisemaan kaikki tuotantolaitoksen toimintaan liittyvät kysymykset.

Tärkeä sija ministeriöiden toiminnassa on henkilöstöä

koskeva työ. Meidän tulee ensikädessä huolehtia ministeriöiden koneiston täyttämistä korkean ammattitaidon omaavilla asiantuntijoilla, ja hyvillä organisaattoreilla, jotka kykenevät hoitamaan asioita valtion vaatimusten mukaisesti. Ministeriöiden toiminnassa tulee käyttää valtion komiteoista, kansantalousneuvostoista ja tuotantolaitoksista vapautuvia parhaita työntekijöitä. Tässä yhteydessä tulee taata nuorten ja vanhojen työntekijöiden oikea yhteensovittaminen. Ehdottomasti on rohkeasti asetettava kyvykkäitä nuoria työntekijöitä vastuunalaisille paikoilla.

Vastuu henkilöstöä koskevasta työstä tulee mielestämme asettaa yhdelle apulaisministereistä. Tämä ei, toverit, ole muodollinen toimenpide. Se antaa edellytykset huomattavasti parantaa työntekijöiden valintaa, sijoittamista, koulutusta ja jatkokoulutusta, josta monet toverit jo täällä ovat puhuneet. Tietenkään tämän tapaisen toimenpiteen tarkoituksena ei ole millään muotoa vapauttaa ministereitä työntekijöiden valintaa koskevasta vastuusta.

Kansantalousneuvostoihin saapui aikanaan työhön huomattava määrä erinomaisia tunnollisia johtajia ja asiantuntijoita, joilla on suuri kokemus ja korkea ammattitaito. He ovat antaneet oman työpanoksensa ja taitonsa teollisuuden kehittämiseen. Yhdenkään kansantalousneuvoston, valtion komitean ja muiden lakkautettavien virastojen työntekijöitä ei ole aihetta epäillä, etteikö hänen kokemuksensa ja tietonsa tulisi tarvittavaan käyttöön. Meillä on paljon tehtäviä, toverit, kaikkia varten on tehtäviä olemassa ja me olemme velvollisia huolehtimaan tästä.

Tieteen ja tekniikan valtionkomitean tulee antaa ministeriöille tehokasta apuaan tieteellisten ja teknisten saavutusten soveltamisessa. Missään tapauksessa ei tule sallia sitä, että tämän tärkeän elimen ammattitaitoinen henkilökunta jäisi eristetyksi teollisuutemme kipeimmistä tarpeista ja työskentelisi niin sanoaksemme kirjahyllyjä varten.

Teollisuuden hallinnon uusien elinten tulee huolehtia siitä, että niiden alaiset tieteelliset tutkimuslaitokset kantavat täyden vastuun ratkaisuisistaan ja suosituksistaan. Tulee poistaa tieteellisten tutkimuslaitostemme tarpeeton rinnakkaisuus sekä voimien ja varojen hajottaminen suureen määrään usein haettuja ja vailla tulevaisuuden näkymiä olevia arvottomia tutkimusaiheita.

Teollisuuden hallinnon uudelleenjärjestely ja toimenpiteet taloudenhoidon ja taloudellisten johtamismenetelmien tehostamiseksi asettavat entistä korkeammat vaatimukset kansantalouden suunnittelulle ja tietysti myös suunnitteluelimille.

Suunnittelussamme ilmenevistä epäkohdista ja johtajiemme erään osan virheellisestä suhtautumisesta suunnitelman toimeenpanoon ovat osoituksena ne eri tavoitteiden ja tehtävien kohdalla tapahtuvat lukuisat muutokset suunnittelukauden aikana. Usein tuotantolaitoksen tai kansantalousneuvoston johtajat asettavat kysymyksen tuon tai tämän tehtävän muuttamisesta, vieläpä joskus yksinomaan siksi, että ovat itse organisoineet heikosti sen toteuttamisen. On olemassa myös puoluejärjestöjä, jotka katsovat mahdolliseksi tukea tällaisia ehdotuksia ja pyrkivät niiden läpiviemiseen.

On välttämätöntä parantaa suunnittelua kaikissa portaita alkaen tuotantolaitoksista ja päätyen keskussuunnitteluelimiin. Suunnitteluelimistämme tulee muodostua todellisia taloudellisen rakennustyön tieteellisen johtamisen esikuntia. Suunnitelmien tulee perustua tarkkoihin yhteiskunnan olemassa olevien ja ennakolta arvioitavien tarpeiden huomioonottamiseen käytettävissä olevien mahdollisuuksien ja reservien hyvään tuntemukseen. Tulee pyrkiä siihen, että suunnitelmien avulla ratkaistaan kaikki kysymykset, jotka liittyvät teknisen kehityksen nopeuttamiseen, ja että valtiolla olisi käytettävissään riittävät reservit mahdollisten yllätysten varalle ja suunnitelman ulkopuolella ilmenevien uusien tehtävien ratkaisemiseen.

Suunnitteluelinten ja ennen kaikkea SNTL:n Gospla-

nin työhön meidän tulee aivan erityisen perusteellisesti valita kokeneimpia, ammattitaitoisia ja tunnollisia työntekijöitä, hyviä talousalan tuntijoita. Gosplanin tulee muodostaa V. I. Leninin sanontaa käyttäkseni, johtavien henkilöiden, asiantuntijoiden, tieteen ja tekniikan edustajien kokonaisuuden. Gosplanin osuutta, sen itsenäisyyttä ja arvovaltaa kansantalouden koko hallintojärjestelmässä on ehdottomasti lisättävä.

Sanalla sanoen meidän on tehtävä kaikkemme, jotta voidaan täydellisesti hävittää suunnittelussa ilmenevä mielivaltaisuus ja subjektiivinen asennoituminen. Suunnitteluelinten työntekijöiden tehtävänä on pitää työssään ohjeena yksinomaan objektiivisia taloudellisia laskelmia ja heille on myös taattava mahdollisuus tehdä niin.

Toverit! Täysistunnon vahvistettavaksi esitetyt toimenpiteet teollisuuden hallinnon parantamiseksi, suunnittelun tehostamiseksi ja teollisuustuotannon taloudellisten kiihokkeiden lisäämiseksi edellyttävät ehdottomasti puolueemme organisatorisen ja poliittisen työn voimakasta parantamista. On sanottava suoraan, että ellei niitä taloudellisia toimenpiteitä, joihin nyt ryhdymme, tueta koko puolueen ja kommunistien monimiljoonaisen armeijan toimenpitein, niin emme kykene toteuttamaan niitä edellytetyllä tavalla.

Liittotasavaltojen kommunististen puolueiden keskuskomiteoiden, aluepiiri-, alue-, kaupunki- ja piirikomiteoiden, koko puoluejärjestön päätehtävänä on nyt aloittaa kokouksemme päätöksiä koskeva laaja selostustoitinta. Päätöksemme on saatettava koko puolueen, jokaisen kommunistin ja kaikkien työtätekevien tiedoksi. Erittäin tärkeää on, että jokainen neuvostoihminen käsittää, mikä on aiheuttanut kokouksen päätökset ja mikä osuus niillä on teollisuutemme ja koko taloutemme kehittämisessä, kansan aineellisen hyvinvoinnin kohottamisessa. On tarpeen, että jokainen työläinen, teknikko ja insinööri näkisi hyvin osuutensa ja tuntisi vastuunsa tuotannon kehittämisessä. Myös lehdistö, radio, televisio ja valistustyöntekijämme voivat ja niiden tulee tehdä

paljon keskuskomitean täysistunnon päätösten tunnetuksi tekemisessä.

Puoluejärjestöjen keskeisen huomion kohteena tulee jatkuvasti olla teollisuuden tärkeimmät taloudelliset kysymykset. Niiden tehtävänä on turvata aineellisen kiinnostuksen periaatteiden ja muiden taloudenhoidon taloudellisten menetelmien oikea soveltaminen, kehittää kaikin puolin työläisten, teknisen henkilökunnan ja toimenhaltijain luovaa aloitteellisuutta ja aktiivisuutta.

Tulee muistaa, että teollisuuden johtamistyöhön suunniteltujen muutosten käytännössä toteuttaminen ja taloudellisten kiihokkeiden hyväksi käyttäminen ei ainoastaan luo edellytyksiä koko teollisuutemme nousulle, vaan se lisää tuotantolaitoksen henkilökunnan ja jokaisen työntekijän henkilökohtaista kiinnostusta työnsä tuloksiin.

Tuotantolaitoksen koko henkilökunnan hyvä työpanos antaa konkreettisia tuloksia vieläkin paremmin kuin nykyään ylimääräisinä rahastoina, joita käytetään asuinrakennustuotannon kehittämiseen, uusien lastentarhojen, kulttuurilaitosten, urheilusalien jne. rakennustoimintaan. Täysin perustellusti ovat monet kokouksessa puheenvuoroja käyttäneet toverit korostaneet tätä tärkeää seikkaa.

Muodostettavien ministeriöiden edessä olevien suurten tehtävien menestyksellinen toteuttaminen asettaa erittäin suuren vastuun ministeriöiden puoluejärjestöille. Ministeriöiden puoluekomiteoiden sihteereiksi on suositeltava ammattitaitoisia ja kokeneita puolue työntekijöitä. Ministeriöiden puoluekomiteoiden tulee ajoittain tehdä selkoa puoluejärjestön toiminnallisesta tilasta NKP:n keskuskomitealle ja selostaa samalla niitä toimenpiteitä, joihin se on ryhtynyt ministeriön toiminnan tehostamiseksi.

Teollisuuden tuotantolaitosten oikeuksien laajentamisen ja suuremman toimintavapauden myöntämisen johdosta kasvaa aivan erityisesti perusjärjestöjen so. niiden osastojen osuus ja vastuu, joissa ratkaistaan tuotannon

kohtalo. Tätä lähtien ryhdytään valmistamaan ja vahvistamaan välittömästi tuotantolaitoksissa monia suunnitelmaan liittyviä tavoitteita ja hahmotellaan tuotannon laajentamista ja uusimman tekniikan soveltamista koskevat pitkän tähtäimen ohjelmat.

Näissä olosuhteissa on tuotantolaitoksissa toimivien puolueen perusjärjestöjen syvennyttävä yhä perusteellisemmin tuotannollista toimintaa koskeviin kysymyksiin. Mutta näiden perusjärjestöjen päätehtäväksi jää edelleenkin toiminta ihmisten, kansan, työväenluokkamme keskuudessa. Juuri työväenluokka on ollut ja on edelleenkin aineellisten hyödykkeiden päätuottaja; työväenluokka ratkaisee yhdessä teknisen sivistyneistön kanssa työllään ja taidollaan kansantaloussuunnitelmiamme kohtalon.

Tässä yhteydessä tahtoisin korostaa, että on tärkeitä yhdistää oikein aineellinen kiinnostus laajasti käytettävien moraalisten kiihokkeiden ja kommunistisen kasvatuksen tehostamisen kanssa. Tästä asiasta puhui täällä hyvin toveri N. G. Jegorytshev.

Teollisuuslaitoksissa, rakennustyömailla ja liikennelaitoksen piirissä toimivat puolueen perusjärjestöt ovat hankkineet suuren kokemuksen taloudellisen rakennustyön johtamisessa ja kamppailussa kansantaloussuunnitelmien täyttämisen puolesta. Ne ovat olleet aloitteen tekijöinä lukuisissa synnyinmaamme hyödyksi koituneissa teknistä edistystä, tuotteiden laadun kohottamista koskevissa kysymyksissä sekä kamppailussa kannattavuuden ja taloudellisuuden aikaansaamiseksi.

Nyt perusjärjestöille annetaan vieläkin vastuunalaisempia tehtäviä. Tällä hetkellä on aivan erityisen tärkeää aloitteellisuus ja puoluejärjestöjen osuuden lisääminen kamppailussa suunnitelmien täyttämisen ja taloudellisten tulosten parantamisen puolesta sekä kehitettäessä sosialistista kilpailua, jolla on aina kaikissa rakennustyömme vaiheissa ollut erittäin suuri osuus.

Puoluejärjestöjen toiminnassa täytyy keskeisellä sijalla olla myös kamppailu taloudellisuuden ja säästäväi-

syyden puolesta. Tämä ei tietystikään ole uusi asia. Puolueessa se on nostettu useaan otteeseen esille. Mutta samalla kun menemme eteenpäin ja kun kansantalouksemme mittasuhteet laajenevat, kasvaa myös tiukan taloudellisuuden puolesta käytävän taistelun merkitys. Tuotannon ollessa nykyistä suuruusluokkaa vähäinenskin raaka-aineiden ja työajan hukkaprocentin osa kasvaa valtaviksi luvuiksi ja aiheuttaa maalle erittäin suuria menetyksiä.

On pidettävä jokaisen puoluejärjestön ja jokaisen puolueen johtavan toverin saavutuksena sitä, että nämä kykenevät herättämään jokaisessa kommunistissa ja jokaisessa tuotantolaitoksen työntekijässä kasvavan vastuun tunteen valtion varojen säästämistä kohtaan ja pyrkimyksen käyttää mahdollisimman tehokkaasti hyväksi raaka-aineita, puolivalmisteita ja koneita.

Tämänkertainen kokous asettaa myös teoreettisen rintaman työntekijöille vakavia tehtäviä. Puolue odottaa yhteiskuntatieteiden edustajilta arvokasta panosta marxismin-leninismin taloustieteellisten teorioiden edelleen kehittämässä.

Kommunismin rakennustyön kulussa nousee alati esiin lukuisia kärkeviä ongelmia, jotka edellyttävät käytännössä ratkaistuiksi tullakseen syvällistä teoreettista kehittelyä. Tänäpäin kohoavat etualalle esimerkiksi sellaiset kysymykset kuin sosialistinen kannattavuus, taloudellisen voiton käyttö suunnitelmataloudessa, hinnat, luotot, taloussopimukset jne, sosialistisen teollisuuden hallintoa ja organisaatiota koskevien oppien laatiminen tieteellisteknisen vallankumouksen läpimurtokaudella, keskitetyn suunnittelun yhdistäminen tuotantolaitosten taloudelliseen itsenäisyyteen ja muut. Kaikki nämä kysymykset ovat nykyään erittäin ajankohtaisia. Luovan asennoitumisen näihin elintärkeisiin talouskysymyksiin tulee muodostua ensimmäiseksi ja ehdottomaksi käskyksi tiedemiesten, teoreetikkojen ja valistustyöntekijöiden toiminnassa.

On välttämätöntä niinikään tehostaa taistelua meille

vihamielisen ideologian edustajien yrityksiä vastaan niiden pyrkiessä vääristelemään puolueemme toimeenpanemien taloudellisten uudistusten sisältöä.

Eräs puoluejärjestöjen perustehtävä on työntekijöiden valitseminen, sijoittaminen ja kasvattaminen. Toiminta työntekijöiden keskuudessa on eräs puolueemme toiminnan solmukysymys, sen päätehtävä. Sanomattakin on selvää, että puolue on tehnyt hyvin paljon teollisuuden turvaamiseksi ammattitaitoisella työvoimalla. Viime aikoina nämä kysymykset ovat kuitenkin jääneet vähemmälle huomiolle.

Puoluekomiteoiden ja -järjestöjen edessä on suuri työkenttä työntekijöiden kasvattamisen alalla. Tämä on entistäkin välttämättömämpää siksi, että meillä on eräin paikoin alkanut esiintyä sellaista vaarallista ilmiötä kuin nurkkakuntalaisuutta. Sattuuhan meillä tapauksia, jolloin tämä tai tuo tasavalta taikka talousalueen kansantalousneuvosto tuottaa jotakin tuotetta riittämättömästi ja kun tulee mainitun tuotteen jakelun vuoro, niin ilmenee, että todellisena huolen aiheena onkin ollut vain "omien" kuluttajien kysynnän tyydyttäminen. Heidän huoltonsa on jopa yltäkyläistä varavarastoja myöten, mutta kun tulee kysymys toisiin tasavaltoihin tai talousalueille tapahtuvista tavaratoimituksista niin tällöin katsotaan mahdolliseksi esiintyä kylmäkiskoisemmin ja sallitaan keskeytykset tasavaltojen välisissä toimituksissa. Mitä muuta tämä voisi olla kuin kaikkein pahinta nurkkakuntalaisuutta, toverit, vaarallinen ja täysin laitton ilmiö sosialistisessa valtioelämässämme?!

Teollisuutemme ja koko kansantaloutemme nousu on mahdollista saavuttaa ainoastaan koko maan yhtenäisen taloudellisen kehityksen perustalla. Tämä on kiistämätön totuus. Juuri tätä keskuskomitean puhemieshistö piti lähtökohtana ja ohjeena valmistaessaan ehdotukset, jotka ovat tämänkertaisen kokouksen käsiteltävänä. Esitettyjen toimenpiteiden toteuttaminen edistää yhä enemmän maamme koko talouden kasvua ja sosialististen Neuvostotasavaltojen Liiton lujittumista.

II. NKP:n KESKUSKOMITEAN MAALISKUUN KO- KOUS — PUOLUEEN MAASEUTUPOLITIIKAN HOR- JUMATON PERUSTA

Toverit! Vaikka maataloustuotannon kehittämistä koskevat kysymykset eivät olekaan tämän kokouksen erityisen tarkastelun kohteena, sallikaa minun tästä huolimatta tehdä lyhyesti selkoa maataloudessa vallitsevasta tilanteesta NKP:n keskuskomitean maaliskuun kokouksen jälkeisellä kaudella.

Keskuskomitean jäsenet tietävät, että puolue ja neuvostokansa ottivat suurella tyydytyksellä ja kiinnostuksella vastaan keskuskomitean maaliskuun kokouksen päätökset. Tässä vaiheessa on vielä aikaista tehdä laajamittaisia näiden päätösten toimeenpanoa koskevia yhteenvetoja. Mutta jo nyt on kaikkien nähtävissä, että päätökset herättivät maaseudulla voimakasta poliittista aktiivisuutta ja lisäsivät työntoa. Kuluvan vuoden aikana ovat maataloustyöt sujuneet huomattavasti järjestäytyneemmin ja on kyetty voittamaan menestyksellisesti suuria vaikeuksia, joita epäedulliset sääolosuhteet aiheuttivat. Päävaikeutena on ollut lähes kaikkialla maassa vallinnut kylmä ja erittäin pitkään jatkunut kevät, joka monilla suurilla viljan viljelyalueilla vaihtui kuivaksi kesäksi. Näihin vaikeuksiin on katsottava kuuluvaksi myöskin kulvana vuonna Keski-Aasian alueita vaivannut ankara veden puute, josta tämä pääasiallisesti puuvillaa tuottava alue kärsi.

Entä millaisia vuoden satonäkymiä koskevia ennakkoarvioita voidaan kokoukselle esittää?

Ukrainassa, Kubanilla, Mustanmullan ja muilla keski-alueilla, Valkovenäjällä ja Baltian maissa saatiin hyvä sato niin viljan kuin muidenkin maataloustuotteiden kohdalla.

Ankara kuivuus Kazahstanissa, Siperiassa sekä eräillä Volgan varren alueilla alensi viljakasvien satoisuutta.

Viljatuotteiden hankintoja jatketaan yhä edelleen ja ne tapahtuvat maaliskuun kokouksen päätösten mukaisesti. Nähtävästi valtion yleisostot jäävät kuitenkin suunniteltua alhaisemmiksi.

Keskuskomitea ja hallitus ovat ryhtyneet kaikkiin tarvittaviin toimenpiteisiin tyydyttääkseen normaalisti viljatuotteiden kysynnän.

NKP:n keskuskomitea ja SNTL:n ministerineuvosto edellyttävät jatkuvasti parannettavaksi väestön varustamista viljalla niin laatuun kuin määräänkin nähden.

Kuluvana vuonna on suoritettu suurimittaisia töitä riisin viljelypinta-alan lisäämiseksi. Kylvöpinta-ala lisääntyi tämän vuoden aikana 10 prosentilla.

Tänä vuonna odotetaan tapahtuvan vähäistä lisäystä suurimokasvien, lähinnä riisin ja tattarin hankintaos-
toissa.

Mitä tulee muihin maataloustuotteisiin, on tilanne suurinpiirtein seuraavanlainen. Valtavien ponnistelujen tuloksena Uzbekistanin, Tadžikistanin, Turkmenian, Azerbaidžhanin, Kirgisian, Kazahstanin ja Armenian kollektiivi- ja valtiontilojen työntekijät ja asiantuntijat, puolue- ja neuvostoelimet kykenivät kasvattamaan hyvän puuvillasadon. Valtion hankintasuunnitelma tämän arvokkaan viljelyskasvin osalta täytetään. Kaikki käsiteltävät, kuinka tärkeä merkitys tällä seikalla on maan talouselämälle.

On todettava myös se suurenmoinen työpanos, jonka Ukrainan, Venäjän Liittosavallan, Valko-Venäjän, Moldavian, Kirgizian ja Kazahstanin viljelijät antoivat sokerijuurikkaan kasvatuksessa; saimme verrattain hyvän juurikassadon, joka tekee mahdolliseksi täyttää sokerin tuotantosuunnitelma, mikäli alan teollisuus työskentelee hyvin. Tämä on myös hyvin tärkeä kansantalouden saavutus.

Öljykasveista — lähinnä aurinkokukasta — on odotettavissa täysin tyydyttävä bruttosato. On olemassa hyvät edellytykset saavuttaa asetetut tavoitemäärät ja päästä täten aurinkokukan hankintojen osalta 1 miljoo-

naa tonnia suurempiin ostomääriin kuin mitä viimeisten viiden vuoden keskimääräishankinnat ovat olleet.

Parhaillaan ovat kaikkialla menneillään sadonkorjuutyöt perunan, vihanneskasvien, hedelmien ja viinirypäleiden osalta. Näiden elintarvikelajikkeiden kohdalla voidaan täysin tyydyttää väestön kulutustarve.

Tehän tiedätte toverit, että tilanne karjataloudessa on viimeisten vuosien aikana, varsinkin vuodesta 1963 alkaen, ollut epätydyttävä. Nyt tämän alan kehittämistä on tuntuvasti voimaperäistetty. Tämän vuoden aikana on kaikkien karjalajikkeiden pääluku lisääntynyt ja tuottavuus noussut. Koko maassa on mm. maidon tuotanto kasvanut lehmää kohden keskimäärin 283 kiloa.

Syyskuun 20. päivään mennessä tänä vuonna ostettiin maitoa 28 prosenttia enemmän kuin vastaavaan ajankohtaan mennessä viime vuonna. Lihan kohdalla vastaava nousu oli 15 prosenttia ja kananmunien 30 prosenttia.

Liittotasavaltojen ministerineuvostojen ja kommunististen puolueiden keskuskomiteoiden selostuksista ilmenee, että asetetut vuosihankintatavoitteet lihan, maidon, kananmunien ja villan kohdalla ylitetään koko maan mitassa.

Yksityisiä kuivuuden vaivaamia alueita lukuunottamatta karjan talviruokintakaudesta näyttää muodostuvan varsin hyvä. Tämä tarjoaa erinomaiset edellytykset kehittää karjataloutta edelleen ja kohottaa sen tuottavuutta.

Määrättyjen rajoitusten poistamisen jälkeen myös kollektiivitalonpoikien, työläisten ja toimenhaltijain henkilökohtaisessa omistuksessa olevan karjan pääluku on lisääntynyt.

Kaikki tämä teki mahdolliseksi jo kuluvan vuoden aikana parantaa jossain määrin huoltotilannetta maitotuotteiden, lihan ja lihavalmisteiden osalta. Mutta meidän on vielä tehtävä paljon, jotta kykenemme lopullisesti poistamaan mainitun maataloustuotannon alan jäl-

keenjääneisyyden ja täydellisesti tyydyttämään väestön kulutustarpeen karjataloustuotteisiin nähden.

Puolueemme valmistellessaan keskuskomitean maaliskuun kokouksessa maatalouden kohottamista koskevat taloudelliset toimenpiteet, otti erittäin tärkeän askeleen. Tämä ei kuitenkaan merkitse sitä, — kuten olemme useaan otteeseen korostaneet, — etteikö vastaisuudessaakin tulisi huolehtia maatalouden kehityksestä. Kuluvaan viisivuotissuunnitelman puitteissa edellytetään huomattavia summia auto- ja traktoriteollisuuden sekä muiden maatalouskoneiden tuotannonalojen kehittämiseen. On määritelty myös perustehtävät väkilannoitteiden ja kasvinsuojelumyrkkujen tuotantomäärien lisäämiseksi, mikä meidän vakaumuksemme mukaan on myös varsin vakava tekijä peltojemme kasvukyvyn parantamiseksi ja satoisuuden kohottamiseksi.

On tarpeen korostaa, että eräissä valtion laitoksissamme — Gosplanissa, ministeriöissä ja erilaisissa virastoissa vielä nykyäänkään ei ole poistettu pyrkimyksiä korjailta muita asioita ja ”vakiinnuttaa” lukuja maatalouden kustannuksella sekä loukata kollektiivitalonpoikien ja valtion tilojen työntekijöiden etuja. Ja tällaista tapahtuu keskuskomitean maaliskuun kokouksen täysin selvistä päätöksistä huolimatta, vaikka nämä päätökset velvoittavat antamaan maataloudelle kaikkea mahdollista tukea.

Tämänkaltaiset virtaukset ovat varsin vahingollisia yhteiselle asiallemme, sillä ilman maataloustuotannon kohottamista on vaikea ajatella kommunismin rakennustyön tehtävien menestyksellistä toteuttamista. Me olemme velvollisia vaatimaan täsmällistä ja tinkimätöntä maaliskuun kokouksen päätösten noudattamista kaikilta työntekijöiltä, ministeriöiltä ja virastoilta, joiden tehtävänä on auttaa maataloutta.

Maataloustuotannon kohottamista koskevissa suunnitelmissamme emme voi olla ottamatta huomioon suurta vaikutusta, joka on epäedullisilla sääolosuhteilla lähes joka vuosi maan eri puolilla.

Huomattava osa maamme viljelyspinta-alasta sijaitsee vyöhykkeellä, missä sateita esiintyy liian vähän. Tämä on ajoittain pääsyyinä siihen, että meidän ponnistelujemme tehokkuus maataloustuotannon kohottamiseksi alenee. Ilmatieteellisen keskuslaitoksen tilastojen mukaan vv. 1930—1965 aikana, so. 35 vuoden aikana, ankara kuivuus koitteli Saratovskin aluetta 10 kertaa, Kuibyshevin — 12, Volgogradin — 15, Astrahanin — 18, Rostovin — 12 ja Stavropolin aluetta 14 kertaa. Ukrainassa, varsinkin sen eteläosissa tänä aikana oli 11 kuivaa vuotta.

Maamme toisessa osassa, Valko-Venäjällä, Baltian maissa, Ukrainan Polesjessa ja Venäjän liittotasavallassa huomattavat maatalousalueet sitävastoin kärsivät liiallisista sademääristä ja jopa soistuvat.

Tämä herättää meissä yhden ajatuksen ja yhteisen mielipiteen siitä, että maamme kollektiivi- ja valtiontilojen on ryhdyttävä vakaviin toimenpiteisiin kastelu- ja maanparannustöiden tehostamiseksi. Keskuskomitean ja Neuvostoliiton ministerineuvoston toimeksiantosta maatalousministeriö, vesitalouden ja maiden kastelun valtion komitea, SNTL:n Gosplan ja Maataloustieteiden akatemia valmistelevat yhteistyössä liittotasavaltojen kanssa ehdotuksia laajamittaisten kastelu- ja maanparannustöiden toteuttamiseksi. Tarkoituksenamme on ottaa tämä kysymys erikoiskäsittelyyn.

Toverit! Maataloutemme kehittämisen kysymysten tulee edelleenkin olla puolueemme ja koko kansan keskeisen huomion kohteena. Maaliskuun kokouksen päätösten johdonmukainen käytäntöön soveltaminen luo edellytykset herkeämättä lisätä kaikkien maataloustuotteiden tuotantoa.

Olisi varsin hyödyllistä, jos liittotasavaltojen kommunististen puolueiden keskuskomiteat, alue-, aluepiiri- ja piirikomiteat ottaisivat puoluejärjestöissä, kollektiivitalonpoikien ja valtiontilojen työntekijöiden kokouksissa laajaan käsittelyyn maatalouden satovuoden tulokset, tarkistaisivat NKP:n keskuskomitean maaliskuun ko-

kouksen päätösten toimeenpanon, valmistaisivat karjan talviruokinnan menestyksellistä toteuttamista koskevan ohjelman ja aloittaisivat huolellisen valmistautumisen kevätkylvöihin. Sanalla sanen käsittelevät kaikki ne kysymykset, jotka liittyvät maanviljelyskulttuurin ja maataloustuotannon kohottamisen uuteen vaiheeseen sekä kollektiivi- ja valtiontilojen taloudelliseen voimistumiseen.

III. ERÄITÄ KANSAINVÄLISEN ELÄMÄN KYSYMYKSIÄ

Toverit!

Keskuskomitean puhemies on pitänyt välttämättömänä tehdä kokoukselle selkoa myös eräistä kansainvälisistä kysymyksistä.

Kansainväliselle tilanteelle on kokonaisuutena ottaen luonteena peruspiirteinä maailman sosialismin voimien kasvu ja voimistuminen, aikaisemmin sorrettujen kansojen kansallisen vapautusvallankumouksen menestyksellinen kehittyminen ja kapitalistisen maailmanjärjestelmän heikkeneminen. Yrittäessään jarruttaa kansojen vapautteen ja edistykseen tähtäävää liikettä, ja heikentää sosialismin voimia, toivoessaan säilyttävänsä horjuvia asemiaan tai jopa missä siihen näyttää olevan mahdollisuuksia palauttavansa menetetyt asemat imperialistit turvautuvat Yhdysvaltain johdolla väkivaltaan ja aggressioon sekä aseelliseen sekaantumiseen toisten maiden ja kansojen asioihin. Tämä luonnollisesti johtaa kansainvälisen tilanteen vakavaan mutkistumiseen. Kaikki tämä vaatii meiltä valppauden lisäämistä, huomion kiinnittämistä Neuvostoliiton puolustuskykyisyyden ja ulkopoliittisen aseman lujittamiseen sekä aktiivisia ponnisteluja sosialististen maiden ja maailman kommunistisen liikkeen yhtenäisyyden lujittamiseksi.

Ulkopolitiikkaamme sisältö on lyhyesti sanoen se, että pyrimme kaikin tavoin lujittamaan maailman sosialistista yhteisöä, tukemaan kansojen vapaustaistelua ja säilyttämään rauhan maailmassa. Tämän me myös teemme. Me pyrimme tekemään diplomatiastamme aktiivisemmän ja hyökkäävämmän, ja samalla osoitamme joustavuutta ja varovaisuutta.

Viimeisille kuukausille on ollut luonteenomaista lukuisten ulkomaalaisten puolue- ja hallitusvaltuuskuntien vierailu Neuvostoliitossa. Myös huomattava joukko meidän valtiomiehiämme ja poliittisia johtajiamme on matkustanut maailman eri maihin. Meidän ulkopoliittinen toimintamme ei tietystikään rajoitu tähän. Johtavien henkilöiden vierailut puolin ja toisin ovat kuitenkin osoituksena siitä, että maamme noudattaa aktiivista ulkopoliittikkaa.

Jokaisen uuden valtuuskunnan kanssa käytävät neuvottelut ja keskustelut tarjoavat vielä erään tilaisuuden tutustua paremmin tuon maan tai veljespuolueen politiikkaan, selvittää perusteellisemmin meidän näkökantojamme ja politiikkaamme sekä samalla vaikuttaa entistä tehokkaammin maailman tapahtumien kulkuun.

Kaikki käymämme neuvottelut olivat luonteeltaan konkreettisia ja niillä oli oma tarkoituksensa. Niissä käsiteltiin taloudellisia, poliittisia ja myös muita tärkeitä kysymyksiä.

Sosialistisista maista puheenollen kuluvan vuoden aikana olemme ottaneet vastaan Mongolian, Unkarin, Jugoslavian, Romanian, DDR:n, Tšhekkoslovakian, Vietnamin, Bulgarian ja Kuuban valtuuskunnat. Neuvostoliittolaiset puolue- ja hallitusvaltuuskunnat ovat puolestaan vierailleet keskuskomitean puhemiehistön jäsenten johdolla Hanoissa, Budapestissä, Varsovassa, Prahassa, Berliinissä, Sofiassa, Bukarestissa, Pjongjangissa ja Ulan Batorissa.

Sosialististen maiden ja veljespuolueiden edustajien kanssa käytyjen neuvottelujen tarkoituksena oli lujittaa

sosialistisen maailmanjärjestelmän ja kansainvälisen kommunistisen liikkeen yhtenäisyyttä.

Vietnamilaiden ja korealaiden toverien kanssa Moskovassa, Hanoissa ja Pjongjangissa käydyt keskustelut tarjosivat tilaisuuden käsittää entistä paremmin toistemme asenteet ja sopia valtioitten ja puolueitten keskeisten yhteyksien ja kanssakäymisen tehostamisesta.

Puolalaisten, tshekkiläisten, saksalaisten, unkarilaisten, bulgariaalaisten, romanialaisten, mongolien ja kuubalaisten ystävien kanssa käytyjen keskustelujen pääaiheena olivat konkreettiset talousongelmat sekä maittemme ulkopoliittikan koordinointiin liittyvät kysymykset. Olemme tyytyväisiä kyseisten neuvottelujen tuloksiin.

Mitä tulee yhteistyön taloudelliseen puoleen niin osoitautui että olemme veljesmaiden kanssa yksimielisiä SEV:n lujittamisen tärkeydestä. Taloustieteilijöittemme tehtävänä on yhteistyössä sosialististen veljesmaiden taloustieteilijöiden kanssa käsitellä joukko tärkeitä SEV:n toiminnan parantamiseen liittyviä kysymyksiä ja valmistaa vastaavat suositukset kansainvälisen sosialistisen työnjaon kehittämiseksi.

Veljesmaiden valtuuskuntien kanssa käydyissä neuvotteluissa käsiteltiin myös kaksipuolista taloudellista yhteistyötä koskevia kysymyksiä. Jugoslavian, Romanian ja DDR:n kanssa sovimme taloudellista yhteistyötä käsittelevän hallitusten keskeisen yhteistyöelimen perustamisesta.

Puhuessani taloudellisista yhteyksistä veljesmaiden kanssa, haluan tähdentää että kysymyksessä on molemminpuolin edullinen asia. Luonnollisestikaan kysymys ei ole ainoastaan keskinäiseduista. Siellä, missä tähän on tarvetta ja sen sanelevat poikkeukselliset taloudelliset ja poliittiset olosuhteet, me annamme veljesmaille myös korvauksetonta apua kuten tapahtuu mm. Vietnamin suhteen. Tämä on meidän kansainvälinen velvollisuutemme, voimakkaimman ja kehittyneimmän sosialistisen suurvallan velvoitus. Me myös täytämme tämän velvollisuuden.

Suurta huomiota kiinnitettiin niinkään sosialististen maiden ulkopoliittikan koordinointiin ja mm. toimintamme yhtenäistämiseen YK:ssa ja sen erikoisjärjestöissä. Käsiteltävänä oli myös kysymys Varsovan sopimusjärjestön toiminnan tehostamisesta ja tarpeesta muodostaa tämän sopimuksen puitteisiin pysyvä ja joustava koneisto ajankohtaisten ongelmien käsittelyä varten.

Mutkistunut kansainvälinen tilanne pakottaa meidät kiinnittämään erityistä huomiota sosialististen maiden sotilaallisen yhteistyön kysymyksiin. Tässä suhteessa on ryhdytty laajoihin toimenpiteisiin: aseistuksen yhtenäistäminen, kokemusten vaihtaminen taistelukoulutuksen alalla sekä yhteisten sotaharjoitusten järjestäminen.

Kaikkien näiden kysymysten ratkaiseminen edistää sosialistisen järjestelmän ja sen osuuden voimistumista maailman näyttämöllä. Kokonaisuutena ottaen voidaan sanoa varmasti, että olemme kyenneet tuntuvasti aktivoimaan Neuvostoliiton ja Euroopan sosialististen veljesmaiden suhteita. Sen tuloksena sosialististen maiden veljellinen liitto on huomattavasti vahvistunut ja Varsovan Sopimukseen yhtyneiden valtioiden arvovalta lisääntynyt kansainvälisellä näyttämöllä ja niiden ääni käynyt kantavammaksi.

Lokakuussa pidetyn kokouksen jälkeen NKP:n keskuskomitea on ottanut Moskovassa vastaan ja käynyt neuvotteluja lukuisten kommunististen ja työväenpuolueiden kanssa. Jo mainitsemieni sosialististen maiden valtuuskuntien lisäksi olemme tavanneet lähes kaikkien Latinalaisen Amerikan maiden, Italian, Ranskan, Englannin, Länsi-Saksan, Suomen, Belgian, Portugalin, Espanjan, Indonesian ja monien muiden maiden veljespuolueiden johtohenkilöitä. Keskustelut, joita me pidämme varsin hyödyllisinä, koskivat ensisijassa kansainvälisen kommunistisen liikkeen yhtenäisyyden lujittamisen teitä, sen tiiviyyttä taistelussa imperialismia ja imperialistista aggressiota vastaan. Katsomme, että järjestetyt tapaamiset edistivät koko maailman kommunistien armeijan

rivien yhtenäisyyden lujittumista ja meidän yhteyksiemme kehittymistä veljespuolueiden kanssa.

Samalla ei saa kuitenkaan olla näkemättä sitä, että sosialististen maiden ja kansainvälisen kommunistisen liikkeen yhtenäisyyden tiellä on olemassa vielä runsaasti vaikeuksia.

Lähes vuosi on kulunut siitä, kun puolueemme alkoi ajaa Neuvostoliiton ja Kiinan välisten suhteiden normalisoinnin sekä periaatteelliselle perustalle rakentuvan Neuvostoliiton ja Kiinan kommunististen puolueiden keskinäisen yhtenäisyyden uudelleen palauttamisen linjaa. Meidän puoleltamme otettiin monia huomattavia askeleita tähän suuntaan. Täytyy valittaen todeta, etteivät Kiinan kommunistisen puolueen johtajat ole tukeet näitä NKP:n ponnisteluja.

NKP:n keskuskomitean puhemies katsoo, että meidän tulee tästä huolimatta jatkuvasti johdonmukaisesti etsiä keinoja erimielisyyksien poistamiseksi ja ystävyyden ja yhteistyön lujittamiseksi Neuvostoliiton ja Kiinan kansojen sekä puolueittemme ja maittemme välillä.

Vietnamin tilanne oli veljesmaiden edustajien kanssa käymissämme neuvotteluissa varsin tärkeällä sijalla.

Neuvostoliitto on täyttänyt ja täyttää vastaisuudessakin kansainvälisen velvollisuutensa Vietnamin kansaa kohtaan. Olemme antaneet ja annamme edelleenkin huomattavaa apua vietnamilaisille tovereillemme. Olemme jo tähän mennessä toimittaneet Vietnamin Demokraattiselle Tasavallalle huomattavan määrän aseita ja sotatarvikkeita.

Kantamme on, että vastaisuudessakin annamme Vietnamin Demokraattiselle Tasavallalle kaikkea sitä apua — niin aineellista kuin poliittistakin, — jota se tarvitsee Yhdysvaltain aggaression torjumisessa. Me kannatamme johdonmukaisesti kaikkien sosialististen veljesmaiden ponnistelujen yhdistämistä avun antamisessa Vietnamin kansalle, joka taistelee imperialistien aggressiota vastaan.

Muutama sana suhteistamme kapitalististen maiden ja ns. "kolmannen maailman" valtioiden kanssa.

Ennen kaikkea tahtoisin kosketella Neuvostoliiton ja Yhdysvaltain välisiä suhteita. Vietnamin tapahtumat ovat luonnollisestikin jättäneet niihin selvät jälkensä. Olemme ilmoittaneet selvästi USA:n johtajille, että meidän suhteidemme normalisoiminen on mahdotonta niin kauan, kun amerikkalainen imperialismi jatkaa aseellista aggressiota sosialistista veljesmaata, Vietnamia vastaan.

Näinollen suhteemme Yhdysvaltoihin ovat huomattavasti mutkistuneet ja niillä on selvää taipumusta kylmetä. Suhteittemme vastaisen kehityksen luonne on hyvin paljon riippuvainen siitä, käyttävätkö Yhdysvaltain johtajat niin paljon tervettä järkeä, että lopettavat aggressiivisen hyökkäilypolitiikan sosialistisia maita vastaan ja puuttumisen muiden kansojen sisäisiin asioihin.

Koska Englannin labour-hallitus otti täydellisesti Yhdysvaltoja tukevan asenteen Vietnamin aggressiossa ja esiintyi tämän lisäksi ehdotuksen tekijänä ns. Atlantin ydinvoimien muodostamiseksi, joka avaa Saksan Liittotasavallalle tien ydinaseisiin käsiksi pääsemiseen, suhteemme Englannin kanssa ovat luonnollisesti tuntuvasti viilentyneet.

Saksan Liittotasavallan kanssa suhteemme ovat edelleenkin pysyneet huonoina ja vastuun tästä kantavat sen hallitsevat piirit. Bonnin hallituksen itsepäisesti noudattama revanshistinen ja militaristinen politiikka, Länsi-Saksan sotilashenkilöiden itsepäiset yritykset päästä ydinaseisiin käsiksi ja DDR:n eristämiseen tähtäävän suuntauksen jatkuminen (ns. Halsteinin oppi) ovat kysymyksiä, jotka eivät jätä nykyvaiheessa meille muuta valinnan varaa kuin Saksan Liittotasavallan hallitsevien piirien politiikan johdonmukaisen paljastamisen ja kyseisen politiikan vastustamisen. Tässä tapauksessa me olemme tekemisissä Euroopan taantumuksen ja militarismin pääedustajan ja Yhdysvaltain imperialistien aggressiivisten piirien tärkeimmän liittolaisen kanssa, eikä suinkaan tällaisissa olosuhteissa ole mahdollisuuk-

sia suotuisasti kehittää suhteitamme Länsi-Saksaan. (Vaikka taloudelliset yhteydet ovat edelleenkin olemassa keskinäisen hyödyn perustalla, niin mm. kauppavaihtomme Länsi-Saksan kanssa pysyy entisellä tasolla).

Viime aikoina olemme suorittaneet koko joukon huomattavia toimenpiteitä suhteiden parantamiseksi Ranskaan. Niihin ovat luettavissa mm. kauppavaihtoa, teieteellis-teknistä yhteistyötä, kulttuuriyhteyksiä ja tietojen vaihtoa eräissä ulkopoliittikan kysymyksissä koskevat sopimukset sekä molemminpuoliset valtiavierailut. Ottaen huomioon Ranskan hallituksen omaksuman realistisen asenteen monissa tärkeissä ulkopoliittikan kysymyksissä ja sen valmiuden parantaa edelleenkin suhteitaan Neuvostoliittoon ja muihin Euroopan sosialistisiin maihin, voidaankin sanoa, että tulevaisuuden näkymät suhteissamme Ranskaan ovat verrattain myönteisiä.

Japanin kanssa meillä on kehittynyt vilkasta vierailijavaihtoa erityisesti taloudellisten kysymysten alalla. Tilanne on muodostunut sellaiseksi, että mainitun maan liikemiespiirit tuntevat vakavaa mielenkiintoa pitkäaikaisten taloudellisten yhteyksien luomiseksi Neuvostoliiton kanssa. Samanaikaisesti poliittinen ajatus hyvien naapuruussuhteiden kehittämistä Neuvostoliittoon saa erittäin myönteisen vastaanoton Japanin yhteiskunnallisen mielipiteen taholta. Pidämme hyödyllisenä ja tarpeellisenä jatkaa hyvien naapuruussuhteiden kehittämisen linjaa Japaniin molemminpuolisen edun pohjalla.

On paikallaan kertoa myös suhteistamme Turkkiin. Kuten varmasti hyvin tiedätte meillä on ollut Turkin kanssa viime kuukausien aikana useita valtiomiesten ja yhteiskunnallisten toimihenkilöiden vierailuja. Neuvostoliiton parlamenttivaltuuskunta ja ulkoministeri vierailivat Turkissa. Neuvostoliitossa vierailivat puolestaan aluksi Turkin ulkoministeri ja sittemmin myös pääministeri Ürgyplü.

Edellä mainitsemieni vierailujen yhteydessä tapahtunut kanssakäyminen ja käydyt neuvottelut olivat epäilemättä hyödyllisiä. Solmittiin useita kauppavaihtoa ja

talouskysymyksiä koskevia sopimuksia. Mutta pääasia ei sisälly tähän. Pääasian me näemme sisältyvän siihen, että kymmenen vuotta jatkuneen suhteiden aivan perusteettoman eikä mitenkään välttämättömän vihamielisyyden ja keskinäisen epäluottamuksen kauden jälkeen on onnistuttu saamaan suhteissa aikaan jonkinlainen käänne kasvavan keskinäisen luottamuksen ja hyvän naapurisuuden suuntaan. Aiomme johdonmukaisesti jatkaa suhteiden parantamisen politiikkaa Turkkiin nähden.

Olemme noudattaneet ja noudatamme ystävyysuhteiden kehittämistä ja lujittamista Intiaan. Kesällä tapahtunut Intian pääministeri Shastrin vierailu Neuvostoliitossa ja sen aikana käydyt neuvottelut merkitsivät uutta askelta kyseisellä tiellä.

Pakistanin presidentti Auyb Khanin Neuvostoliiton vierailun aikana hänen kanssaan Moskovassa käymisämme neuvotteluissa luotiin määrätyt edellytykset myös suhteiden parantamiseksi Pakistaniin.

Asenteemme Pakistanin ja Intian väliseen sotilaalliseen selkkaukseen nähden on hyvin tunnettu monista viime aikoina annetuista virallisista lausunnoista, joten en ryhdy kertaamaan niitä. Totean ainoastaan, että Neuvostoliiton rauhantahtoinen ja pyyteetön linja, jonka on sanellut Intian ja Pakistanin kansoja kohtaan tuntemamme huoli rauhan ja ystävyysuhteista, on entisestäänkin lisännyt kotimaamme arvovaltaa molemmissa maissa ja kaikkialla maailmassa.

Kokonaisuutena ottaen suhteemme siirtomaajärjestyksestä vapautuneisiin ja itsenäisen politiikan noudattamiseen pyrkivien Aasian ja Afrikan valtioihin kehittyvät aktiivisesti ja menestyksellisesti.

Mitä tulee aivan viimeaikaisimpiin tapahtumiin, niin haluaisin erityisesti korostaa tässä yhteydessä Yhdistyneen arabitasavallan presidentti Nasserin Neuvostoliiton vierailua. Olemme tyytyväisiä hänen kanssaan käymiemme neuvottelujen tuloksiin, jotka edistävät Neuvostoliiton ja YAT:n välisten ystävyysuhteiden lujittumista.

Arvostamme niin ikään myönteisiksi sellaisten meille

ystävällismielisten valtioiden johtomiesten kuin Burman vallankumousneuvoston puheenjohtajan Ne Winnin, Guinean presidentti Sekou Touren, Brazzavillen Kongon tasavallan presidentti Alfons Massamba Debatin ja Ugandan pääministeri Milton Oboten kanssa tapahtuneiden tapaamistemme tuloksia.

Lujittaessamme ystävyyssiteitämme kehitysvaltioiden kanssa, edistämme samalla niiden kansallisen riippumattomuuden lujittumista ja käymme niiden kanssa yhteistä taistelua rauhan puolesta imperialistista aggressiota vastaan. Tuskinpa tarvitsee osoittaa kyseisten tehtävien tärkeyttä.

Yhdistyneiden Kansakuntien järjestön ympärillä on käyty viime aikoina kärkeviä keskusteluja. USA ja eräät sen liittolaiset, käyttäen hyväkseen heidän itsensä aikaansaamaa ns. "rahoituskriisiä", yrittävät siepata YK:n käsiinsä sekä horjuttaa kyseiseen järjestöön kuuluvien sosialististen maiden ja äskettäin siirtomaajuu-tuksesta vapautuneiden Aasian ja Afrikan valtioiden asemia. Kuten tiedätte USA ei onnistunut pyrkimyksissään. Ennen kaikkea Neuvostoliiton johdonmukaisen ja tinkimättömän YK:n perusperiaatteiden puolesta käymän taistelun tuloksena Yhdysvaltain oli pakko perääntyä ja yleiskokous pääsi aloittamaan toimintansa normaalisti.

Meidän valtuuskuntamme nosti esiin siellä kaksi suurta kysymystä: "Valtioiden sisäisiin asioihin puuttumisen laittomuudesta ja niiden riippumattomuuden ja suveriniteetin suojaamisesta" ja "Ydinaseiden leviämisen estämisestä". Molemmat kysymykset ovat imperialismin vastaisia ja ne on itse elämä nostanut esiin.

Tällaisia ovat lyhyesti luonnehdittuina NKP:n keskuskomitean puhemieshistön ja Neuvostoliiton ministerineuvoston ulkopoliittisen toiminnan oleelliset tapahtumat viimeisten kuukausien ajalta. Keskuskomitean puhemieshistön käsityksen mukaan tämä toiminta lujittaa Neuvostoliiton kansainvälistä asemaa ja auttaa sosialististen maiden ja kaikkien edistyksellisten voimien yh-

distymistä taistelussa imperialismia vastaan yhteiskuntajärjestelmiltään erilaisten valtioiden rauhanomaisen rinnakkaiselon politiikan vakiinnuttamisen, rauhan, demokratian, kansallisen riippumattomuuden ja sosialismin puolesta.

Olemme vakuuttuneita, että NKP:n keskuskomitean jäsenet hyväksyvät ulkopoliittisen linjamme.

NKP:n keskuskomitean 29. 9. 1965 hyväksymä päätös

Neuvostoliiton kommunistinen puolue, toteuttaen lujasti ja johdonmukaisesti kommunistisen yhteiskunnan rakentamisen linjaa Neuvostoliitossa, on keskuskomitean lokakuun (1964) täysistunnon jälkeen suorittanut suurta työtä maan poliittisen, yhteiskunnallisen ja taloudellisen elämän johtamistyön menetelmien ja tyylin parantamiseksi. Puolue-elinten rakentamisen leniniläiset järjestöperiaatteet on palautettu. Kansantalouden johtamistyön alalla puolue tunkeutuu yhä perusteellisemmin yhteiskuntamme taloudellisten suhteiden olemukseen voidakseen käyttää oikein kansan eduksi sen taloudellisia lakeja ja valtavia luovia mahdollisuuksia. Keskuskomitean maaliskuun täysistunnossa laadittiin maataloustuotannon konkreettinen kehitysohjelma, jota nyt toteutetaan.

Tärkeimpänä tehtävänä tulevat nyt esille teollisuuden toiminnan jatkuvan parantamisen kysymykset. Hyvin järjestetty ja korkealle kehittynyt teollisuus on nykyaikaisen sosialistisen talouden ja maan mahdin perusta. Sen kehityksen tasosta ja mittasuhteista, sen työn tuloksista riippuu koko meidän taloutemme menestyksellinen kasvu, neuvostokansan hyvinvoinnin kohoaminen ja Neuvostoliiton puolustuskyvyn jatkuva lujittuminen.

Teollisuus kasvaa ja kehittyy jatkuvasti. Seitsenvuotissuunnitelman aikana teollisuustuotannon kokonaismäärä lisääntyy n. 84 % suunnitelman edellyttämän

80 % asemesta, sähkövoiman, öljyn, kaasun, kivihiilen, valuraudan ja teräksen tuotanto kasvaa suuresti.

Kemian tuotteiden, koneiden, koneistojen, laitteiden ja kansan kulutustarvikkeiden tuotannon huomattava kasvu tulee turvatuksi. Seitsemän vuoden aikana on rakennettu ja pantu käyntiin yli 5.500 suurta teollisuuslaitosta. Teollisuustuotannon perusvarannot lisääntyivät lähes kaksinkertaiseksi.

Teollisuustuotannon rakenne muuttuu oleellisesti nykyajan vaatimuksia vastaavasti. Sähkövoiman, koneenrakennuksen ja kemian teollisuuden, so. koko kansantalouden teknisen edistyksen turvaavien alojen osuus kasvaa seitsemässä vuodessa 27 %:sta 35 %:iin.

On suoritettu useita toimenpiteitä työläisten ja toimihenkilöiden palkkojen korottamisen, kolhoosilaisten eläketurvan aikaansaamisen, väestön kulutustarvikkeilla turvaamisen ja asuntorakennustoiminnan jatkuvan laajentamisen alalla.

Nämä saavutukset ovat työläisten, insinöörien, teknikoiden ja tiedemiesten valtavan luovan työn, puolue-, neuvosto-, ammatti- ja nuorisoliittojärjestöjen suuren organisatorisen ja kasvatustyön tulosta.

Tärkeät tehtävät, jotka ovat neuvostoyhteiskunnan edessä teollisuuden tason ja kehitysvauhdin kohottamisen, kansantalouden kaikkien alojen teknisen edistyksen ja kansan hyvinvoinnin edelleen kohottamisen aloilla, vaativat kaikkien mahdollisuuksien mobilisoimista teollisuuden olemassa olevien reservien ja kansantulon kasvun täydellistä hyväksikäyttämistä varten. Pääasioita ovat tuotannon tehon kohottaminen, työn tuottavuuden kasvu, pääomasijoitusten ja tuotannon perusvarantojen tuloutusten lisääminen, erittäin tiukan taloudellisuuden noudattaminen, liiallisten ja tuottamattomien kulujen poistaminen sekä työtätekevien luovan aloitteellisuuden kaikinpuolinen kehittäminen näiden tehtävien ratkaisemisessa.

Talouden suunnitelmallisen johtamistyön parantaminen ja valtion suunnittelutoiminnan tieteellisen tason

kohottaminen saavat suuren merkityksen. Kansantaloussuunnitelmien tulee ottaa huomioon tieteellis-teknisen kehityksen näköalat, edellyttää tieteen ja tekniikan uusimpien saavutusten käyttöönottamisen ja omaksumisen nopeaa vauhtia sekä perustaa reaaliin ja objektiivisiin laskelmiin. Suunnitelmien laadinnassa on välttämätöntä noudattaa tärkeimpiä periaatteita — ottaa sosialismin taloudelliset lait tarkasti huomioon, turvata tasasuhteisuus talouden kehityksessä ja saada mahdollisimman suuri tuotemäärä pienimmillä kuluilla.

NKP:n keskuskomitean täysistunto toteaa, että teollisuuden johtamisen nykyinen organisaatorakenne, suunnittelun ja taloudellisen kannustamisen menetelmät eivät vastaa nykyisiä oloja ja tuotantovoimien kehityksen tasoa.

Vakavana puutteena teollisuuden johtamistyössä on se, että siinä vallitsevat hallinnolliset menetelmät taloudellisten vahingoksi. Tuotantolaitosten kannattavuus on suurelta osaltaan luonteeltaan muodollista; tuotantolaitosten oikeudet taloudellisessa toiminnassa ovat rajoitetut.

Tuotantolaitosten toimintaa säännöstelee suuri määrä suunnitelmatavoitteita, mikä rajoittaa tuotantolaitosten kollektiivien itsenäisyyttä ja aloitteellisuutta, alentaa vastuuta tuotannon organisaation parantamisesta. Teollisuuden työntekijäin aineellisen kannustamisen järjestelmä kiinnostaa heitä heikosti parantamaan tuotantolaitoksen työn yleisiä tuloksia, kohottamaan tuotannon kannattavuutta ja parantamaan teollisuustuotteiden laatua.

Teollisuuden johto alueperiaatteen mukaan, joka hie man laajensi alojen välisen erikoistumisen ja teollisuustuotannon yhteistoiminnan mahdollisuuksia talouspiirien puitteissa, hidasti samaan aikaan alan erikoistumisen ja eri talouspiireissä sijaitsevien tuotantolaitosten välisten järkiperaisten tuotannollisten yhteyksien kehitystä, etäännytti tiedettä tuotannosta, johti teollisuusalojen johtamisen hajanaisuuteen ja moniasteisuuteen sekä työn operatiivisuuden katoamiseen.

Teollisuuden jatkuvaa kehittämistä ja yhteiskunnallisen tuotannon tehon kohottamista, teknisen kehityksen

nopeuttamista, kansantulon kasvuvauhdin lisäämistä ja neuvostokansan hyvinvoinnin edelleen kohoamisen turvaamista varten vaaditaan suunnittelumenetelmien parantamista, teollisuustuotannon taloudellisen kannustamisen voimistamista ja työntekijöiden aineellisen kiinnostuksen lisäämistä tuotantolaitoksen työn tuloksen parantamista kohtaan.

Keskuskomitean täysistunto pitää välttämättömänä järjestää teollisuuden johtamistyön teollisuusalaperiaatteen mukaan, muodostaa yleisliittolais-tasavaltalaisia ja yleisliittolaisia ministeriöitä teollisuusalojen mukaan.

Pitää tarkoituksenmukaisena poistaa tuotantolaitosten toiminnan liiallisen säännöstelyn, vähentää tuotantolaitoksille ylhäältä käsin vahvistettujen suunnitelman tavoitteiden lukua, varustaa tuotantolaitokset välttämättömillä varoilla tuotannon kehittämistä ja parantamista varten sekä parantaa sellaisten erittäin tärkeiden taloudellisten vipusimien kuin voitto, hinta, palkkio, ja luotto, hyväksikäyttöä.

Talous- ja suunnitteluelimiltä vaaditaan suurta joustavuutta ja operatiivisuutta suunnittelussa ja tuotannon johtamisessa, taitoa ajoissa ottaa huomioon muuttuva taloudellinen tilanne, operoida resursseilla, sitoa tuotanto väestön kasvaviin tarpeisiin ja kysyntään, vahvistaa talouslaskentaa, ottaa tieteellis-tekniset saavutukset nopeasti käytäntöön ja löytää tuotantolaitoksen konkreettisissa oloissa parhaat taloudellisten tehtävien ratkaisun keinot.

Suunnittelun, tuotannon johtamisen ja aineellisen kannustamisen koko järjestelmän suuntana tulee olla yhteiskunnallisen tuotannon korkean kehitysvauhdin turvaaminen ja sen tehokkuuden kohottaminen. Osoitettujen päämäärien saavuttamisen tärkeimpänä ehtona on tuotantolaitosten kollektiivien kiinnostuksen aikaansaaminen korkeampien suunnitelmatavoitteiden laatimista, tuotantovarojen, työvoiman, aineellisten ja finanssiresurssien hyväksikäytön parantamista, tekniikan ja työn organisaation nykyaikaistamista sekä tuotannon kannattavuuden kohottamista kohtaan.

Laajentaessaan tuotantolaitosten taloudellista itsenäisyyttä puolue ja neuvostohallitus tulevat edelleenkin harjoittamaan yhtenäistä politiikkaa tuotannon kehityksen pääsuuntien, teknisen kehityksen, pääomasijoitusten, hintojen, työpalkkojen ja finanssien suunnittelun alalla.

Teollisuuden hallinto-organisaation parantamiseksi ja johtotyön taloudellisten menetelmien voimistamiseksi ehdotettujen toimenpiteiden tärkeä merkitys on siinä, että ne yhdistävät yhtenäisen valtion suunnittelun ja tuotantolaitosten täydellisen itsekannattavuuden, keskitetyn teollisuusalan hallinnon ja laajan tasavaltojen ja paikallisen taloudellisen aloitteellisuuden, yksilöpäällikkyyperiaatteen ja tuotannollisten kollektiivien aloitteellisuuden. Tällä turvataan hallinnon demokraattisten periaatteiden jatkuva laajeneminen ja luodaan taloudelliset edellytykset joukkojen laajempaa tuotannon hallintoon osallistumista ja niiden tuotantolaitoksien taloudellisen toiminnan tuloksiin vaikuttamista varten. Tällainen taloudellisen hallinnon järjestelmä vastaa entistä täydellisemmin nykyajan vaatimuksia ja tekee mahdolliseksi sosialistisen järjestelmän etuisuuksien entistä paremman hyväksikäytön.

Täysistunto hyväksyy NKP:n keskuskomitean puhemiesmiehistön laatimat ja NKP:n keskuskomitean puhemiesmiehistön jäsenen, Neuvostoliiton ministerineuvoston puheenjohtajan, toveri A. N. Kosyginin alustuksessa esitetyt toimenpiteet teollisuuden hallinnon parantamisen, suunnittelun kehittämisen ja teollisuustuotannon aineellisen kannustamisen voimistamisen alalla ja antaa NKP:n keskuskomitean puhemiesmiehistön ja Neuvostoliiton ministerineuvoston tehtäväksi hyväksyä päätökset näistä kysymyksistä ja esittää Neuvostoliiton korkeimman neuvoston käsiteltäväksi ehdotukset teollisuuden hallinnon elimistä.

Täysistunto antaa NKP:n keskuskomitean puhemiesmiehistön, Neuvostoliiton ministerineuvoston, liittotasavaltojen kommunististen puolueiden keskuskomiteoiden, puolueen aluepiiri- ja aluekomiteain tehtäväksi lyhyessä ajassa

ratkaista kaikki organisaatiokysymykset, jotka liittyvät yleisliittolais-tasavaltalaisten ja yleisliittolaisten ministeriöiden sekä paikallisten talousjohdon elinten perustamiseen siten, että turvataan teollisuuden normaali toiminta, ratkaistaan oikein poistettavien talousjärjestöjen henkilöstön hyväksikäytön ja sijoituksen kysymykset, vahvistetaan tuotantolaitoksia korkeasti ammattitaitoisilla työntekijöillä. Perustettaviin ministeriöihin ja hallintoihin on hankittava korkeasti ammattitaitoisia asiantuntijoita, hyviä organisaattoreita, jotka kykenevät hoitamaan asioita valtion etujen mukaisesti.

Pitää ministeriöiden, tuotantolaitosten kollektiivien, tieteellisten tutkimuslaitosten ja suunnittelujärjestöjen päätehtävänä teollisuustuotannon korkean kehitysvauhdin ja tehokkuuden kohoamisen turvaamista, työn tuottavuuden kaikinpuolista kasvua sekä olemassaolevien tuotantovarantojen parhainta hyväksikäyttöä. Tätä varten on turvattava käytännössä kotimaisen ja ulkomaisen tieteen ja tekniikan uusimpien saavutusten laaja käyttöön ottaminen kansantaloudessa, työn tieteellinen organisaatio, tuotteiden laadun parantaminen, valtiollisen ja tuotannollisen kurin lujittaminen, jokaisen työntekijän vastuun lisääminen hänelle uskotusta työstä.

Keskuskomitean täysistunto korostaa, että ministeriöt ovat vastuussa puolueelle, valtiolle ja kansalle teollisuuden menestyksellisestä kehityksestä, sen korkeasta teknisestä tasosta, kansantalouden kaikkien alojen turvaamisesta teknisesti nykyaikaisilla ja korkeatuottoisilla koneilla, koneistoilla ja laitteilla, korkealaatuisilla raaka-aineilla ja materiaaleilla, väestön tarpeiden tyydyttämisestä entistä täydellisemmin hyvillä joukkokulutustarvikkeilla.

Siirtyminen teollisuuden johtamisen teollisuusalaperiaatteeseen ja taloudellisten vipusimien voimistaminen tuotannon kehityksessä lisää tasavaltojen, aluepiirien, alueiden, kaupunkien, piirien, tuotantolaitosten, ministeriöiden ja hallintojen puoluejärjestöjen osuutta vielä suuremmaksi taistelussa talouden kehityksen nopean

vauhdin turvaamisen puolesta, lisää niiden vastuunalaista tuotantolaitosten ja talouselinten työstä kansantaloussuunnitelmien ja valtion tehtävien toteuttamisessa. Puoluekomiteat ovat velvollisia, talousjohtajia korvaamatta, kiinnittämään päähuomion organisatoriseen työhön, työntekijöiden valintaan, sijoitukseen ja kasvatukseen, puolueen ja hallituksen asetusten täyttämisen valvontaan ja työtätekevien kommunistiseen kasvatukseen.

Puoluejärjestöt ovat velvollisia jatkuvasti tutkimaan tuotantolaitosten toimintaa ja auttamaan talousjohtajia löytämään ja poistamaan puutteet, suuntaamaan työtätekevien ponnistukset kaikkien tuotannon reservien käytäntöönnottoon, taistelemaan päättävästi sekä hallinnollisten että paikallisten tendenssien ilmenemistä vastaan.

Puoluekomiteoiden tulee syvällisesti ja asiantuntevasti olla selvillä tuotannon taloudesta, järjestää päättävä kamppailu rahavarojen sekä aineellisten ja työresurssien taloudellisen ja säästäväisen käytön puolesta, tehdä siitä todella koko kansan asia, aseistaa työntekijät taloudellisilla tiedoilla, opettaa niitä taitavasti ja oikein käyttämään taloudellisia vipusimia teollisuustuotannon parantamisessa.

Puolue-, ammattiliitto- ja nuorisoliittojärjestöt ovat velvollisia voimistamaan työtä työtätekevien kommunistisen tietoisuuden kohottamiseksi, kehittämään heidän luovaa aktiivisuuttaan, taistelemaan sitkeästi työn tuotavuuden sekä työ- ja tuotantokurin kohottamisen puolesta, osoittamaan enemmän huolenpitoa työläisten ja toimenhaltijoiden työ- ja elinehtojen parantamisesta. On välttämätöntä parantaa työtätekevien sosialistisen kilpailun järjestämistä siten, että kaikki paras, mikä syntyy tuotannossa, saatettaisiin laajasti tietoon ja käytäntöön. On tarpeen käyttää mahdollisimman paljon hyväksi uuden taloudenhoitojärjestelmän mahdollisuuksia tuotannon jatkuvaa kohottamista sekä hyvin toimivien tuotantolaitosten ja teollisuuden työntekijäin aineellista kannustamista varten.

Yhteiskunnallisen työn tuottavuuden aineelliset kiihokkeet ovat sosialistisen talouden kommunismiin suuntautuvan liikkeen voimakas väline. Samaan aikaan puolue jatkuvasti pitää suuntanaan työtätekevien kommunistisen tietoisuuden kohottamista, kommunistisen työhön suhtautumisen kasvattamista. Vain jokaisen työntekijän tietoisuuden, aloitteellisuuden ja luovan omaan työhönsä suhtautumisen ja vain säästävällisen ja taloudellisen kansan omaisuuteen suhtautumisen vallitessa voidaan taistella kommunistisen yhteiskunnan rakentamisen puolesta. Puoluejärjestöjen velvollisuus on kaikin puolin kehittää työn moraalisia kiihokkeita, luoda kaikki edellytykset joukkojen todella kommunistisen luomiskyvyn kukoistukselle.

Täysistunto velvoittaa puoluejärjestöt laajasti selvittämään teollisuuden työntekijöille ja kaikille työtätekeville tämän täysistunnon päätösten olennaista sisältöä, keskittämään puolue-, neuvosto- ja talousalan työntekijöiden kaikki voimat puolueen ja hallituksen suunnitelmien toimenpiteiden täyttämiseen. Näitä toimenpiteitä suunnitellessaan puolue on lähtenyt työväenluokan, maamme kaikkien työtätekevien peruseduista, ottanut laajasti huomioon työläisten, insinöörien ja teknikoiden, tiedemiesten sekä puolue-, neuvosto-, ammattiliitto- ja nuorisoliittojärjestöjen ehdotukset ja toivomukset.

*

Neuvostoliiton kommunistisen puolueen keskuskomitean täysistunto ilmaisee vakaumuksensa siitä, että toimenpiteet teollisuuden hallinnon parantamisen, suunnittelun kehittämisen ja teollisuustuotannon aineellisen kannustamisen voimistamisen alalla otetaan tyytyväisinä vastaan puolueen ja maamme kaikkien työtätekevien taholta. Näiden toimenpiteiden menestyksellinen toteuttaminen lisää neuvostovaltion taloudellista voimaa entistä enemmän, turvaa kansan hyvinvoinnin jatkuvan kohoamisen, lujittaa yhä enemmän työläisten ja talonpoikien liittoa ja edistää kommunistisen rakennustyön tehtävien menestyksellistä ratkaisemista.